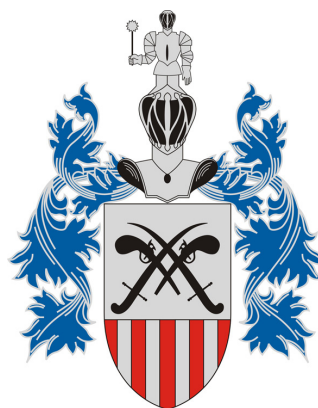

KUNSZENTMIKLÓS

Integrált
Városfejlesztési
Stratégia

**Elfogadásra
javasolt !**

Készült a Corex
Projektfejlesztési
Kft. vezetésével

2009.12.22.

BEVEZETÉS

Kunszentmiklós Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának (IVS) célja a város középtávú fejlesztési stratégiájának kidolgozása, az elkövetkezendő 7-8 év fejlesztési szükségleteinek összehangolása, a rendelkezésre álló és megszerezhető források feltérképezése, a legszélesebb konszenzus megteremtése. Az IVS az Önkormányzati és a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkársága által közzétett „Városfejlesztési Kézikönyv – második, javított kiadás” elnevezésű módszertani útmutató alapján, annak teljes mértékben megfelelően készült.

A város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának elkészítése lehetőséget adott egy olyan komplex, területi alapú és szemléletű stratégia kialakítására, melyben a várossal szorosan együttműködve kialakultak és megtervezésre kerültek a város időtávokra lebontható fejlesztési céljai, stratégiája, és jövőképe.

A dokumentum tartalmazza Kunszentmiklós egészére és hat városrészére a gazdasági, társadalmi és környezeti helyzetelemzést és a SWOT analízis segítségével feltárja a város egészének és a városrészeknek a jellegzetességeit, hiányosságait, fejlesztési szükségleteit. Az IVS főelemeként meghatározásra kerül a célrendszer és kijelölésre kerülnek a 2007-2013-as időszak akció területi.

Kunszentmiklós az IVS elkészítése során a területi és stratégiai alapú tervezési szemléletet építette be fejlesztési elképzelései közé. A megvalósításban érdekelt szereplők, a helyi lakosság, a gazdasági élet és a civil szféra szereplőinek bevonásával a város a tervezés során épített a korábbi stratégiák és koncepciók eredményeire, és a megvalósítás során is számít a városlakók és városhasználók aktív részvételére.

Az integrált városfejlesztési stratégia területi alapon kezeli a várost: az egyes városrészek rész céljaira épülve jelöli ki az egész városra vonatkozó átfogó célokat, és ún. akcióterületeket jelöl ki a fejlesztési területekként. Az akcióterületek, olyan fejlesztéseket fognak össze, amelyek egy adott területen több szereplő (köz- és magánszféra) által a problémák integrált megoldását célozza.

Az IVS továbbá lehetőséget ad az intenzíven fejlesztendő területekre tervezett beavatkozásokat részletesen előkészítő, a pénzügyi tervet, a megvalósíthatóságot, és fenntarthatóságot is vizsgáló Akcióterületi tervek kidolgozására. Az így összeállt dokumentumcsomag alkalmas a 2007-2013-as időszakra kidolgozott városrehabilitációs pályázatokon való részvételre.

Az IVS összhangban van a város Településfejlesztési Koncepciójával, mind a település településhálózatban elfoglalt helye, mind a helyzetértékelés vonatkozásában. Az IVS és a város Településszerkezeti Terve és Szabályozási Tervei összhangban vannak, a városrészekre kitűzött célok megvalósítását a rendezési terv lehetővé teszi. A város egészére vonatkozó helyzetértékelés a KSH által megküldött hivatalos adatok alapján készült el.

KUNSZENTMIKLÓS VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK TARTALOMJEGYZÉKE

I. KUNSZENTMIKLÓS SZEREPE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN	1
I.1. Kunszentmiklós szerepe a regionális, és kistérségi településhálózatban	1
I.2. Kunszentmiklós vonzáskörzetének bemutatása	4
I.3. Kunszentmiklós szerepe a térségi munkamegosztásban	15
II. A VÁROS EGÉSZÉRE VONATKOZÓ HELYZETÉRTÉKELÉS	18
II.1. Városszerkezet	18
II.2. Gazdasági/ágazati jellemzők	23
II.2.1. Vállalkozások helyzete	24
II.2.2. Idegenforgalom és turizmus	26
II.2.3. Helyi gazdaságfejlesztés eszközei	31
II.2.4. Kultúra szerepe	32
II.3. Társadalmi jellemzők	34
II.3.1. Demográfiai jellemzők	34
II.3.2. Képzettség és foglalkoztatás	37
II.3.3. Szociális, jövedelmi és egészségi helyzet	39
II.3.4. Civil szféra szerepe	41
II.4. Kunszentmiklós város környezeti jellemzői	43
II.4.1. Természeti környezet elemzése, zöldfelületek	43
II.4.2. Épített környezet, helyi építészeti értékek vizsgálata	45
II.4.3. Lakásállomány vizsgálata	48
II.4.4. Települési infrastruktúra vizsgálata	48
II.5. Közfoglaltatások vizsgálata	53
II.5.1. Oktatás-nevelés helyzete	53
II.5.2. Egészségügyi ellátás helyzete	55
II.5.3. Szociális ellátás helyzete	55
II.5.4. Közigazgatás helyzete	56
II.5.5. Környezetvédelem	56
II.5.6. Közlekedés helyzete	59
II.6. Megelőző fejlesztések Kunszentmiklós városában	63
II.7. Összegzés és SWOT analízis	66
III. KUNSZENTMIKLÓS VÁROSRESZEINEK TERÜLETI MEGKÖZELÍTÉSŰ ELEMZÉSE	67
III.1. Városmközpont	69
III.2. Petőfi lakótelep, Ipari Park	74
III.3. Déli városrész	76
III.4. Szécsi telep	78
III.5. Tasskertes városrész	80
III.6. Kunbábony és külterületek	82

IV. SZEGREGÁLT, VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK HELYZETÉRTÉKELÉSE	84
IV.1. Szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása és a lehatárolt területek helyzetének elemzése	87
IV.2. Tervezett fejlesztések szegregációs hatásának felmérése	107
V. STRATÉGIA	108
V.1. A város jövőképe	108
V.2. Fejlesztési célok a városra és a városrészekre	109
V.2.1. Átfogó cél	109
V.2.2. Középtávú, Tematikus célok 7-8 éves időtartamra vonatkozóan	110
V.2.3. Városrészekhez kapcsolódó célmeghatározás	113
V.3. Beavatkozások, akcióterületek kijelölése	117
V.3.1. Városközpont városrész központi területe és szegregált területe	119
V.3.2. Ipari Park	122
V.3.3. Tasskertes szegregált területe	124
V.3.4. Akcióterületek priorizálása	126
V.4. Fenntarthatósági szempontok	127
V.4.1. A fenntartható környezeti fejlődés programja	127
V.5. Anti-szegregációs program	123
V.6. A stratégia külső és belső összefüggései	175
V.6.1. Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel és más stratégiai dokumentumokkal	175
V.6.2. A stratégia belső összefüggései	177
V.7. A stratégia megvalósításának főbb kockázatai	177
VI. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI	178
VI.1. A városrehabilitációs célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű tevékenységek bemutatása	178
VI.2. Az IVS megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások	179
VI.3. Településközi koordináció mechanizmusai	182
VI.4. Ingatlangazdálkodási koncepció	184
VII. PARTNERSÉG ÉS MONITORING	191
VII.1. Partnerség	191
VII.2. Monitoring	194

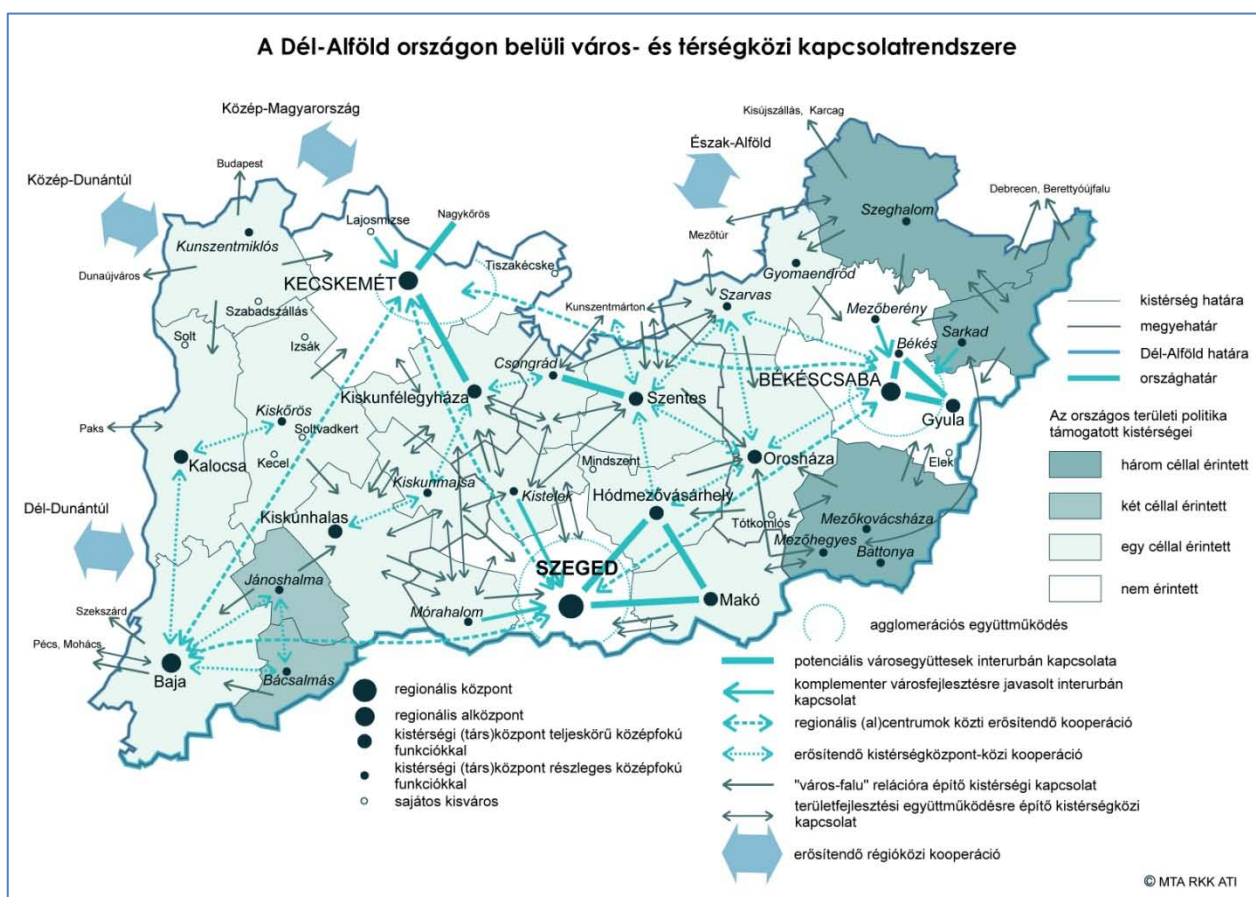

I. KUNSZENTMIKLÓS SZEREPE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

I.1. KUNSZENTMIKLÓS SZEREPE A REGIONÁLIS, ÉS KISTÉRSÉGI TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

Kunszentmiklós a Dél-alföldi régióban, Bács-Kiskun megyében található. A város a régió északi és nyugat határán fekszik, így szerves kapcsolata van a Közép-Magyarországi és a Közép-Dunántúli régióval is. Budapest közelsége miatt tagja a Budapesti Közlekedési Szövetségnek is. Azonban ez az elhelyezkedés perifériára szorítja a települést.

A várost a főbb közlekedési útvonalak nem érintik, távol esik a régió központjától, Szegedtől. Budapesthez közelebb fekszik a város, de már nem tartozik az agglomerációhoz. Ezért a működő tőke beruházásainak száma is alacsony a városban. Közlekedési nehézségek, közúti híd hiánya gátolja a Közép-Dunántúllal, elsősorban közeli ipari központtal, Dunaújvárossal a gazdasági kapcsolatok kiteljesedését.

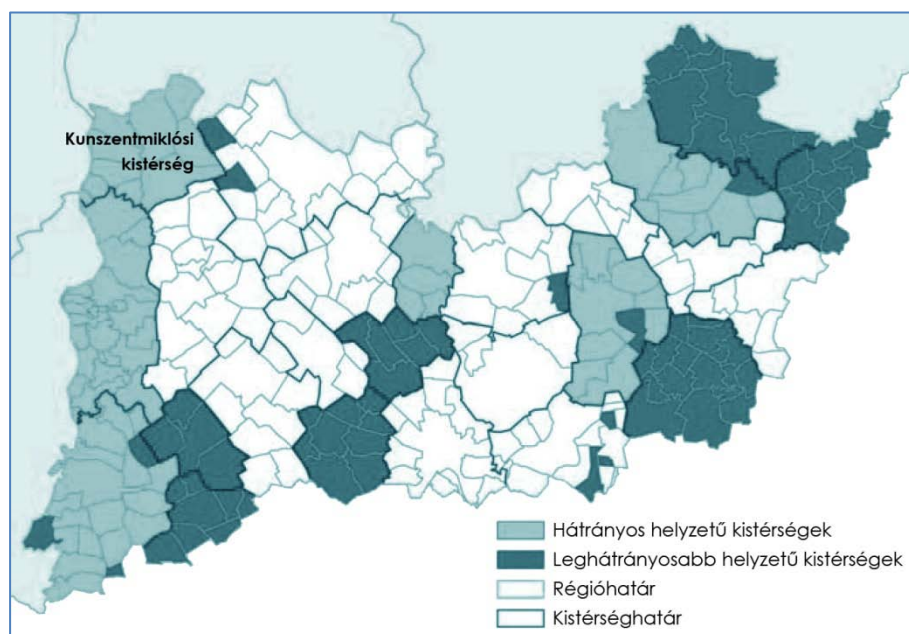
A Dél-alföldi régió, amely az ország délkeleti és déli területén, a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye által lefedett területen helyezkedik el, az ország legnagyobb kiterjedésű régiója. Területének jelentős része változatos természeti és táji értékekben gazdag adottságú síkság, melynek tengerszint feletti magassága sehol sem haladja meg a 200 métert.

A régió területe 18.339 km², mely az ország összterületének 19,7%-a. Az ország népességének 13,4%-a (1.355 ezer fő) él itt, a népsűrűség 74 fő/km². A régió földterületének nagy része alkalmas mezőgazdasági hasznosításra, 85%-a termőterület, ennek 84%-a mezőgazdasági jellegű. A régióban három nemzeti park működik (Körös-Maros NP, Kiskunsági NP, Duna-Dráva NP), melyek területe az országban lévő összes nemzeti park területének 21%-át adja. A tájvédelmi körzetek száma 8, a természetvédelmi területek 13%-a a Dél-Alföldön található (KSH 2004.).

A települések számát (254 település, mely országos viszonylatban a legalacsonyabb egy régió belül) és a régió területét (az ország legnagyobb kiterjedésű régiója) tekintve, **a régió az ország legritkább településhálózatával rendelkezik.** 47 városával ugyanakkor a Dél-Alföld az Észak-Alföldet követően a legvárosiasabb régiója az országnak. 2006 elején Bács- Kiskun megyében a népesség 65%, Békésben közel 71%, Csongrádban 74% él városi jogállású településeken, de néhány kivételtől (pl. a megyeszékhely Kecskemét, vagy a Szeged agglomerációs övezetébe tartozó Mórahalom) eltekintve a városi népesség is fogy, hasonló ütemben, mint a régió teljes népessége.

A Kunszentmiklósi kistérség hátrányos helyzetű térségnek számít a régió belül:

A Dél-alföldi régió 25 statisztikai kistérsége közül 7 tartozik az ország 48 leghátrányosabb kistérsége közé. A régió belüli térszerkezet vázát nem a statisztikai kistérségek, hanem más rendezőelvek mentén kialakuló, viszonylag homogén településcsoportok képezik. Ilyenek: a megyeszékhelyek (illetve részben Baja), szomszédos városaik és szuburbanizálódó övezeteik együtteséből formálódó agglomerációk, melyek a régió legnagyobb kiterjedésű, összefüggő, dél-alföldi viszonylatban fejlett, erősen urbanizálódó, dinamikus pólusai. A kecskeméti település-együttes a megye népességének 26%-át tömöríti, ebből a nagyváros egymagában egyötödét. A békési megyeszékhelyen csak minden hatodik megyei lakos él de a Közép-békési centrum (Békéscsaba, Békés, Gyula) együttesen már a megye lakosságának 30, a teljes település-együttes pedig 40%-át adja. Szeged súlya a megyéjében kiugró (a népesség 38 %-a él itt), település-együttese a megye lakosságának közel felét tömöríti, a közeli Hódmezővásárhellyel együtt arányuk a 60%-ot közelíti.

Alföldi jellegzetességek az egymás szomszédságában fekvő, fontosabb közlekedési artériára felfűződő, többnyire **tradicionális városok által kirajzolt, viszonylag fejlett, urbanizált tengelyek**, valamint a régió Duna menti, nyugati pereme. Jellemző rájuk az átlagosnál kedvezőbb gazdasági helyzet.

A települések 42%-át kitevő, regionális viszonylatban, társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott települések között a falvak és a városok egyaránt megtalálhatók. **Dél-Alföld településhálózatára igen jellemző az egyre nagyobb mértékben differenciálódó tanyák léte**, amelyek szerves részét képezik számos településnek, így azoktól elválasztva semmiképp sem fejleszthetők.

A külterületek, ezen belül a tanyák mellett új térbeli jelenség a kisméretű falvak növekvő száma és jelentősége a régió településhálózatában. A népességfogyás itt is erőteljes és folyamatos, ami szintén a kistelepülések problémáinak hangsúlyosabb kezelését igényli a jövőben. A probléma térben koncentráltan jelenik meg: Bács-Kiskun megyében elsősorban a Duna-mentén és a déli országhatár közelében, Csongrád megyében a makói kistérségben, Békésben a déli és északi perifériákon.

Kunszentmiklós Bács-Kiskun megye északi részén, a Kiskunsági Nemzeti Park védett területeivel övezve fekszik, Kecskeméttől 60 kilométerre. A megye 12. legnépesebb városa. Közlekedés A fő közúti közlekedési útvonalak nem érintik a települést, az 51. számú főút mintegy 10 km-re nyugatra fut a várostól, az 5. számú főút és az M5-ös autópálya mintegy 30 km-re keletre halad, de a megközelítésük csak rossz minőségű alsóbbrendű közúton lehetséges. Vasúton a Budapest – Kelebia szárnyvonal mellett fekszik.

Kunszentmiklós jelenleg a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás tagja és központja.

A Bács- Kiskun megyében, a Duna bal partján található Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás tíz települése a következő: **Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass és Újsolt.**

A településeket Budapesttel az 51. számú főút köti össze, amelyre Tass, Szalkszentmárton, Dunavecse, Apostag és Dunaegyháza van felfűzve. A Dunántúlra a Dunavecse és Dunaújváros alatt átfelülő új Duna –hídon átmenni, amelyen hat sávós autópálya, kerékpárút és gyalogút vezet át.

A kistérség területén vezet át Kunszentmiklós és Szabadszállás csomópontok érintésével a Budapest- Belgrád nemzetközi vasútvonal. A Dunán vízi úton való szállításokat bonyolítanak le. A kishajók Tasson köthetnek ki, ahol időnként a duzzasztó is működik.

A kistérség jobb oldalán Kunpeszér, Kunadacs és Szabadszállás települések határai húzódnak. Kissé beljebb, itt folyik a Duna-völgyi főcsatorna is.

Északon Pest megye déli határa kezdődik, ahová benyúlik a Csepeli síkság, valamint itt helyezkedik el Kunszentmiklós. A Duna és a Ráckevei Duna-ág elágazása Tasshoz kötődik.

Délen a Kecskemétről Dunaföldvárra vezető 52-es út halad, amely a Solti síkságot és a Kiskunsági Nemzeti Parkot szeli át. Az M8-as autópálya majdan a térség déli részén Szabadszállás és Kunszentmiklós között halad el.

A természeti értékek három tájtipológiaiailag megkülönböztethető területen találhatók:

- a Duna- völgyben,
- a Kunbábony - Kunadacs - Kunpeszér környéki homokbuckákon és
- a Kunszentmiklós - Szabadszállás környéki laposokon, szikes pusztákon.

A kistérség jelentős része kiemelkedő természeti értékek lelhetők fel. Ezen a területen **1975. január 1-jétől létrejött a Kiskunsági Nemzeti Park**, Magyarország második nemzeti parkja. A kiskunsági Nemzeti Parkba tartozó „mozaikok” a Kiskunsági szikes puszták 11.030 ha és a Kiskunsági szikes tavak 3.903 ha, amelyek közül a Kiseréti tó, Pipásrét és a Zabszék Szabadszállás határában levő madárrezervátumok.

A védett területeken szikes puszták, tavak, homokbuckák, mocsarak, lápok és nedves rétek találhatók. Rendkívül gazdag az állat- és növényvilága nagy kiterjedésű pusztákkal, homokbuckákkal, szikes tavakkal, turjánosok, zsombékosok, nádasok, homoki szántók, szőlők, gyümölcsösök és az alföldi tanyák teszik változatossá. A pusztán mindenki szabadnak érzi magát. A szikes puszták fonják körül a két kun várost Kunszentmiklóst és Szabadszállást. A harmadikat, Dunavecset a Duna hullámai nyaldossák. A Kiskunsági Nemzeti Parkhoz tartozik Kunadacson a hodályi fenyves, a dámányi rét, a büdöskúti turjános, Kunpeszéren a Peszéradacsi rétek, ahol a Kosbor tanösvény is vezet, kb. 1 750 km hosszú. A Kiskunsági szikes puszták hazánk második legnagyobb kiterjedésű pusztája, itt él európai viszonylatban a legnagyobb tűzok állomány. A kerékpározni szándékozók szilárdburkolatú földútvonalon és tanösvényen barangolhatják be a kistérséget. A kedvező nyári napokban megcsodálható a délibáb.

A kistérség azonban nemcsak tájképi és természeti érték, hanem a magyar nép nagy költőjének, Petőfi Sándornak is otthont adott. Szabadszállás, Dunavecse, Szalkszentmárton, Kunszentmiklós Petőfi emlékhelyek az Országos Petőfi Emlékhelyek sorában. Ez a vidék egyedülálló abban a tekintetben, hogy Petőfi Sándor szülei itt éltek és a költő is gyakran tartózkodott ezen a tájon, látogatta meg szüleit, és számos költeményében zengi a táj szépségét.

I.2. KUNSZENTMIKLÓS VONZÁSKÖRZETÉNEK BEMUTATÁSA

A Kunszentmiklói kistérséget 3 város és 7 község alkotja, melynek kistérségi központja Kunszentmiklós. Kunszentmiklós város a **Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás** tagja, melynek székhelye is a város. A kistérséghez 10 település tartozik. A kistérség területe 802,2 km², lakossága összesen 32.602 fő.

A város kistérségi központ, középfokú ellátó szerepű település. Kunszentmiklós kistérségi központként teljes körű funkciót lát el.

Előzmények:

- 1993 Kistérségi Szövetség
- 1996 Területfejlesztési Társulás
- 2004 Többcélú Kistérségi Társulás

Alapítók: 10 település önkormányzata

- 3 város: Dunavecse, Kunszentmiklós, Szabadszállás
- községek: Apostag, Dunaegyháza, Kunadacs, Kunpeszér, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt

A Területfejlesztési Társulás 2004. július 28-án került megszüntetésre, az alapító önkormányzatok képviselői önkéntes és szabad elhatározásukból jogutódként hozták létre ugyanezen napon a Többcélú Kistérségi Társulást. Elfogadták a Társulás Alapító Okiratát és a kapcsolódó Társulási Megállapodást, melyet magukra nézve kötelezőnek tekintenek.

Lakosságszám	2006. 01. 01.	2007. 01. 01.	2008. 01. 01.
Apostag	2 133 fő	2 120 fő	2 125 fő
Dunaegyháza	1 559 fő	1 537 fő	1 534 fő
Dunavecse	4 140 fő	4 135 fő	4 158 fő
Kunadacs	1 689 fő	1 664 fő	1 640 fő
Kunpeszér	702 fő	686 fő	676 fő
Kunszentmiklós	8 944 fő	8 880 fő	8 821 fő
Szabadszállás	6 832 fő	6 787 fő	6 713 fő
Szalkszentmárton	3 062 fő	3 001 fő	2 999 fő
Tass	3 120 fő	3 104 fő	3 077 fő
Újsolt	169 fő	174 fő	175 fő
Összesen	32 350 fő	32 088 fő	31 918 fő

A társulás által vállalt feladatok:

- Köznevelési feladat
- Szociális alapszolgáltatási feladat
- Szociális intézményi feladat
- Családsegítő és gyermekjóléti alapellátási feladat
- Egészségügyi feladat
- Belső ellenőrzési feladat
- Foglalkoztatás
- Gazdaság- és turizmusfejlesztés valamint idegenforgalom
- Állat- és növényegészségügy
- Területfejlesztés
- Sportfeladatok kistérségi szintű működtetése
- Közművelődési és kulturális feladatok kistérségi szintű működtetése

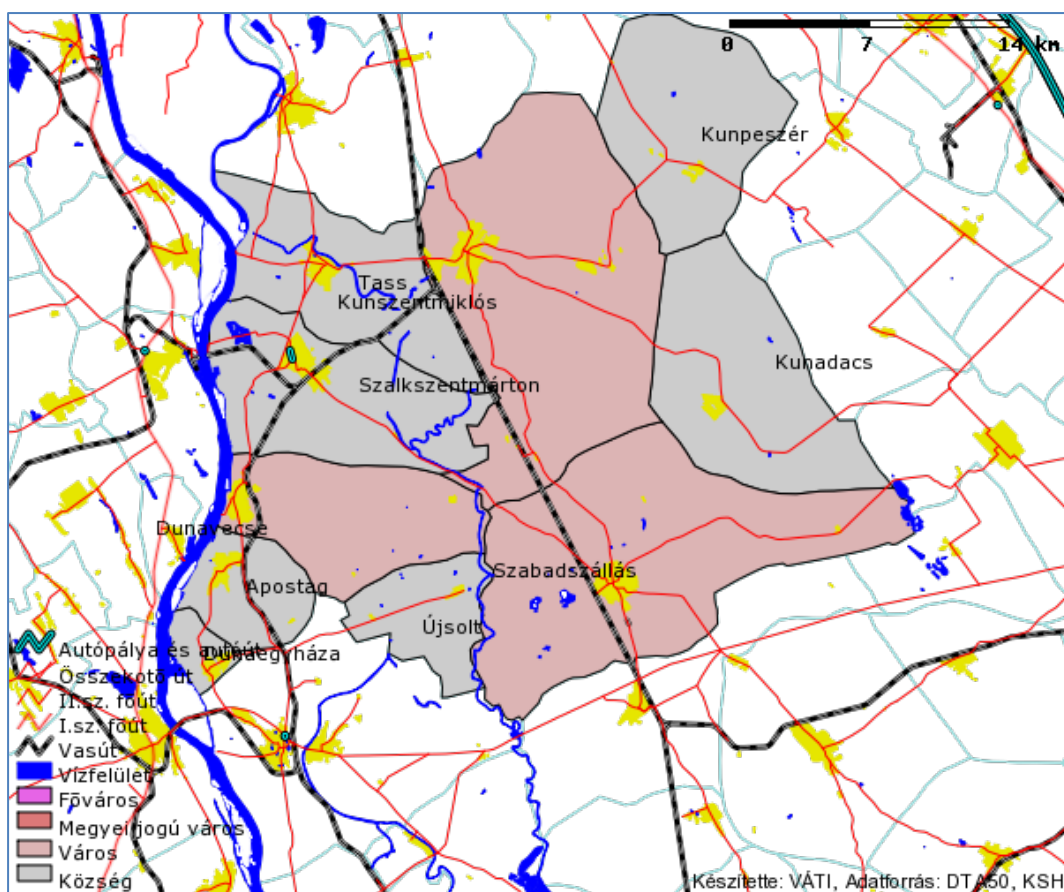
Kunszentmiklós vonzáskörzetét a környező települések jelentik: Kunpeszér, Kunadacs, Szalkszentmárton, Tass. Kunszentmiklós a mikrotérség oktatási, egészségügyi, kereskedelmi központja. Foglalkoztatási szempontból azonban nem tudja betölteni szerepét, a városban jelentős a munkanélküliség, kevés a munkahely.

Kunszentmiklóson kistérségi központként a következő intézmények látnak el feladatot:

Rendőrkapitányság, Bíróság, Ügyészség, Gyámhivatal, Okmányiroda, építésügyi hatóság, Földhivatal, Munkaügyi Központ kirendeltsége.

A 311/2007. (XI.17.) A kedvezményezett térségek besorolásáról szóló Kormány rendelet 2. melléklete szerint a kistérség hátrányos helyzetű.

A Kunszentmiklói kistérség települései:

Kunszentmiklói kistérség népessége

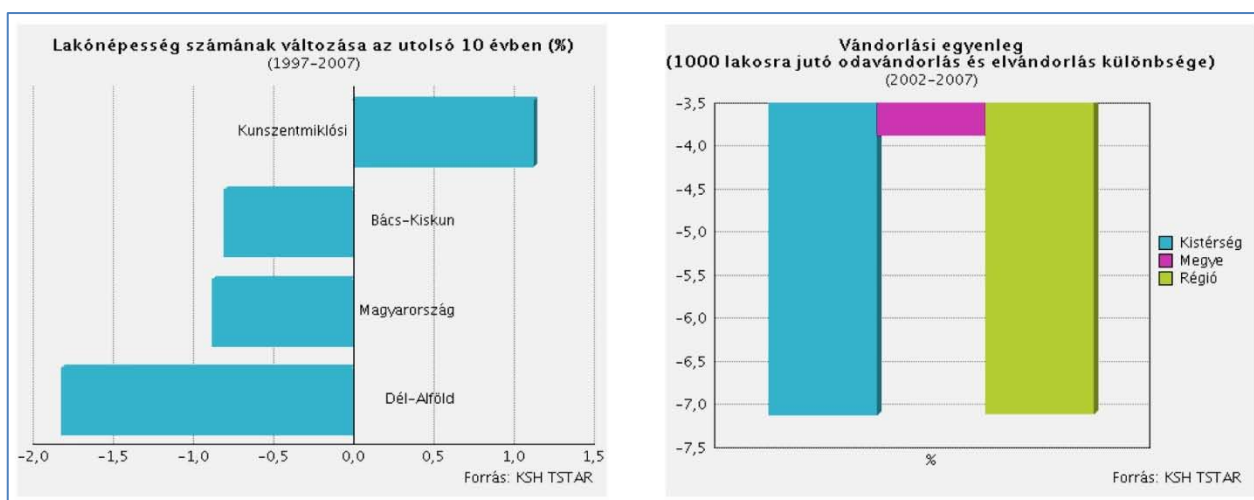
A Dél-alföldi régió az ország harmadik legnépesebb régiója. Lakónépessége 2005-ben 1 347.000 fő. A **népességcsökkenés folyamatos, bár nem egyenletes mértékű és területileg is eltérő**. A népességcsökkenés forrása a természetes fogyás és a belföldi migrációs veszteség, amit csak némileg csökkent a nemzetközi vándorlás pozitív szaldója.

Az élveszületések aránya még hazai összevetésben is alacsony, nem éri el a 9%-ot, miközben a halálozások aránya valamelyest magasabb az országos szintnél (közel 14%). Az éves szintre vetített 5%-nyi fogyás a legmagasabb a régiók között.

A belföldi vándorlási különbözet utóbbi öt éves átlagos alakulásában is komoly területi különbségek vannak: hat térségben pozitív a vándorlási egyenleg (Kecskemét és Kunszentmiklós Bács-Kiskun megyéből, Csongrád, Kistelek, Makó és Mórahalom Csongrádból), miközben ötben a régiós átlagnál négyszer-hétszer gyorsabb az eláramlás (Bácsalmás, illetve a békéscsabai, mezőkovácsházai, sarkadi és szeghalomi térségben).

A Kunszentmiklói kistérségben a 2008. január 1-i adatok szerint a népesség összesen: **31. 918 fő** (Bács-Kiskun megye 5,9 %-a). Alacsony népsűrűség jellemzi: **40 fő / km²** (megyei 65, országos 109).

Bács-Kiskun megyében a népesség korösszetételére az öregedés folyamata jellemző. A 2001. évi népszámláláskor a megye népességének 18 %-a volt gyermekkorú, egyharmada fiatal felnőtt, 27 %-a idősebb felnőtt korú és 21 %-a időskorú. Jelenleg minden száz 15 éven aluli gyermekre 121 időskorú, 60 éven felüli jut. A megye lakóinak nemenkénti megoszlását mindenkor a nőtöbbség jellemezte. Ez a többség alapvetően csak a középkorúak és az időskorúak csoportjára jellemző.

A népesség korcsoportonkénti összetétele Bács-Kiskun megyében a régióhoz viszonyítva:

A népesség főbb korcsoportonként (év)	Bács-Kiskun megye	Dél-Alföld	Magyarország	Bács-Kiskun megye	Dél-Alföld	Magyarország	A megye	
							a régió	az ország
	szám			százalék			százalékában	
0–14	93 687	229 201	1 694 936	17,1	16,6	16,6	40,9	5,5
15–39	186 965	471 446	3 574 493	34,2	34,2	35,1	39,7	5,2
40–59	151 998	384 248	2 847 327	27,8	27,9	27,9	39,6	5,3
60– X	113 867	292 757	2 081 559	20,8	21,3	20,4	38,9	5,5
Összesen	546 517	1 377 652	10 198 315	100,0	100,0	100,0	39,7	5,4
1000 férfira jutó nő	1 098	1 099	1 102	–	–	–	–	–

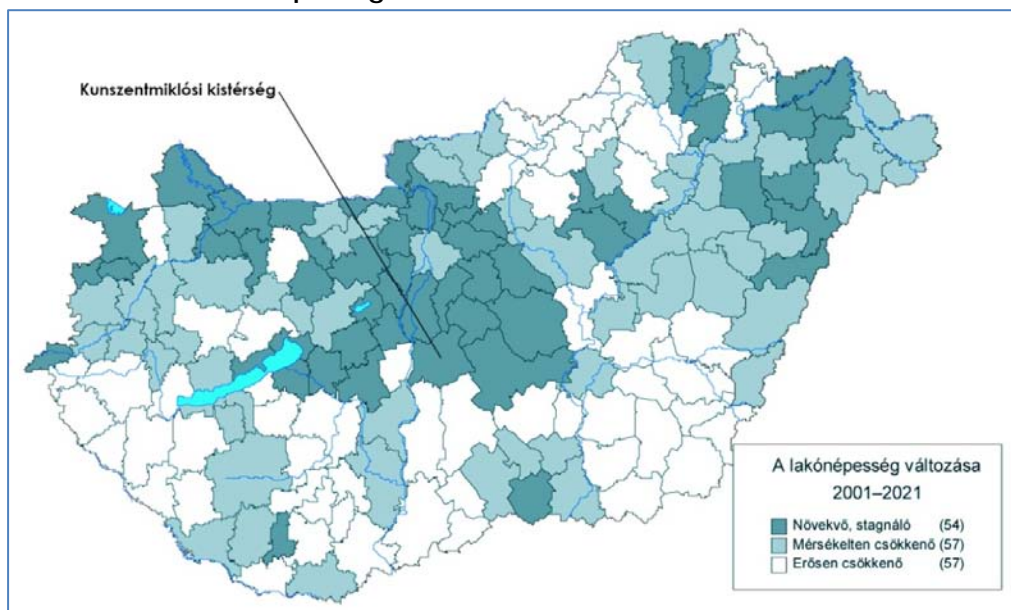

Érdekesség, hogy a Kunszentmiklósi kistérség településeinek a döntő hányada pozitív vándorlási különbözetet könyvelhet el, holott a gazdaságilag lemaradó kistérségeket a lakosság általában nem preferálja lakóhely-változtatása során.

Mindennek oka elsősorban Dunaújváros és Budapest relatív közelsége lehet. A régióból történő elvándorlás és a bevándorlás között öt éves átlagban 0,7% a különbség, vándorlási különbözetként 2004-ben -1,1 ezreléket regisztráltak.

A korábbi évtizedeket a faluról városba áramlás jellemezte, mely folyamat a '90-es évek közepén nemcsak megállt, hanem megfordult, és azóta a dél-alföldi falvak egy része növelte népességét.

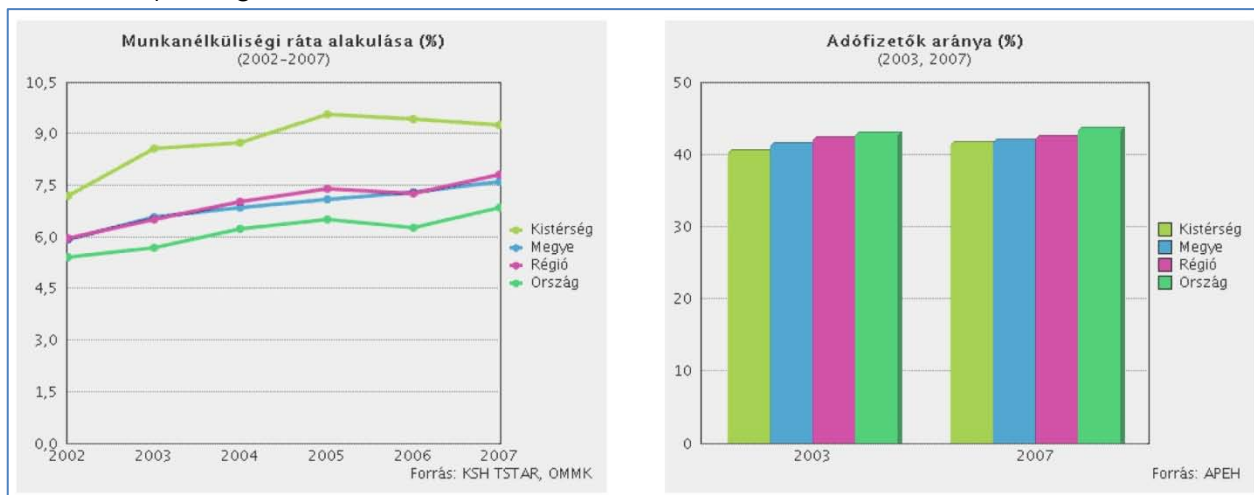
A lakónépesség várható alakulása 2001-2021 között:

(Forrás: Népszámlálás 2001)

Társadalmi jellemzők

A Kunszentmiklósi kistérség településein korszerűtlen a képzési szerkezet és alacsony a képzési színvonal. Megfelelő munkalehetőségek híján a képzett fiatalok elhagyják a kistérséget. A tartós munkanélküliek és szakképzetlenek aránya magas, jóval a megyei átlag feletti. A roma közösség szociális helyzete igen rossz.

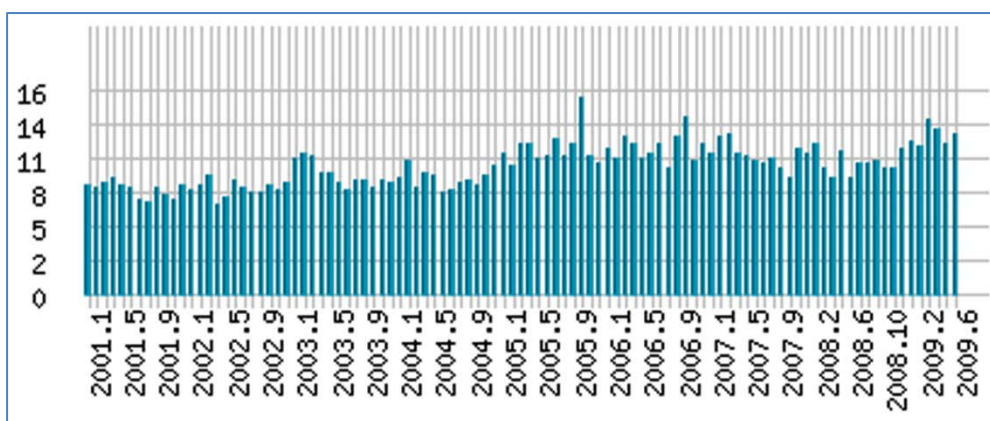

Az alapvetően mezőgazdasági jellegű kistérségben a mezőgazdaság mindvégig a legfontosabb foglalkoztatónak számított, bár a 90-es évtizedre igen jelentősen csökkent az itt dolgozók aránya. Az innen kiszorulóknak nem az ipar, hanem a szolgáltatások területén tudtak elhelyezkedni. Az ipar mindvégig meglehetősen alárendelt ágazatként szerepelt. Az 1980-as években, amikor a megyében még nőtt az iparban foglalkoztatottak száma, a kistérségben már akkor csökkenni kezdett.

Kunszentmiklós térségét jelentősen sújtotta a rendszerváltás: a térségből eljárókat elbocsátották, a más településen – elsősorban Budapesten – működő gyárak, vállalatok megszüntették üzemegységeiket. A mezőgazdaság tulajdonviszonyainak átrendeződése is komoly nehézségeket okozott.

A Kunszentmiklói kistérség munkanélküliségi rátájának változása:

(Forrás: ÁFSZ)

A humán erőforrások szempontjából ez a kistérség - Jánoshalma és Bácsalmás térsége mellett - **a megye egyik leghátrányosabb helyzetű térsége**. Csak önmagából képtelen lesz az évtizedek óta halmozódó gondokon változtatni.

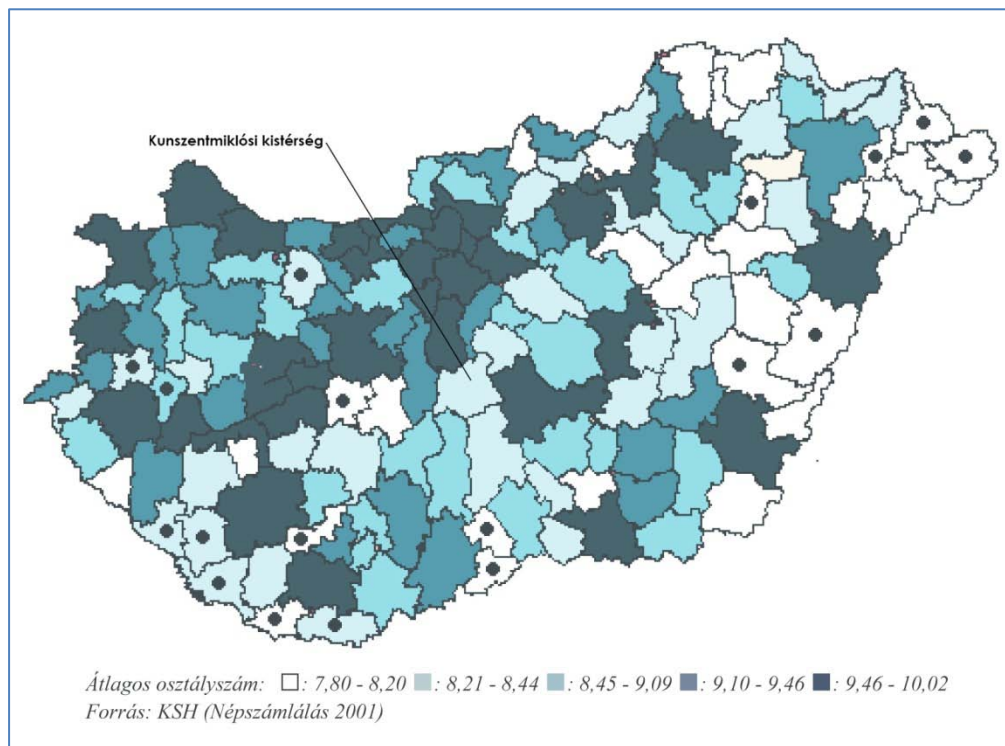
Mint megyehatár-menti, periférikus elhelyezkedésű, többszörösen hátrányos helyzetű kistérségben, évtizedek óta gondot jelent a munkaerő foglalkoztatása.

A foglalkoztatási gondokkal szorosan összefügg, hogy a munkanélküliek népes táborában jelentős csoportot alkotnak azok, akik képzetlenek, és ehhez kapcsolódóan, számos egyéb hátránnyal jellemezhetők (rossz anyagi helyzet, cigánysághoz tartozás). E kör számára minden valószínűség szerint csak a közmunka-programok folytatása jelent reális foglalkoztatási alternatívát, de hangsúlyozni kell, hogy ezek a programok a munkanélküliségnek csak egyfajta, átmeneti kezelési módját jelentik.

Beköltözések révén gyarapszik a kistérségben jelenleg is jelentős arányt képviselő cigány népesség száma. Képzetlenségük, munkanélküliségük miatt különböző, nagyrészt önkormányzati juttatásokból élnek. Ez az önkormányzatok számára jelentős pénzügyi terhet jelent, ugyanakkor a segélyekből nem, vagy csak korlátozottabban részesülő lakossági csoportok körében alkalmas arra, hogy a társadalmi konfliktus etnikai színezetet kapjon.

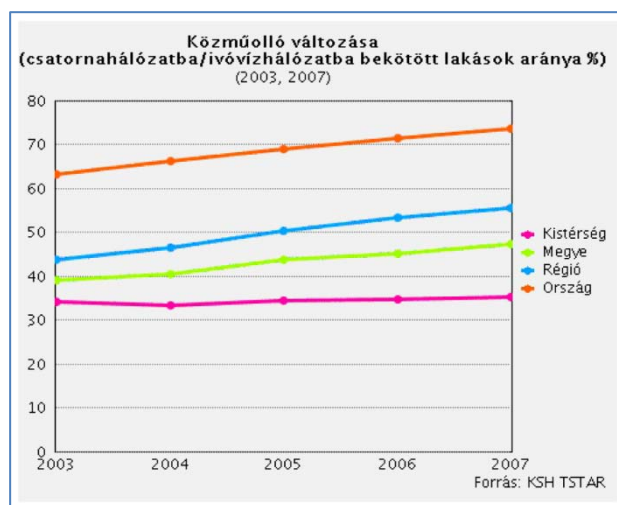

A 2001-es népszámláláskor készült magyarországi iskolázottsági adatokból kiderül, hogy a kunszentmiklósi kistérségben az iskolázottság alacsony az ország egyéb területeihez képest:

Infrastruktúra

A 2003-2007 közötti időszakról készült közműollóból látszik, hogy a Kunszentmiklósi kistérség közműellátottsága csupán fele az országos átlagnak, és elmarad a régiós és megyei átlagtól is.

A megyehatár - méghozzá hármass határ - menti fekvés sok hátrány forrása. A Duna, amely két táj határa is egyben, 2007-ig a szó szoros értelmében "választóvíz" volt. 2007. július 23-án adták át Dunaújvárostól délre a Pentele-hidat.

A híd a tervezett M8-as gyorsforgalmi út részeként - közvetlen összeköttetést teremt a közép-dunántúli és az alföldi régiók között. Jelentőségét az is növeli, hogy alapvetően eltérő gazdasági jellegű területeket kapcsol össze, de a régiókat összekötő hatása is erőteljesen érvényesül majd.

A Kunszentmiklói kistérség közlekedésében ettől függetlenül az É-D-i irány a meghatározó. Míg az 51. sz. főút Dunaegyháza és Újsolt kivételével valamennyi Duna-menti falut érinti, a Homokhátság településeibe - így a kistérség központjába is - csak alsóbbrendű utakon lehet eljutni. A vasút vonalvezetését tekintve viszont éppen fordított a helyzet: míg a dunai községek csak egy szárnyvonallal rendelkeznek, Kunszentmiklós és Szabadszállás területén a Budapest-Kelebia-Belgrád fővonal halad keresztül. Közlekedési szempontból a forgalmi árnyékban fekvő Kunpeszér és Kunadacs helyzete a legkedvezőtlenebb.

A kunszentmiklói kistérség gazdasága

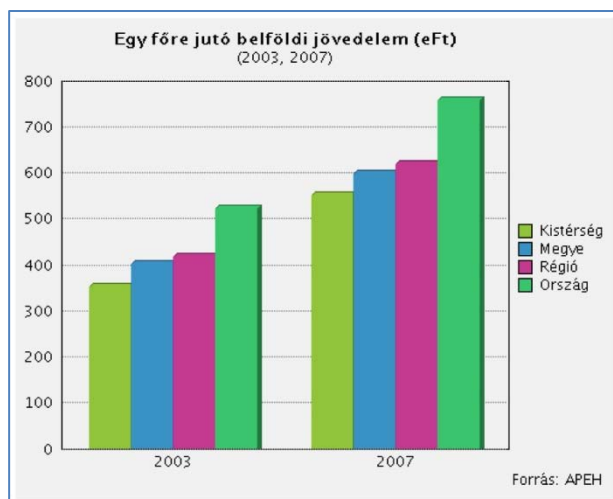
A kistérség nyugati és középső területei a Duna-völgyi termelési tájkörzetben helyezkednek el, míg a kistérség keleti szegélye a Homokhátság termelési tájkörzetéhez tartozik.

A kistérség természetföldrajzi szempontból változatos terület, nyugatról kelet felé haladva a Duna-völgyének öntéstalajait réti csernozjomok váltják fel, majd szoloncsák-szolonyecsek, illetve réti talajok, végül pedig homokos talajok következnek. A kistérségben a területhasználat és a gazdaság hagyományosan meghatározó módja, illetve ágazata a mezőgazdaság.

A kistérség Duna-menti része kedvező termőhelyi adottságú mezőgazdasági terület, ugyanakkor itt potenciális ár- és belvízveszéllyel kell számolni. A Dunára alapozva az öntözővíz szükséglet felszíni vízkivétellel tartósan biztosítható, a térség nagy része öntözőrendszerekkel is ellátott.

A Duna más szempontból is kedvező lehetőségeket nyújt: a mezőgazdasági termények, termékek egyik legfontosabb és gazdaságos szállítási útvonalává válhat.

A kistérség keleti felének taljai a Duna-menti területeknél lényegesen gyengébb termőképességűek. A kistérség egészét érinti - ám a homokterületeket különösen erősen sújtja - a több mint másfél évtizedes, tartós csapadékhiány, ami a jelentős talajvízszint csökkenés egyik fő okaként említhető.

A vállalkozások számát tekintve a kereskedelemben tevékenykednek a legtöbben, számos vállalkozás működik a feldolgozóiparban és az építőiparban is. A térség legnagyobb foglalkoztatói azonban továbbra is a mezőgazdasági szervezetek, és a gazdasági társaságok.

A térség mezőgazdasági adottságaira és hagyományaira alapozva több vállalkozás foglalkozik élelmiszer-feldolgozással: takarmány-előállítással, szőlő-, napraforgó-feldolgozással, konzerválással, szárítással, húsipari termékek gyártásával.

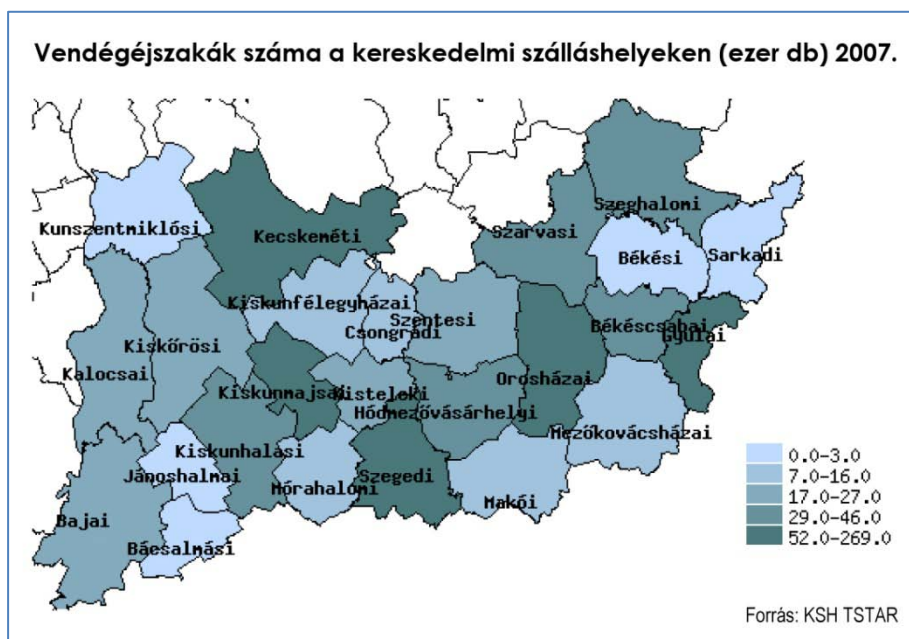
Turizmus

A kistérségben a turizmus jelentősége a lehetőségekhez képest elhanyagolható, fontossága a gazdaságon belül a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem után a negyedik, ám a jövőbeni fejlesztés egyik célterülete lehet.

A terület adottságai közül fontossági sorrendben a természeti értékeket kell kiemelni. A Kiskunsági Nemzeti Parkhoz tartozó kiskunsági szikes puszták gazdag, génmegőrzési szempontokat is szolgáló állatvilágát (rezervátumát), az azokhoz kapcsolódó bemutatóhelyeket, attrakciókat (Böszörpusztá, Nagyállás, Nyakvágó csárda). A Duna és a területen lévő csatornák (pl. a Kiskunsági főcsatorna, a Kígyós-csatorna) hálózata, a vízi turizmus és a horgászat (Tass, Szalkszentmárton, Apostag), valamint a vadászat és a kerékpáros turizmus bázisai, illetve azokká fejleszthetők.

A kistérségben a terep adottságainak megfelelően több lovaglóközpont található, a kéthetes, hét pihenőhelyes lovastúra egyes állomásait is itt alakították ki.

A kulturális adottságok közül a Petőfi kultusz, a néprajzi gyűjtemények, a tradíciók, az avar-kori sírkert, és az Európa Nostra díjas apostagi faluház emelhető ki.

Országos és nemzetközi hírű és vonzású Bács-Kiskun megye termál- és gyógyvízkészlete. Több településen jelentős fürdők épültek ki (Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas,

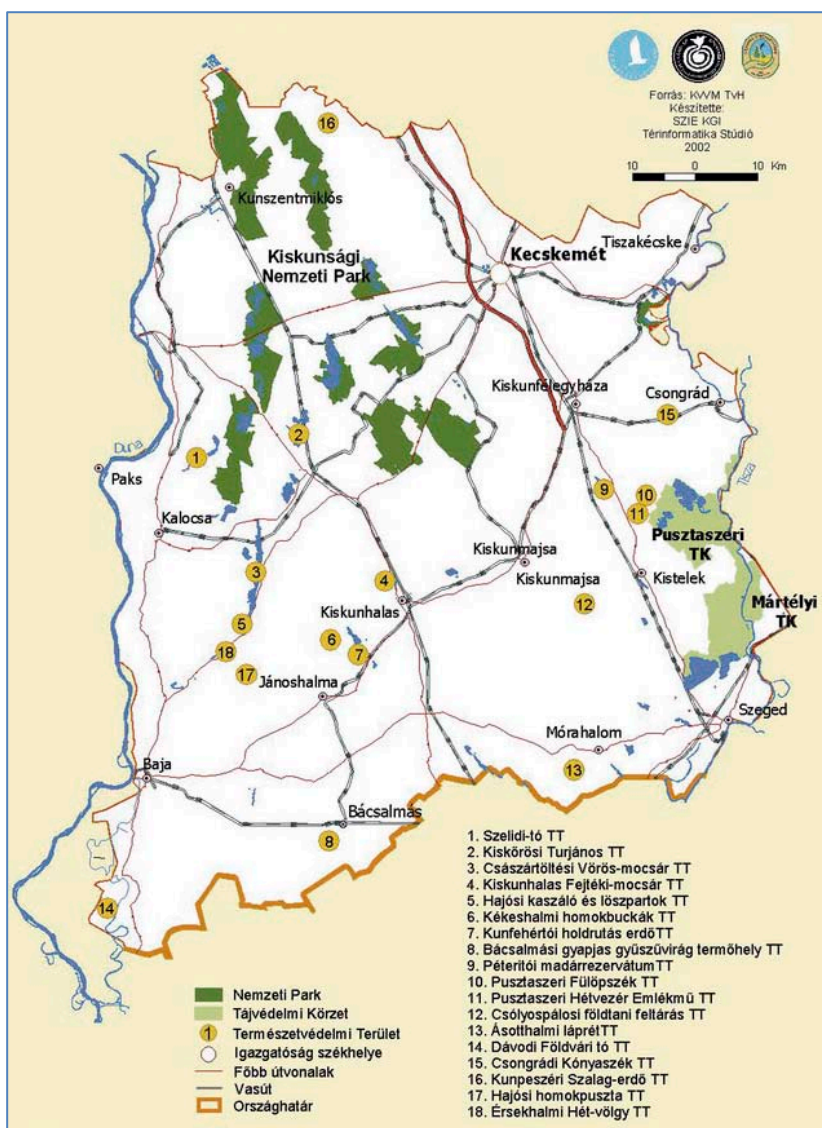
Kiskunmajsa, Kunszentmiklós, Tiszakécske), azonban az idegenforgalmi hasznosítás – a szükséges üdülési infrastruktúra hiányosságai miatt – elmarad az adottságokban rejlő lehetőségektől. A feltörő hévizek csaknem mindegyike – az általános rekreációs hatáson túl – alkalmas mozgásszervi és reumatikus, illetve nőgyógyászati megbetegedések gyógykezelésére.

A térséget a rövid, fél-egynapos tartózkodású kirándulóturizmus, valamint a vízparti második otthonokhoz kapcsolódó (Tass, Szalkszentmárton) hétvégi turizmus jellemzi, mely szezonális, elsősorban a nyári 2-4 hónapra korlátozódik. Jellegzetes folyamat a félnapos, csak az attrakcióra kíváncsi turisták autóbusszos turizmusa, amely bár jól jövedelmez, de a jövő útját mégsem jelentheti, hiszen ez így a területen csak nagyon keveseknek jelent valódi bevételt. A területi adottságokat, a fővároshoz való – a megyebeli kistérséghez viszonyítva – relatív közelséget figyelembe véve a térség a természetközeli turizmus területe lehet, ennek keretében tud kapcsolódni a megyei programokhoz.

Természeti értékek

A kunszentmiklósi kistérség a Solti-síkság északi részén helyezkedik el, valamint a Duna-völgy és a Kiskunsági-homokvidék egy-egy részét fedi le. A Duna menti területek folyó menti öntésföldek liget- és láperdő maradványokkal, ezt kelet felé haladva holtmedrekkel tagolt magasártér, majd folyóhátak közé zárt réti szikes területek zárják le, amelyeket keletről homokbucka-sor határol.

A térségben jelentős nagyságú természetvédelmi területek találhatók. Ezek részben a **Kiskunsági Nemzeti Park területei**: Felső-Kiskunsági Puszta, Felső-Kiskunsági Tavak és Peszéradacsi rétek; részben egyéb országos és helyi védettségű természetvédelmi területek: kunpeszéri Nyíresnyáras, kunpeszéri Nagytölgyfai erdő, kunpeszéri gyöngyvirágos tölgyes, kunpeszéri Szalag-erdő, kunadacsi Büdöskúti tölgyes, kunadacsi Hodályi-fenyves és a szabadszállási Strázsa-hegy.

A védett területek tulajdonjogi helyzete a közelmúltban részben kedvező módon változott a kezelői jog átengedések és a területvásárlások révén.

A Duna-völgyben és a hátsági területeken erősen érezhető a korábban több fázisban végrehajtott belvízrendezések élőhely-szegényítő hatása. A jó termőhelyi adottságú Duna-menti övezetben az intenzív mezőgazdaság miatt a természeti értékek sokasága semmisült meg. Természetvédelmi szempontból értékes területek elsősorban a csekély mezőgazdasági értékű vidékeken maradhattak fenn a kistérség középső és keleti területein. Az 1980-as évek eleje óta tartó csapadékhány és a döntően erre visszavezethető talajvízszint csökkenés nagytérégi léptékű élőhely-átalakulást idézett elő. Komoly gondot jelent a természetvédelem számára az alacsony mezőgazdasági értékű területek alulhasználat, a legeltetés teljes hiánya is egyes gyepfajtákon.

Kunszentmiklós mellett található a felső-kiskunsági szikes puszták (Területe 11 061 hektár. A mintegy harminc kilométer hosszú és néhány kilométer széles észak-déli irányú terület Magyarország második legnagyobb szikes pusztája a Hortobágy után.

Első ránézésre hasonlít is ahhoz – a végtelenbe nyúló tájon itt is gyakran látható az Alföldön is mind ritkább délibáb. Jelenlegi képét a 19-20. századi vízrendezési munkák után nyerte el, amikor az egykor volt kis tavak, mocsarak eltűntek, és tovább növelték az amúgy is nagy kiterjedésű szikes puszták területét. A pusztát a szikeseket jellemző kisléptékű domborzati elemek sokszínű együttesé varázsolják. Az Apaj melletti halastavakhoz tanösvény vezet, mellette kilátóhelyek vannak, amelyekről zavarás nélkül megfigyelhető a tavakon zivajgó madársereg. Ezen a tájon a mai napig életképes az évszázados hagyományokkal rendelkező legeltetési pusztai állattartás, aminek egyébként fontos szerepe van az ősgyep fenntartásában is. A terület néprajzi értékeit a puszták legnagyobb településén, Kunszentmiklóson a Tájmuzeum mutatja be.

Településszerkezet

A Bács-Kiskun megye ÉNY-i részén elhelyezkedő kistérséget sajátos kétarcúság jellemzi: a Duna-menti síkság és a Homokhátság területe természeti adottságait, mezőgazdasági kultúráját és településszerkezetét tekintve egyaránt elkülönül egymástól. Ezt az elkülönülést az 1949 után végrehajtott közigazgatási átszervezések is erősítették: a dunavecsei és a kunszentmiklósi járás megszűnése után a Dunamente falvai a kalocsai, az egykori kun települések pedig a kecskeméti járás részei lettek. A D-i határok bizonytalanságát jelzi, hogy négy település – Dunaegyháza, Apostag, Dunavecse és Újsolt – eredetileg Kalocsa kistérségéhez tartozott. A táji tagolódásnak megfelelően a településhálózat is kétarcú: nagy múltú mezővárosok és fiatal tanyaközségek a kiskunsági homokvidéken – zárt falvak sora a Duna mentén.

Kunszentmiklós és a szomszédos Szabadszállás az 1876-ig fennálló Kiskun Kerület kiváltságolt települései közé tartoztak. Kiterjedt homokpusztáikon, amelyeket a kedvezőtlen talajadottságok miatt sokáig csak legeltetésre használtak, a tanyás településrendszer vált általánossá. A mezővárosi központoktól távol eső határrészek 1950-ben községi önállóságot nyertek; ekkor született meg Kunpeszér és Peszéradacs. Bár az Alföld egészét tekintve azóta töredékére csökkent a külterületen élők száma és aránya, a Homokhátság települései mind a mai napig viszonylag sűrű tanyahálózattal rendelkeznek.

A Duna menti falvakat a folyó kapcsolja össze. Az itt élőknek mindig a víz adott megélhetést: a folyamszabályozás előtt az ártéri gazdálkodás és a halászat, később a hajózás, a kereskedelem s az ehhez kapcsolódó szolgáltatások. Még mezőgazdasági termelésük is az öntözésre épül. A településhálózat meghatározó elemei a zárt falvak számottevő külterületi lakosság nélkül. Az egyetlen kivétel a kicsiny Újsolt, amely 1950-ben önállósult Solt közigazgatási területéből.

Kunszentmiklós részleges szerepkörű kisváros. A központ funkcióját a terület másik városi jogállású településével, Szabadszállással megosztva tölti be; ez utóbbi helyen működik pl. a kórház. A városi szolgáltatások szempontjából előnyt jelent, hogy e két település - központi fekvésénél fogva - a kistérség valamennyi lakója számára viszonylag könnyen elérhető. Egyedül Újsoltról nem vezet tovább az út.

A Duna menti falvakat - köztük a két városiasodó nagyközséget, Dunavecset és Szalkszentmártont - jó ellátottsági mutatók jellemzik: ha idősök klubja nincs is mindenütt, a háziorvos és a gyógyszertár megtalálható. A tanyaközségekről már nem mondható el ugyanez; az ő gondjaikat ráadásul a külterületi lakosok ellátása is szaporítja.

A legszükségesebb példa Újsolt, amely minden intézménynek híjával van, sőt, még anyatelepülése, Solt is a szomszédos kalocsai kistérségben fekszik. Ez az áldatlan állapot mielőbbi megoldást sürget.

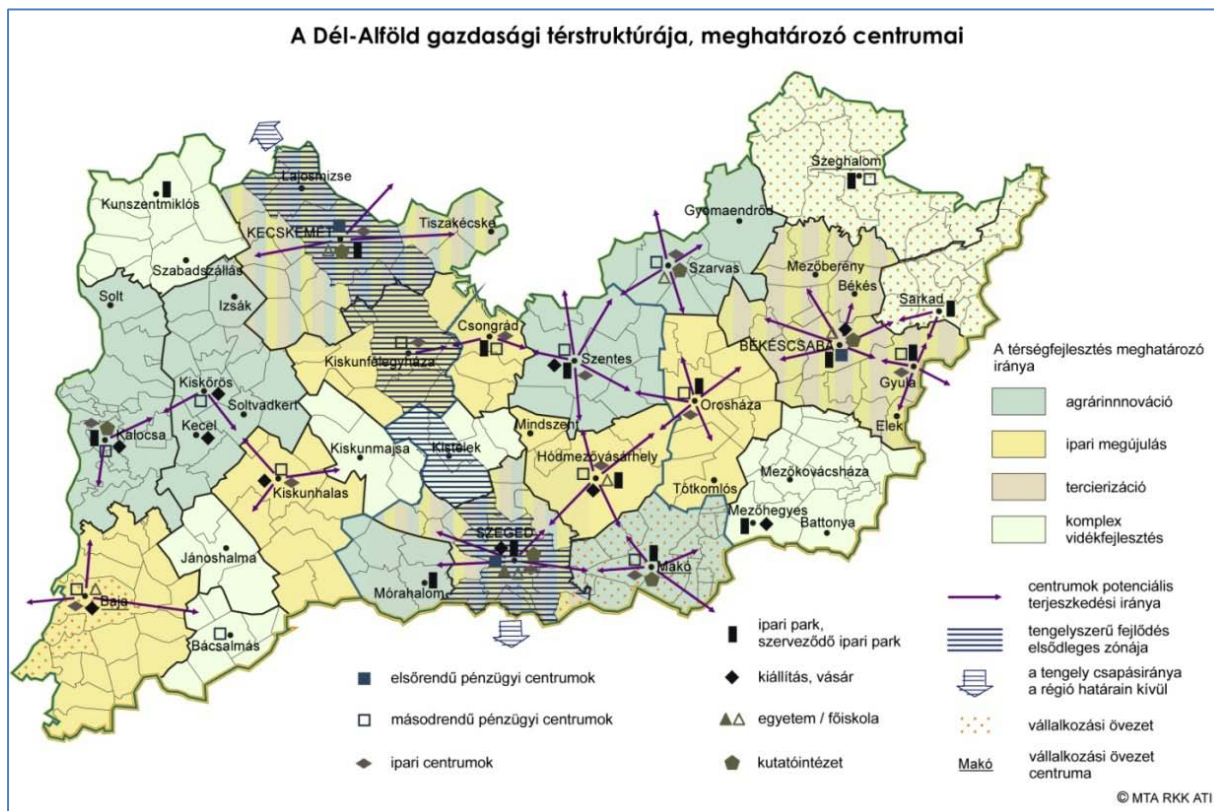
1.3. KUNSZENTMIKLÓS SZEREPE A TÉRSÉGI MUNKAMEGOSZTÁSBAN

Gazdasági aktivitás

A Dél-alföldi régióban 2002-ben képződött bruttó hozzáadott érték legnagyobb része (61,7%- a) a tercier szektorban keletkezett, ez az országos bruttó hozzáadott érték 9,4%-át tette ki. A mezőgazdaságban képződött bruttó hozzáadott érték ugyanezen szektor országos értékének közel egynegyedét tette ki, a dél-alföldi bruttó hozzáadott értéknek ez 9 %-a. Az ipar mintegy 24%-kal részesedik a régió gazdaságából. A régióban működő ipari telephelyek állították elő az ország ipari termelésének 7,8 %-át. A Dél-alföldi régió adja a magyar építőipar teljesítményének 9,7%-át, régióon belüli súlya 5,5%.

A GDP legnagyobb részét a szolgáltatások teszik ki, de ezek között igen magas arányban vannak költségvetési forrásokból finanszírozott közszolgáltatások. A Dél-alföldi régió gazdasági szerkezete eltér az országosan jellemző általános arányoktól, szignifikáns különbség főként a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások területén tapasztalható.

Míg az ipar részesedése a bruttó hozzáadott értékből a régióban és országosan megközelítőleg azonos, addig a mezőgazdaság az országos átlaghoz képest 6,7 százalékponttal felülreprezentált, a szolgáltatási ágazatok pedig 5 százalékponttal alulreprezentáltak. Hasonló következtetésre juthatunk a Dél-alföldi régió gazdasági szerkezetéről akkor is, ha a foglalkoztatottak gazdasági ágankénti megoszlását vizsgáljuk. A 2001. évi népszámlálási adatok alapján a régió összes foglalkoztatottjainak 12,5%-a a mezőgazdaságban, 31,6%-a az iparban és az építőiparban, 55,9%-a a szolgáltatási ágazatokban dolgozott.

A helyben foglalkoztatottak száma a kunszentmiklósi kistérségben 31 014 fő volt a legutóbbi népszámlálás alkalmával. A kistérségben a nők nagyobb arányban dolgoznak helyben (16 929 fő), mint a férfiak (14 085 fő).

A helyben foglalkoztatottaknak közel harmada (31 %) az iparban talált munkát, majdnem negyede (23 %) a szolgáltatásban helyezkedett el. 7 %-ának van munkaviszonya valamelyik mezőgazdasági üzemben, legtöbben pedig (46 %) helyi vállalkozásban dolgozik.

A kistérségben az **ingázók** száma a legutóbbi népszámláláskor 3 084 fő volt, ebből 1825 férfi és 1259 nő volt.

A kistérségben ingázók 5 %-a mezőgazdaságban, 37 %-a az iparban, 34 %-a a szolgáltatási szektorban talált magának munkaalkalmat.

A kistérségben élő népesség korcsoport szerinti összetétele (2001):

0–4 év	5–9 év	10–14 év	15–19 év	20–24 év	25–29 év
1 783	2 080	2 189	1 937	2 427	2 450
0–34 év	35–39 év	40–44 év	45–49 év	50–54 év	55–59 év
2 113	1 916	2 169	2 554	2 109	1 875
60–64 év	65–69 év	70–74 év	75–79 év	80–84 év	85–X év
1 716	1 667	1 403	1 048	484	375

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

Népességszámot alakító tényezők

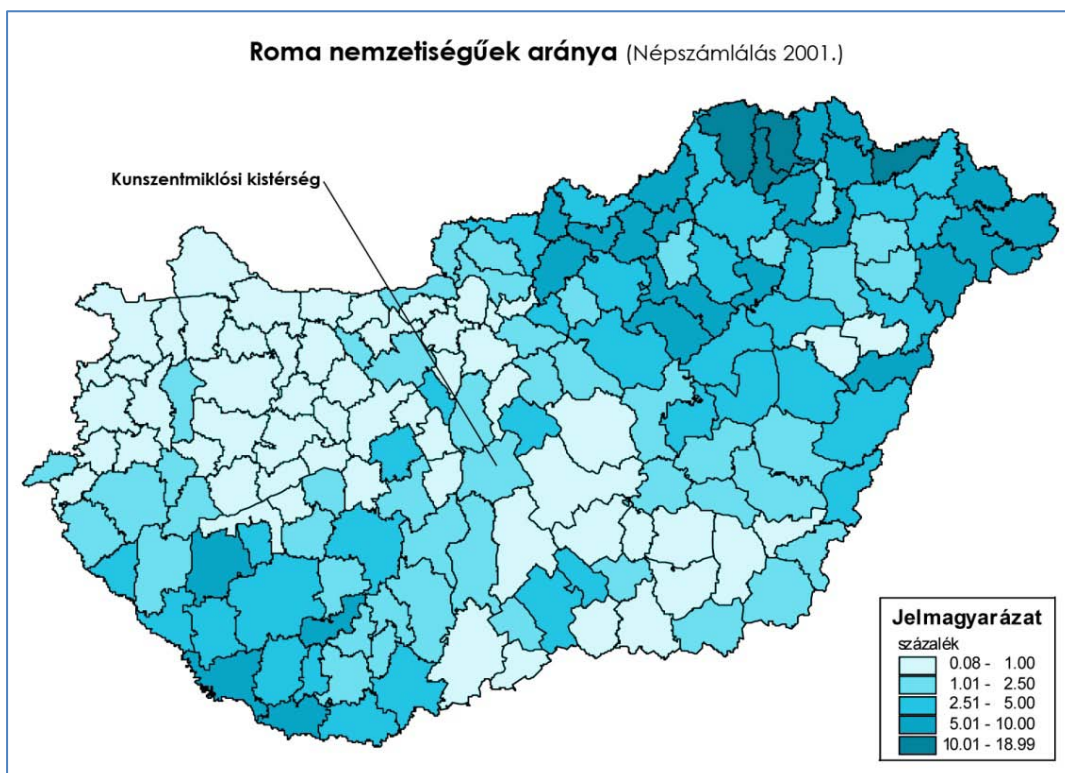
A népességszámot alakító tényezők közül a természetes fogyás mellett a bevándorlás a meghatározó. 1990 és 2001 közötti adatokból kiderül, hogy a kunszentmiklósi kistérség népessége annak ellenére növekedést mutatott, hogy a halálozások száma meghaladta az élve születések számát, és emellett a kistérség gazdaságilag hátrányos helyzetű. Ennek ellenére a főváros közelsége miatt a kistérség vándorlási egyenlege pozitív, a bevándorlók magas száma miatt. Az előbb említett tendencia napjainkban is létezik.

Lakónépesség 1990-ben	Természetes szaporodás, ill. fogyás (-)	Élve születések száma	Halálozás	Vándorlási különbség	Lakónépesség 2001-ben
30 826	-1 260	4 092	5 352	2 729	32 295

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

A kistérség etnikai összetétele

A kistérség településein összesítve jelentős számú roma népesség él, számarányuk 16 %-ot tesz ki, míg a másik kisebbség a szlovák, 7 %-os aránnyal (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás).

II. A VÁROS EGÉSZÉRE VONATKOZÓ HELYZETÉRTÉKELES

II.1. VÁROSSZERKEZET

TELEPÜLÉSSZERKEZET VIZSGÁLAT

A Dél-alföldi Régióba tartozó három megye (Bács-Kiskun, Csongrád és Békés) az ország legritkább településhálózatával rendelkezik. Ebben a régióban a régióban 10 km²-re 14 település jut szemben az országos 34 településsel.

A régió 47 városával az ország egyik legvárosiasabb térsége, a városi népesség aránya (67%) meghaladja, mind a vidéki (57%), mind az országos átlagot (64%).

Az Alföldön a természeti tényezők nem igazán kedveztek a lakosság letelepedésének, hatalmas árvízjárta területek és legelőként hasznosított homokfelszínek hátráltatták azt. Állandó települések inkább csak az ártérperemeken jöhettek létre. A honfoglalást követően sokáig a félnomád települések voltak jellemzőek az Alföldre. A faluhálózat megszilárdulása a feudális társadalmi és gazdasági rend megszilárdulásával együtt ment végbe, de legkésőbb itt következett be. A településállomány fejlődését a tatárjárás is hátráltatta, mely óriási pusztítást eredményezett a térségben, ez sokkal nagyobb mértékű volt, mint az ország többi területén.

Az Alföld népsűrűsége jóval az országos átlag alatt maradt, a dunántúlinak csak harmadát érte el, és az átlagos faluhatárok is jóval nagyobbak voltak. A pusztásodás folyamata már a török hódoltság előtt megkezdődött, a lakatlanná váló falvak területét a mezővárosok vették bérbe, így azok határa egyre növekedett.

A török hódoltság nagymértékben befolyásolta a településhálózat fejlődését, az Alföld az 1540-es évektől kezdve két birodalom határzónájává vált, így a kettős adóztatás és a határ menti háborúskodás egyaránt megkeserítették a lakosság életét. A falvak lakói pedig fokozatosan beköltöztek a nagyobb védelmet nyújtó mezővárosokba, a faluhálózat gyakorlatilag elpusztult.

A török kiűzése során folytatott harcok ismét hatalmas pusztításokat eredményeztek a vizsgált térségben, a Kiskunságban 1699-ben mindössze öt település volt lakott. De a pusztítások a török kiűzésével sem fejeződtek be, a Rákóczi-szabadságharcot szintén az Alföld települései szenvedték meg leginkább.

A lakosság nagy része az Alföldön mezővárosokban élt, falvak csak elvétve, a Duna és a Tisza árterén, valamint a kincstári földeken alakult ki. A települések fejlődésében fontos szerepe volt a 18. század közepétől meginduló gabonakonjunktúrának, mely egyre inkább visszaszorította a rideg szarvasmarhatartást.

A tanyák kialakulásának alapvető feltételei közé tartozott a nyomásos gazdálkodás eltűnése, a tagosított földek és a nagy kiterjedésű, intenzív művelés alá vont határ megléte, melyre nem lehet naponta kijárni.

A tanyák, kialakulásuk kezdetén, még nem voltak állandó lakóhelyek, az osztott településszerkezet részét képezték, mely állt egy bel- és egy külterületi telekből. A tulajdonos állandó lakóhelye a mezővárosban volt, a tanya a gazdasági központot jelentette. A 19. század végétől viszont a tanyasiak feladták városi házukat, és a tanyák valódi szórványokká váltak.

A századfordulón is mezőváros volt az uralkodó településforma az Alföldön, melyeket még ekkor is egyöntetűen agrárjellegű településeknek lehetett minősíteni. Megőrizték falusias jellegű városképüket is, bár a 19. század során általában kialakult egy városias kinézetű belső mag és az ugyan földszintes házak alkotta, de zárt utcakép.

Ebben az időszakban már nem a gabonatermelés biztosította számukra a fejlődést, hanem a belterjesebb zöldség- és gyümölcstermelés elterjedése, mely különösen az 1880-as években kitört filoxéra-vész után lendült.

A szocialista településhálózat-elképzelésekben a tanyák számára nem volt hely, és úgy vélték, hogy ez a településtípus gátolja a kollektivizálást, valamint a nagyüzemi központok kialakítását. Így célként fogalmazták meg a tanyák felszámolását, melyet tanyaközpontok, illetve –községek létrehozásával akartak megvalósítani.

A tanyaközpontokon kívül sok korlátozást léptettek életbe, tiltották tanyák építését, átépítését, villamosítását is, ezzel bekényszerítve az embereket a kijelölt központokba. A külterületi népesség aránya ebben az időszakban jelentősen visszaesett, különösen az 1970-es években gyorsult fel a tanyák megszűnése. Még 1949-ben Bács-Kiskun megye lakosságának 42%-a, Csongrádban 36%-a, Békésben pedig 33%-a külterületen élt, mely az elvándorlás és az előregedés miatt gyors csökkenésnek indult, napjainkra sűrűbb tanyahálózat csak a Duna-Tisza közti homokhátságon, és a Szarvas – Békés – Orosháza – Hódmezővásárhely - Szentés közötti területeken maradt fenn.

A korábban szinte kizárólag mezőgazdasági tevékenységgel jellemezhető dél-alföldi mezővárosok jelentős ipari üzemekre tettek szert, és ezek részben ezek szívták fel a nagyüzemi átszervezés és gépesítés miatt a mezőgazdaságban felszabaduló munkaerő egy részét, de az Alföldről már korábban jelentős elvándorlás indult meg.

Az Dél-Alföld településállományában továbbra is a nagyobb népességű városoké, óriásfalvaké a főszerep, de a tanyaközségek kialakításával itt is megjelentek a kisebb falvak. 1990-ben a Dél-alföldi régióban 30 város volt, melyek száma azóta jelentősen, 47-re bővült. A várossá nyilvánítások elsősorban Bács-Kiskun megyében voltak jellemzőek, ahol 1990 óta 9 település kapta meg a városi rangot.

A településállományt vizsgálva megállapítható, hogy a dél-alföldi települések több mint fele az 1000-5000 fős lélekszámú kategóriába tartozik, a lakosság jelentős hányada, 26%-a is ezekben a nagyfalvakban él, nem jelentős az 1000 főnél kisebb települések száma.

A Dél-Alföld településhálózatában a nagyfalvak mellett a kisvárosok szerepe meghatározó még, melyek mind számukat, mind az itt élő népesség arányát tekintve 15%-os részesedéssel rendelkeznek.

A népesség főként a nagyobb városok körül koncentrálódik, melyek körül már megkezdődött a szuburbanizáció és az agglomerációk kialakulása, melyek a gazdaság dinamikus pólusai lehetnek. A kecskeméti településeggyüttes a megye népességének 26%-át, a szegedi közel felét, a Békéscsaba – Békés - Gyula településeggyüttes pedig 40%-át tömöríti.

Az dél-alföldi településhálózat másik sajátossága (a nagyfalvak és kisvárosok uralkodó szerepe mellett), a jelentős külterületi népesség.

2001-ben az ország külterületen élő népességének 42%-a a Dél-Alföldön lakott, és változatlanul itt a legmagasabb ezen népesség részaránya, 9,1%, szemben az országos 2,9%-kal. A külterületi népesség magasabb aránya a Homokhátság kistérségeiben (kecskeméti, kiskőrösi, kiskunfélegyházai, kiskunhalasi, kiskunmajsai) maradt meg. Bács-Kiskun megye lakosságának 12,1%-a él ezeken a területeken.

KUNSZENTMIKLÓS

A Szentmiklós településnév Árpád-kori templomos helyet jelölt. A tatárjárás után, a 13-14. században több hullámban betelepülő kunok néptelen területként szállták meg ezt a vidéket. A város Tatárszállás néven a Kun Karaszékhez tartozóan bukkant föl először egy Zsigmond-kori oklevélben. A török és a királyi adóösszeírásokban egyaránt szerepel a település Szent Miklós, Tatár-Szent-Miklós névváltozatokkal. A 16. század második felének legfontosabb történése a reformáció fölvétele. 1595-ben a török fölégette a települést. A lakosok egy része a környéken bujdoshatott, mert a 17. század elején Tatárszentmiklóst az 5 megmaradt kiskunsági település között emlegetik. 1631-ben a "Tatár (Kun) Szent Miklóshoz tartozó Kunok..." II. Ferdinándtól kéri, hogy elvesztett kiváltságlevelük helyett újat kaphassanak. A király a privilégiumot ki is adta. 1702-ben a Jászkunságot eladták a német lovagrendnek, ez a lakosság jobbágysorba süllyedésével járt. Érthető, hogy a Rákóczi-szabadságharc kitörésekor az eladott jászok és kunok a Fejedelem oldalára álltak.

A sorozatos tiltakozás, a birodalmat fenyegető háborús veszély arra készítette Mária Teréziát, hogy hozzájáruljon az úgynevezett redemptióhoz, amikor is 1745-ben Jászkunság 50.000 forintért megválthatta magát, és visszaszerezte az úgynevezett kollektív nemességet. A redemptióból Kunszentmiklós 40.000 Forint összeggel vállalt részt. Ez a korszakos esemény, a 18. század tartós mezőgazdasági konjunktúrája, jelentős gazdasági, anyagi erősödést hozott. A mezővárosi rang

megszerzése tovább erősítette Kunszentmiklós vezető pozícióját a Felső-Kiskunságban.

A városi címmel járó négyeszeri vásártartás is hozzájárult a település minden vonatkozásban feltűnő fejlődéséhez. A településszerkezet gyökeres átalakulása is ezekre az évtizedekre esik.

A lakosság száma is rohamosan nőtt, a várossá nyilvánításkor megközelítette a 3000-et, a szabadságharc idején az 5000-et. A rideg állattartást kezdték kiszorítani a félszilaj és az istállószénnyel való trágyázási módok. A földművelés is egyre jelentősebb lett. A várossá válás után nőtt a kereskedők és iparosok száma, megalakultak az első céhek. A kiegyezést követően járási székhely lett Kunszentmiklós. Ezt a státusát megőrizte 1876 után is, amikor a Jászkunság önállósága megszűnt, és Kunszentmiklós városi címét elveszítette. Az 1870-es években megépült Budapest-Zimony vasútvonal érinti a helységet, 1902-ben megindult a közlekedés a Kunszentmiklós-Solt szárnyvonalon is. Postája és gyógyszertára már a 19. század elejétől volt Kunszentmiklósnak. Az 1860-as években kórház nyílt, 1872-től az első óvoda is fogadta a kicsiket.

A gazdaságot hátrányosan érintő esemény az 1920-as évek végére lezáruló átgondolatlan csatornázás volt. Néhány év alatt gyakorlatilag kiszáradt a határ, a talajvízszint lesüllyedt. Gyors, másodlagos szikesedés tette alig művelhetővé a földeket.

Az országos agrárválság és ez a helyi csapás lett az okozója a földművelő lakosság elszegényedésének. Nőtt a nincstelenek száma, akik a 30-as évek közepétől a már háborús célokra átállított csepeli és dél-pesti üzemekbe kezdtek bejárni. A nagyközség megőrizte járási székhely pozícióját, bizonyos beruházásokat is meg tudott valósítani. A főutcák kiskockaköves burkolását, a gimnázium, a sporttelep és a sportuszoda létesítését kell kiemelni. 1928-ban villanytelep épült. 1956-ban Kunszentmiklós elveszítette járási székhely címét, a dunavecsei járáshoz került. 1957-től sokasodtak a kommunális ellátó beruházások is. Az 1960-as elején a mezőgazdaság termelőszövetkezetek alakultak. Az 1970-es évek elején elérte az 1500 főt az eljáró dolgozók száma. **Kunszentmiklós 1989-ben újra megkapta a városi rangot.**

A település református hagyományairól, fejlődő termálfürdőjéről nevezetes. Határa Magyarország második legnagyobb szikes pusztájához tartozik, amelynek sajátos növény- és állatvilága, valamint az itt legelésző őshonos háziállatok jelentik legfontosabb természeti értékeit. A kőkortól lakott vidék templomos hely volt, erre utal a neve is. A kunokat, Kötöny király szilaj népét IV. Béla idején, a XIII. században telepítették le a tatárdúlás perzselte vidékre.

A kálvinista ősök alapították 1647-ben a "scholát", a mai Baksay Sándor Református Gimnázium ősét. A nagy múltú intézményből került ki több mint három évszázada Kunszentmiklós, a Felső-Kiskunság és a Duna-mellék értelmiségének jelentős része.

Kunszentmiklós napjainkban a gyógyturizmus egyik jelentős települése, miután a fürdő területén feltárt hőforrást termálvízzé nyilvánították.

A település melletti Böszötrpuszta a Kiskunsági Nemzeti Park része, amely a Felső-Kiskunságban található legnagyobb, több mint 11 000 hektáron elterülő szikes pusztáját védi.

Kunszentmiklós gazdag múltját mutatja, hogy a városhoz tartozó Kunbábony területén került elő az úgynevezett kunbábonyi avar fejedelmi aranylelet, amelyet a kecskeméti Katona József Múzeumban őriznek.

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

Kunszentmiklós város belterülete a beépítéssel szoros összefüggésben alakul. A meglévő belterület gyakorlatilag a beépítésre alkalmas területtel megegyező nagyságú, ezért belterületi bevonás jelentéktelen mértékű. A gazdasági területek felhasználásának illetve beépítésének nem feltétele a belterületi bevonás. A külterületi majorok belterületi bevonás nélkül beépítésre szánt területek maradnak.

A rendezési terv központi belterületként a történeti belvárost és az ahhoz nyugatról kapcsolódó Tasskertes településrészt említi. Egyéb belterületként Kunbábony és Böszötr településekkel számol.

A szorosan vett városközpont: Erzsébet-, Kálvin-, és Szent István tér környezetében és azok rávezető útjai mentén az üzletek számának gyarapodásával csökkenhet a lakásszám, de egyidejűleg a terjengős telkek beépítésével, a gazdálkodáshoz kötődő építmények átépítésével a városmag folyamatos gyarapodása tervezett.

A minőségi átépítésből következően csökkenhet a Rákóczi, Árpád, Miklóssy és Endrédi utcák közötti terület lakásszáma. A lakótelepek területi fejlesztése nem tervezett, de a lakótelepek revitalizációjával, tetőtérben kialakítható új lakásokkal számol a terv.

Új beépítésben a Szippankó térségében 100 db, a Baksay utcától északra és délre lévő belterületi tömbök feltárásával 200 db új lakás elhelyezésére van lehetőség. A Szabadszállási és Kunadacsi utak között 50 db lakás elhelyezhetősége a tervezett összekötőúttal van szoros összefüggésben.

A lakásellátás és lakóterület-biztosítás a településfejlesztési koncepciónak megfelelően történik. A népességszám enyhe emelkedése - a gyakorlatilag stagnáló lakásszám ellenére – indokolja a lakóterületi fejlesztéseket.

Külterületi lakásépítések (tanyák)

Kunszentmiklós külterületének keleti részén a lakás (tanya)építésnek hagyománya van. Az elmúlt évtizedek erőteljes fogyása nem természetes folyamat, hanem a földek betagosításából és az építési szabályozásból (tiltásból) következett. A szabad földtulajdonlást követve a védőterületek figyelembevételével a „helyben lakás” teljes biztosítását célozta meg a településfejlesztési koncepció.

A településszerkezeti terv a szórvány tanyás területet általános mezőgazdasági területbe sorolja, ahol a telek 3%-os beépítettsége mellett új tanya építésére is lehetőséget teremt.

A meglévő tanyatelek udvara, mint beépítési hagyományokkal rendelkező terület kerül meghatározásra, ahol átépítésre és bővítésre is lehetőség van a tanyaudvar max 30%-os beépítésével.

Zöldterületek

A településrendezési terv sajátos problémaköre a bel- és külterület határázónája. Kunszentmiklós esetében táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület legeltetett gyepekhez csatlakozik. A belterületnek ezt a környező tájhoz való szerve csatlakozását feltétlenül célszerű megőrizni.

Művi értékvédelem

A régészeti lelőhelyek, műemlékek és műemléki környezet országos védeltséget élveznek.

Helyi védeltség alá a hagyományos nőtt városszerkezet kerül. Irányadó jelleggel – a helyi értékvédelemre vonatkozó önálló rendelet megalkotásáig – helyi védelemre javasolt mintegy 130 épület.

II.2. GAZDASÁGI, ÁGAZATI JELLEMZŐK

A város Budapest agglomerációs körzetéhez közel esik, azonban a közlekedési kapcsolatok fejletlensége miatt ezt a helyzeti előnyt nem tudta kihasználni.

Kunszentmiklós gazdasági életét évszázadokon keresztül egészen a közelmúltig a mezőgazdaság határozta meg. A közös gazdaság ma 4500 ha szántót művel. A szövetkezet állattenyésztési főágazatában a juh- és sertésenyésztés dominál.

A település legnagyobb jelentőségű gazdasági tényezője az AREVA cég, amely világelső az energiatermelésben és szolgáltatásban. A föld több mint 40 országában működnek gyárai, és több mint 100 országban rendelkezik kereskedelmi és szerviz hálózattal, képviseléssel. Az AREVA a világ egyetlen olyan vállalata, amelyik a nukleáris energia körforgásának minden egyes fázisában jelen van: az uránt bányássza, dúsítja, nukleáris fűtőanyagot állít elő, illetve a fűtőanyagot hasadóanyagok és fűtőelemek újrahasznosításáról is gondoskodik. A világ 438 atomerőműve közül 100-nak a tervezésében, építésében vett részt, míg 148 erőműbe a nukleáris fűtőanyagot is szállítja. A megtermelt elektromos energiát a T&D üzletág gyáraiban szerelt készülékek és berendezések segítségével osztják el és juttatják el a fogyasztókhoz. (T&D rövidítés jelentése: szállítás és elosztás).

A kunszentmiklói AREVA Hungária Kft. az AREVA cégcsoport T&D üzletágához tartozik. A cég jogelődje a Villamos Állomáskereső Vállalat volt, amelynek többségi tulajdonrészét 1990-ben az AEG Daimler Benz vásárolta meg. 1990. augusztus 24-től AEG Union Kft. néven működtek. 1998-ban az AEG eladta a francia ALSTOM csoportnak a T&D üzletágát, amihez az itteni gyár is tartozott. Így 1998. július 14-től ALSTOM Hungária Kft. néven, változatlan termékstruktúrával folytatta tevékenységét. Az ALSTOM 2003-ban, pénzügyi nehézségei miatt, eladásra ajánlotta az eredményeket felmutató T&D üzletágát, amit a szintén francia tulajdonú, világszerte ismert AREVA csoport vásárolt meg 2004 elején. 2004. február 5-től a cég új neve: AREVA Hungária Kft.

A privatizációt követően jelentősen megváltozott a vállalat termékszerkezete. A régi, magyar tervezésű készülékek, berendezések nagy részének gyártását megszüntették, helyette modernebbek gyártása kezdődött meg.

Székhely és gyártóbázis: 6090 Kunszentmiklós, Kossuth Lajos u. 60. Értékesítési- és tervező-mérnökiroda, szervizszolgálat: 1125 Budapest, Zalatnai u. 2.

A közelmúltig a város második legnagyobb ipartelepe az Akkumulátor és Szárazelemgyár volt. Átlaglétszámuk 237 fő, közülük 219 a fizikai dolgozó. A gazdasági reformot követően előbb bezárt, majd átkerült a Perion Akkumulátor Gyár Rt. tulajdonába. 1883-ban alapították a gőzmalmot, amely később a Bács-Kiskun megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat telepeként működött. Az 1980-as évek közepén bezárták, 1995 végén újraindult. Napjainkban mint magáncég működik. Az említett vállalatokon kívül Kunszentmiklóson még több magánvállalat is működik. Közülük érdemes megemlíteni a Kalória Sütőipari és Kereskedelmi Kft., a Cosinus Gamma Kft., a Renova Építő és Szolgáltató Ipari Kiszövetkezet, valamint a Temaforg Kunszentmiklós Kft. telepeit, mint jelentős munkaerő-felvevőket.

A szövetkezeteknek jelentős szerepe van a kereskedelmi üzlethálózat létrejöttében is. A kunszentmiklósi, a kunadaci és a kunpeszéri földműves-szövetkezetek tagsága és vagyona egyesülésével, majd a hatvanas évek elején a tassi földműves-szövetkezet csatlakozásával kialakult a Kunszentmiklós és Vidéke ÁFÉSZ jelenlegi formája. A kezdeti néhány vegyesbolttal, csereteleppel, felvásárló egységgel és különféle szakcsoporttal rendelkező szervezet az ötvenes évek közepétől kezdett erőteljesen fejlődni.

A hatvanas évek elejére az üzletek száma megkétszereződött, a forgalom mintegy négyszeresére nőtt. Megkezdődött az üzletek korszerűsítése, a vegyesboltok és szakboltok közül néhányat önkiválasztó, illetve önkiszolgáló üzletté alakítottak. 1987 végén 30 kiskereskedelmi bolt üzemelt a városban, melyeknek többsége az ÁFÉSZ hatáskörébe tartozott, a többi különféle ipari, kereskedelmi vállalat, illetve mezőgazdasági szövetkezet üzemeltette. A lakossági igények kielégítését szolgálja többek között egy nagy és több kisebb ruházati bolt, járműalkatrész, iparcikk-, bútor-, háztartási és vegyi áru, papír- és írószer-, kenyér- és zöldség-gyümölcs boltok. A település rendelkezik termény- és takarmányboltokkal, tűzép- és gázcsereteleppel is.

Napjainkban a kiskereskedelmi egységek száma 130, a vendéglátóegységeké 25. Jelentős szerepet vállalnak a lakosság ellátásában a különféle szakmákban dolgozó magán kisiparosok.

A város, tekintettel a munkanélküliségre, minden munkahelyteremtő kezdeményezést felvállal, közművesített építési telkek, ingatlanok bérbe- vagy tulajdonba adásával.

II.2.1. A vállalkozások helyzete

Kunszentmiklóson 2005-ben a regisztrált gazdasági szervezetek száma 764 db, a regisztrált vállalkozások száma 675 db, ebből társas vállalkozás 192 db. A működő vállalkozások száma 452 db ebből egyéni vállalkozás 322 db. A vállalkozások alacsony számát mutatja az 1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma, ami a városban 50, a megyében 61,1 volt 2004-ben. A város kistérségi szerepét mutatja, hogy ez a mutató a kistérségben csak 41,7 volt. A létszám kategóriák tekintetében megállapítható jelentős 250 fő feletti foglalkoztatotti létszámmal rendelkező vállalkozás nincs a városban. Jellemzően az 1-9 fő alkalmazottal rendelkező vállalkozások vannak túlsúlyban, a vállalkozások 93%-a ebbe a kategóriába tartozik, mindössze 6 jelentősebb, 50-249 főt foglalkoztató vállalkozás működött a városban.

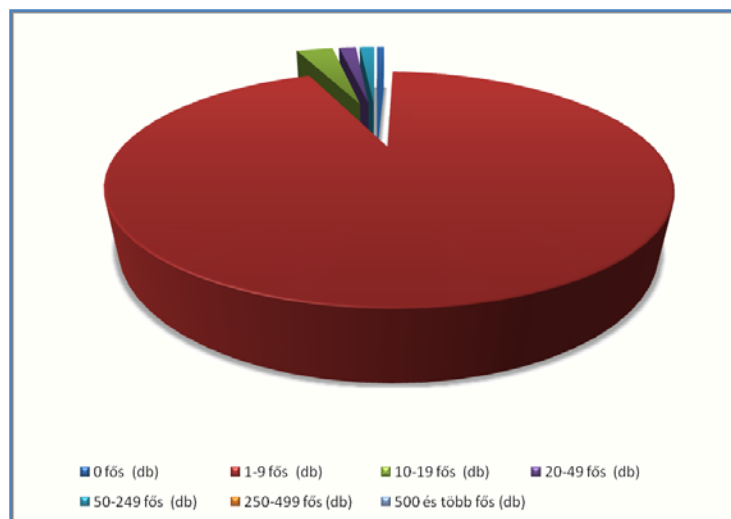
Működő vállalkozások száma létszám kategóriák szerint 1999-2006:

	ismeretlen fő (db)	1-9 fő (db)	10-19 fő (db)	20-49 fő (db)	50-249 fő (db)	250-499 fő (db)	500 -fő (db)	Összesen (db)
1999.	6	360	15	3	6	0	0	390
2000.	15	369	13	5	7	0	0	409
2001.	12	378	13	6	7	0	0	416
2002.	16	380	13	7	6	0	0	422
2003.	7	412	15	6	6	0	0	446
2004.	7	423	12	6	6	0	0	454
2005.	3	421	15	7	6	0	0	452
2006.	3	429	15	8	6	0	0	461

(Forrás: KSH T-STAR)

Az alábbi diagram jól szemlélteti, hogy a kunszentmiklósi munkáltatók 90%-a kevesebb, mint 9 főt foglalkoztat, ami azt jelenti, hogy ezek többnyire családi vállalkozások.

(Forrás: KSH T-STAR)

Nemzetgazdasági ágak szerint a legtöbb vállalkozás a kereskedelem, javítás területén működött, 25%-uk, jelentős az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatásban tevékenykedők száma is, 15,7%-uk, a térség jelentős mezőgazdasági szerepe ellenére az agrár ágazatban csak a vállalkozások mindössze 3,3%-a működött. A mezőgazdaságról csak 2000. évi adatok állnak rendelkezésre, akkor mindössze csak 1 gazdasági szervezet működött ebben az ágazatban, az egyéni gazdaságok száma jelentős volt, 988, az gazdaságokhoz tartozók száma 2313. Alacsony a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás ágazatban tevékenykedők száma is, a működő vállalkozások mindössze 4,2%-a.

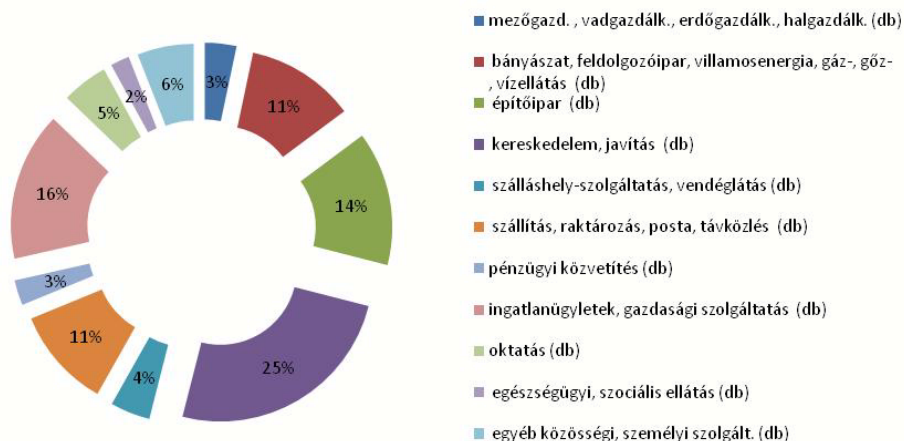
Működő vállalkozások száma nemzetgazdasági ágak szerint 1999-2007:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
mezőgazd., vadgazdálk., erdőgazdálk., halgazdálk. (db)	15	17	17	13	17	15	15	15	167
bányászat, feldolgozóipar villamosenergia gáz-, vízellátás (db)	59	55	57	52	51	52	52	43	53
építőipar (db)	53	53	62	63	63	70	64	70	94
kereskedelem, javítás (db)	90	99	96	113	127	121	113	115	157
szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás (db)	20	20	24	21	19	20	19	18	23
szállítás, raktározás posta, távközlés (db)	55	59	54	52	48	47	48	51	61
pénzügyi közv (db)	6	4	4	5	8	9	12	15	16
ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás (db)	50	57	64	54	61	63	71	74	148
oktatás (db)	11	11	13	17	19	20	22	23	28
egészségügyi, szociális ellátás (db)	7	8	8	8	8	8	9	9	12
egyéb közösségi, személyi szolgál. (db)	24	25	17	24	25	29	27	28	37
Összesen	390	409	416	422	446	454	452	461	796

(Forrás: KSH T-STAR)

Működő vállalkozások megoszlás nemzetgazdasági áganként 2005. évben

(Forrás: KSH T-STAR)

A Kunszentmiklóson működő vállalkozások száma:

Kategória	2005.	2006.	2007.
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül)	67	65	60
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett élelmiszer jellegű üzletek és áruházak száma	11	10	8
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett ruházati szaküzletek száma	10	10	11
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett elektromos háztartáscikk-szaküzletek száma	0	0	1
Kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül)	118	113	110
Élelmiszer jellegű üzletek és áruházak száma	25	25	20
Ruházati szaküzletek száma	17	15	18
Elektromos háztartáscikk-szaküzletek száma	2	1	3

(Forrás: KSH T-STAR)

A fenti táblázatból leolvasható, hogy a legtöbb működő vállalkozás a kiskereskedelmi ágazatban található, melyek száma 2005. és 2007. között csökkent.

Megszűnő és létesülő, vagy már létesült munkahelyek az elmúlt 1,5 évben Kunszentmiklóson:

Tesco supermarket – elsősorban élelmiszer-kereskedelemmel foglalkozik, de a területén működik az Euronics műszaki bolt és a Gyógyszer-pont gyógyszertár is.

További betelepült / létesült cégek:

E-on energiaszolgáltató, Visus Optika, Technobelt, Biwin tojás Kft., Gombi-ép-szer, N-fer Ker. Kft., Kun-dev Bt., Kemencés Tanya Kft., HV Tüz-ép, Öko-Juh Vágóhíd, N'ferfix Bt., Tax-akta Kft., MVM Partner Zrt., DD Magyarország Kft.

A tíz legnagyobb iparűzési adót fizető vállalkozás Kunszentmiklóson (2009. novemberi önkormányzati adat):

1. Areva Hungária Villamos Kapcsolóberendezések Kft.
2. Temaforg Kft.
3. Élber Kft
4. Bácsvíz Zrt.
5. Juhász László egyéni vállalkozó
6. Jáger Kft.
7. OTP Bank Nyrt.
8. Jova Ép Ker Kft.
9. Kalória Sütőipari Kft.
10. Kiskunsági Coop Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.

II.2.2. Idegenforgalom és turizmus

A Dél-Alföldi régiónak egyedülálló tájképi adottságai vannak, biológiai változatosság jellemzi, és mindez a nyilvánosság számára is hozzáférhető, ami lehetővé teszi a térség fokozottabb kihasználását az aktív és az egészségturizmus számára.

A Régió turisztikai vonzerejét a mindinkább kedvező kilátások jelentik a növekvő jóléti turizmus piacán, valamint a gazdag gyógy- és termálvíz készletek.

Magyarországon itt a legmagasabb a napsütéses órák száma, továbbá érdekes, változatos környezet (jellemző tanyás településszerkezet), különböző kultúrák keveredése és gazdag nemzetiségi és minőségi környezet jellemzi a Régiót.

A Dél-alföldi régióban 2000. és 2004. között 13 fürdő fejlesztése történt meg közel 16 milliárd forint érték teremtődött. A Dél-alföldi régió egészségturisztikai innovációja érdekében kidolgozás alatt van egy ún. „Alföld Spa” védjegy, mely egy minőségi tanúsítványt jelent a fürdők számára – a tervek szerint mind a Dél-, mind az Észak-Alföldön.

A következő táblázatban a dél-alföldi régió kereskedelmi szálláshely kapacitásának alakulását láthatjuk a statisztikai adatok szerint.

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása a Dél-alföldi régióban:

Szállástípusok	2002. év	2003. év	2004. év
Szálloda	66	72	71
Panzió	161	126	110
Turistaszállás	36	52	54
Ifj. szállás	6	6	7
Üdülőház	41	46	32
Kemping	9	7	33
Összesen	319	309	307

(Forrás: KSH)

A Régióban a kereskedelmi szálláshelyek közül leginkább a szállodák és a kempingek száma nőtt 2002. és 2004. között.

A vendég- és vendégéjszakák száma a Dél-alföldi régióban:

	2003.	2004.	2005.
Vendégek száma (ezerben)	442	430	454,85
Vendégéjszakák száma (ezerben)	1 049	1 012	1097

(Forrás: KSH)

A hazai vendégek számára a legkedveltebb desztináció Magyarországon az Alföld a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégek száma alapján 2003-ban. A belföldi vendégek közel 10%-a a Dél-alföldi régió szállodát és egyéb kereskedelmi szálláshelyet vette igénybe. A vendégéjszakák száma 2003-ban átlépte az 1 milliót.

Kereskedelmi szálláshelyeken a vendégéjszakák száma 2003-ban a Dél-Alföldi régióban:

Régió	Belföldi	Külföldi	Összesen
Közép-Magyarország	4 524	1 173	5 697
Közép-Dunántúl	1 207	1 214	2 420
Nyugat-Dunántúl	1 606	2 004	3 610
Dél-Dunántúl	1 381	1 143	2 525
Észak-Magyarország	1 276	258	1 535
Észak-Alföld	1 131	645	1 776
Dél-Alföld	796	252	1 048
Ország összesen	8571	10 040	18 611
Dél-Alföld aránya az országoshoz	9,2	2,5	5,6

(Forrás: KSH)

Bács-Kiskun megye idegenforgalma 2005. első felében a korábbiaknál kedvezőtlenebbül alakult, bár a második negyedévben már a javulás jelei is megmutatkoztak. 2005. január-szeptemberben a megye kereskedelmi szálláshelyeit 116 ezer vendég vette igénybe, mintegy 299 ezer vendégéjszakát tölthettek el itt. A Megyébe látogató vendégek közel 27 százaléka érkezett külföldről, 3,1 éjszakát tölthettek itt, a 85 ezer belföldi viszont csak ennél rövidebb időre, 2,3 éjszakára maradt.

Mindkettő vonatkozásában az eltöltött idő kissé rövidebb volt a 2004. első kilenc havinál, így összességében az átlagos tartózkodási idő 2,6-ról 2,57 vendégéjszakára csökkent.

2005. I-III. negyedévében az ideérkező 31,3 ezer külföldi hattizede a megye valamelyik szállodáját vette igénybe, ahol átlagosan 2,2 éjszakát töltött el, míg a többiek az egyéb kereskedelmi szálláshelyek valamelyikét választották és ott ennél jóval hosszabb ideig, 4,5 vendégéjszakát tartózkodtak. A belföldi vendégek közel nyolctizede szállt meg szállodában, ahol 1,8 napig maradtak, míg a többiek az egyéb kereskedelmi szálláshelyek szolgáltatásait átlagosan 2,6 éjszakára vették igénybe.

Kunszentmiklós gazdasága fellendítésének egyik kitörési pontja a turizmus fejlesztése lehet, hiszen a város és környezetének értékei erre megfelelő alapot biztosítanak. A nemzeti park, a szikes puszták, a gyógy-és termálfürdő, a népi hagyományok, a sportolási és horgászlehetőségek adta lehetőségek ma még kihasználatlanok.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata és a Kunszentmiklói Építőipari és Szolgáltató Kht. által üzemeltetett Tourinform iroda közös elhatározásra jutott, miszerint fontos prioritásként kell kezelni a helyi falusi turizmus fejlesztését. E turizmusfajta az egyik legalkalmasabb módja annak, hogy az

adott térséget felkereső turista közvetlenül megismerhesse a tájegység életét és kultúráját. Ehhez a településre jellemző természeti, építészeti és kulturális értékek megjelenítésére van szükség, melyekben Kunszentmiklós is nagy számban bővelkedik.

A falusi turizmus összekapcsolható természeti és kulturális adottságainkkal, melyekre számos programcsomag fejleszthető. A Kiskunsági Nemzeti Park és a Duna közelsége rengeteg lehetőséget kínál a természetjáró, kerékpáros, horgász, lovas és ökoturizmus kedvelőinek egyaránt. Irodánk kiemelt feladatának tekinti olyan programok kidolgozását, melyek segítségével kistérségünk bemutatathatóvá válik, s mellyel együtt látogatottsága is növekszik.

A kunszentmiklósi kistérségben a turizmus gazdasági, ágazati szerepe a lehetőségekhez képest kihasználatlan. Épp ezért alapvető cél az idegenforgalom területén működő vállalkozások és önkormányzatok összefogásából kialakított aktív, tervszerű, térségi marketing és PR tevékenység beindítása, valamint a települések meglévő természeti, építészeti és kulturális értékeinek megfelelő szintű bemutatása. Az idegenforgalom szereplőinek aktiválásával és egy kistérségi idegenforgalmi információs iroda kialakításával, több nyelvű úti programkalauzok, túratérképek megjelentetésével, erőteljes, hatásos térségi marketingmunkával, térségi kapcsolatok kiépítésével, az idegenforgalmi, turisztikai lehetőségek kihasználásával az idegenforgalom elmozdítható lenne jelenlegi passzív helyzetéből, s csökkenthető lenne az utóbbi időben tapasztalt leépülési, stagnálási folyamat. Ez a helyi és nemzeti értékek megbecsülésén túl egyfelől mobilitást, másfelől a foglalkoztatási, jövedelmi viszonyok javítását is eredményezné a kistérség számára.

Kunszentmiklóson a KSH T-STAR adatai alapján a 2005-2007. közötti időszakban nem működött panzió, szálloda és semmilyen egyéb kereskedelmi szálláshely sem. Mivel a város nem rendelkezik kereskedelmi szálláshely kapacitással, ezért a hivatalos adatok szerint a vendégek és így a vendégéjszakák száma is 0 volt az elmúlt években.

Az alábbi táblázat a kunszentmiklósi vendéglátóhelyek számát mutatja 2005-2007. között:

Kategória	2005.	2006.	2007.
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett vendéglátóhelyek száma	16	16	17
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett éttermek , cukrászdák száma	11	11	10
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett bárók, borozók száma	4	4	5
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett munkahelyi vendéglátóhelyek száma	1	1	2

(Forrás: KSH T-STAR)

A térség legfőbb turisztikai erősségei:

Kunszentmiklósi Strandfürdő

A város Strandfürdője felújítását követően 1999-ben nyílt meg újra. Szezonális jelleggel működik, jelenleg három medencével rendelkezik. Gyógyvíze elsősorban ízületi- és izomfájdalmak (reuma) esetén, valamint nőgyógyászati panaszoknál javallott. A fürdő a Miklóssy János Sportközpont területén található, így sok lehetőséget kínál az aktív életmódot kedvelőknek is. Az új, fészített víztükrű medence úszó- és bújártanfolyamok helyszíne.

Kültéri terület (m ²)	Kültéri medencék száma	Beltéri terület (m ²)	Beltéri medencék száma	Befogadó kapacitás		Belépők száma		Víz minősítése	Gyógyfürdő
				Téli	Nyári	2000.	2005.		
4000	3	0	0	0	350	13 645	13 766	GY	GYF

Kiskunsági Nemzeti Park

A nemzeti park a Duna-Tisza köze legjelentősebb természeti értékekkel rendelkező területeit foglalja magába, melyek a Duna-menti síkságon, a Homokhátságon és a Tisza-völgyében találhatók. A kilenc különálló egységből álló Kiskunsági Nemzeti Park területe 53.000 ha. Élőhelyeit nagyobb részben szikes és homokpuszták alkotják. Vizes élőhelyei szikes tavak, továbbá mocsarak és lápok, valamint Tisza-menti holtágak. A tanyasi gazdálkodás, a pusztai állattartás és a mezőgazdasági kultúra hagyományai a természeti rendszerekkel együtt határozzák meg a kiskunsági táj egyedi arculatát. Ezek megismerését bemutatóhelyek és az egyes védett területeken található tanösvényekkel rendelkező látogatható helyek teszik lehetővé.

Kunszentmiklósi Virágh-kúria, Helytörténeti Gyűjtemény

Kunszentmiklós szülötte Virágh Gedeon, a szabadsághős, aki Kossuth Lajos hívó szavára 211 huszárral megszökök a császári seregből és csatlakozik a honvédekhez.

Az egykori kunok szabadalmas területének Felső - Kiskunsági központjában, Kunszentmiklóson áll a Virágh-Kúria. Az 1820-as években épült klasszicista stílusú középnemesi kúriában a természetrajzi kiállítás mellett, a gazdag kiskunsági népiélet tárgyi és szellemi értékei, és Petőfi Sándorhoz kötődő dokumentumok is láthatók.

Érdekes élményben lehet része azoknak, akik ellátogatnak az ún. **Nyakkvágó csárdába**, mely a szabadszállási út mentén áll. Ez az épület valamikor a Pest-Pétevárad közötti postaút állomása volt. Nevét onnan kapta, hogy a 19. század elején az itteni csaplárné torkát szerelemfáltásból elvágta. Az épületben ma kisebb néprajzi gyűjteményt tekinthetnek meg a látogatók.

Diószegi emlékház: A képzőművészet szerelmesei Diószegi Balázs szülőházában tekinthetik meg a korhűen berendezett emlékszobát, és a festő néhány sajátos hangulatú kiskunsági tájakat, embereket ábrázoló festményét.

A várost övező tanyavilág kikapcsolódást és felejthetetlen élményt nyújt az ide látogató vendégeknek. A kerekgyházi út mentén már a Kiskunsági Nemzeti Park területéhez tartozik az úgynevezett **Selyem-tanya**, mely a valamikori tanyasi élet egy kis megmaradt szelete.

II.2.3. Helyi gazdaságfejlesztés eszközei

Helyi gazdaságfejlesztés alatt minden olyan, helyi szinten megvalósított beavatkozást értünk, amely a helyi gazdaság működését befolyásolja. Kizárólag a mennyiségi növekedés nem, csak a minőségi javulással egybekötött mennyiségi bővülés lehet a helyi fejlesztés célja és végeredménye.

A város által felállított gazdaságfejlesztési programok a következők, amelyekhez szorosan kapcsolódnak a város turisztikai jellegű fejlesztési programjai is:

Gazdaságfejlesztési programok

- A kunszentmiklósi ipari park teljes körű beindítása, működtetése, fejlesztése
- Az élelmiszeripari kapacitások bővítése
- A közlekedési tengelyekhez kapcsolódó szolgáltatások kiépítése és fejlesztése
- A kis- és középvállalkozások megtelepedésének és fejlődésének támogatása
- A munkahely-teremtő vállalkozások kiemelt támogatása
- A hagyományos kézműipar felélesztése az idegenforgalmi programokhoz is kapcsolódva

A kis és középvállalkozások megtelepedésének és fejlődésének, valamint a munkahelyteremtő vállalkozások növekedésének kiváló lehetőséget biztosít a város **ipari parkja**, amely a fővárostól és a megyeszékhelytől (Kecskeméttől) is közel egy órás autóútnyi távolságra helyezkedik el. Az ipari park főleg az élelmiszeripari, gépipari, elektronikaipari, könnyűipari, feldolgozóipari, gyógyszeripari és környezetvédelmi ipari vállalkozások/vállalatok betelepődését várja.

Turisztikai programok

- A gyalogos, természet-megfigyelő turizmus kialakítása a környezetileg érzékeny területeken
- A vízi turizmus és a horgászat feltételeinek fejlesztése a Duna, a csatornák és a tavak mentén
- A területrendezési terv által javasolt útvonalon, a szomszédos kistérségekhez is kapcsolódó kerékpárutak kiépítése és a természetközeli kerékpáros turizmus fejlesztése
- A területen hagyományokkal rendelkező, nagy tömegeket vonzó, attrakció jellegű, puszta turizmus fenntartása és minőségi fejlesztés
- A Kunszentmiklóson lévő termálvíz turisztikai célú hasznosítása uszoda és sportszálló építésével

A város egyik fő turisztikai programja a Kunszentmiklóson lévő termálvíz turisztikai célú hasznosítása uszoda és sportszálló építésével. Ennek érdekében rövid illetve közép távon tervezi a város a **strand teljes körű fejlesztését**, valamint a sportcsarnok és uszoda korszerűsítését.

A tervezett fejlesztés során épülő új fürdőépület több funkciót magában foglal majd. Az épületben terveznek két termálvizes medencét, melyek közül az egyik beltéri, míg a másik bel, illetve kültéri medenceként működik. (kiúszási lehetőség biztosításával). A tervezett medencék vízellátása meglévő termálkútról biztosított.

A medencék mellé kiegészítő szolgáltatásként szauna világot terveztek, ahol finn szauna, gőzkabin, infra kabin, illetve kneip taposó is épül. Az épületen belül egy gyógyászati részt is

kialakításra kerül, amely a távlati fejlesztéseket figyelembe véve a későbbiekben bővítésként, vagy szomszédos épületben épülő rendelőhöz, szállodához csatlakozhat. A vendégek pihenését szolgáló vendéglátó egység (gyorsbüfé) is épül, mely kifelé is kiszolgál, nem csak a fürdő vendégeinek üzemel. A tervezett fürdő építésénél egy időben a meglévő parkolók is felújításra, átépítésre kerülnek.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata az ipari park és a turizmus fejlesztésén kívül a következő gazdaságfejlesztési eszközöket kívánja használni:

- A gazdaságfejlesztési operatív programok keretében kiírásra kerülő pályázatokon részt vevő, és egyéb pályázati tevékenységet folytató vállalkozásokat támogatólevelekkel segíti az Önkormányzat.
- Helyi gazdasági és vállalkozói fórumok szervezésével biztosítaná az Önkormányzat a helyi gazdasági szolgáltatások fejlesztését és korszerűsítését
- A Polgármesteri Hivatal pinceterének felújításával a civil szervezetek számára lehetőség nyílik találkozók megtartására és működésük hatékonyabbá tételére, ezáltal bekerülhetnek a város gazdasági életének körforgásába.
- Az üzleti hasznosítású telkekbe és épületekbe történő befektetés magában foglalja az üzleti vállalkozások fizikai környezetének javítását, illetve az ez irányú befektetéseket. Ennek révén az infrastruktúra vonzóbbá tehető az üzleti vállalkozások megtartása, bővítése és toborzása szempontjából.

Az említetteken kívül az Önkormányzat több olyan beavatkozást is alkalmaz, amelyek széles körben elterjedtek és alkalmazottak Magyarországon:

- Továbbképzés támogatása,
- A helyi közszolgáltatásoknak a vállalkozói igények szerinti alakítása,
- A helyi termékek és vállalkozások reklámozása (pl. a város honlapján)
- Értékesítési csatornák aktivizálása (turizmushoz kapcsolódó értékesítési pontok, boltláncok)
- Információnyújtás, marketing
- A megvalósult beruházásokat áttekintve megfigyelhető, hogy az Önkormányzat szinte kizárólag támogatási források bevonásával és mérsékelt önerő biztosításával képes városrehabilitációs beavatkozásokat megvalósítani.

II.2.4. Kultúra szerepe

Magyarországon a közművelődés és kultúra évek óta finanszírozási gondokkal küzd emiatt a művelődési központok, könyvtárak egyre nehezebb körülmények között tudnak működni. Az intézmények működésének racionalizálása elkerülhetetlen feladata az intézményfenntartó önkormányzatnak, miközben a fejlesztés, korszerűsítés is egyre égetőbb feladat.

Kunszentmiklóson a kulturális feladatokat a Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum látja el. Az általuk szervezett programok egyik része állandóan visszatérő rendezvények, a többről a havonta megjelenő Edényi Műsor című kiadványukban tájékoztatják az érdeklődőket. Az

intézmény égisze alatt több öntevékeny csoport működik, de az óvodák és az iskolák körei is gazdagítják a város közművelődését. A Művelődési Központ 2006–2007-es felújítás eredményeként szép és kulturált környezetet biztosít a különböző kulturális alkalmaknak.

Az év kiemelkedő eseményeként tartják számon Kunszentmiklóson az őszi **Szentmiklósi Napokat**. A hagyományörző csoportok látványos bemutatói mellett főszerep jut a birkapörkölt-főző és borversenynek.

Egyéb kulturális rendezvények Kunszentmiklóson:

- Zenekari Fesztivál
- Töröksíp Nemzetközi Népművészeti és Folklór Tábor
- Kunszentmiklósi Fogathajtó Verseny
- Média Fesztivál Kunszentmiklós
- A Kunok Világtalálkozójának Felső-Kiskunsági központi rendezvénye Kunszentmiklóson

Testvérvárosok

A testvérvárosi kapcsolat a kulturális, gazdasági élet különböző területein teremt lehetőséget az együttműködésre: művészet, oktatás, üzleti, vállalkozói partnerkapcsolatok révén, melyet az Európai Unió pályázati úton támogat.

Kunszentmiklós testvérvárosi kapcsolatai:

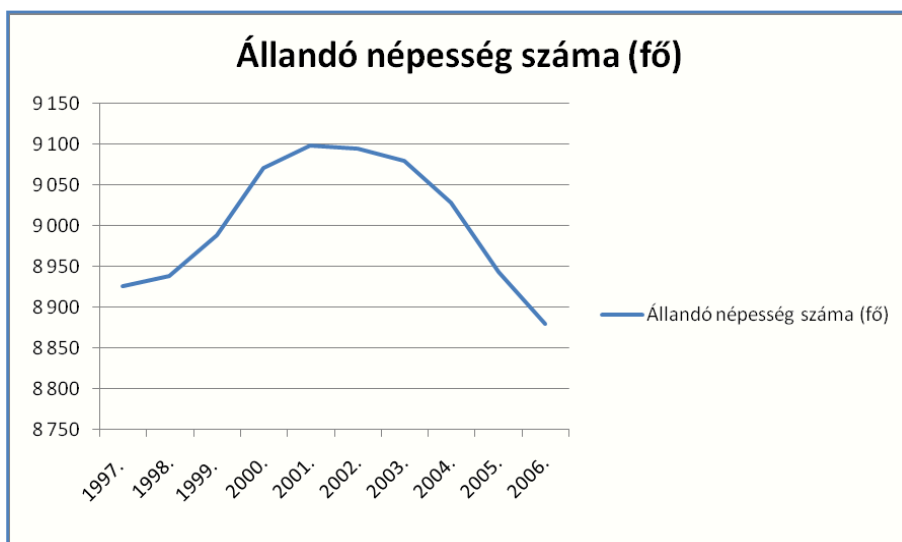
- Székelykeresztúr, Erdély (Románia)
- Blumberg, Németország
- Székelykeve, Vajdaság (Szerbia)

Több európai kisvárossal is megtörtént a kapcsolatfelvétel ezek az elkövetkező években érhetnek testvérvárosi kapcsolattá.

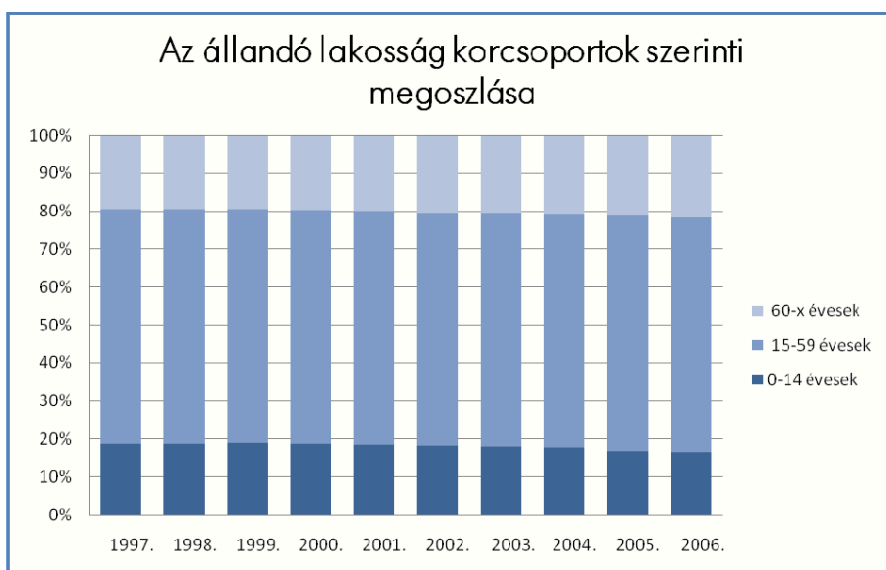
II.3. TÁRSADALMI JELLEMZŐK

II.3.1. Demográfiai jellemzők

Kunszentmiklós lakónépessége a 2001-ben 9103 fő volt, 2006-os adatok alapján 8883 fő volt. A lakónépesség tekintetében 1997 óta alig volt változás 2006-ban, két fővel nőtt. 1997-től 2003-ig nőtt a lakónépesség, majd csökkenésnek indult a 2003. évi 9105 főről.

Az elmúlt 10 évet tekintve az állandó lakosságszám 2001-ig nőtt az óta folyamatosan csökken, 2006-ban 8880 fő volt (azóta is csökkenő tendenciát mutat 2008. január 01-én 8821 fő). A város lakossága öregszik: Öregedési index: a 14 éven aluli korosztályhoz viszonyított 60 éven felüliek aránya 2006-ban: 138,89 %, 2001-ben csak 106,38% volt. A lakosságból a nők aránya kismértékben nagyobb, 51,4%.

(Forrás: KSH T-STAR)

A népesség csökkenésének csak az egyik oka, hogy a születések száma az elmúlt 10 évben 2000. kivételével minden évben alatta maradt a halálozások számának. Példaképpen az élve születések száma 2006-ban 77 volt, ezzel szemben halálozások száma 88, azaz a természetes fogyás egy év alatt 11 fő.

A másik ok az elvándorlás: az elvándorlások száma az elmúlt években meghaladta a bevándorlások számát. A vándorlási különbözet 2005-ben és 2006-ban is 40 fő felett volt, a természetes fogyás 2005-ben 58 fő, 2006-ban 27 fő.

A lakosság képzettség elmarad az országos átlagtól, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 38,1% a 15-59 éves korosztályból, a 25 év felettiek csak 6,2 %-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Mutató megnevezése	Kunszentmiklós összesen
Lakónépesség száma	9 103
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	18,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	20,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	6,2
Lakásállomány (db)	3 493
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	28,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	46,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	24,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	43,1
Állandó népesség száma	9 053

(Forrás: KSH 2001. évi népszámlálás)

A 2001. évi népszámlálási adatok alapján az aktív korú népesség foglalkoztatási rátája mindössze 49,6%, így magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 46,3% és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 43,1%.

A 2006. évi adatok alapján a település munkanélküliségi rátája 9,9%, 557 fő álláskeresőt tartottak nyilván, tartósan munkanélküliek aránya 55,66%, a pályakezdő álláskeresők aránya 12,39% volt. Az álláskeresők képzettségét vizsgálva: általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 37,88%, szakmunkás és szakiskolai végzettségű 30,34%-uk, szakközépiskolai és gimnáziumi végzettségű 15,8%-uk, felsőfokú végzettségű 2,87%. 13,11% nem végezte el az általános iskolát sem. Megállapítható, hogy a munkanélküliek között jelentős a szakképzetlenek aránya (50,99%). A 25 év alatti álláskeresők aránya 27,15%, 26-40 évesek aránya 40,73%, a 40 év felettiek aránya 32,12%.

A munkaerő-piaci helyzet súlyosságát ugyanis nemcsak a munkanélküliek magas száma, hanem az is jelzi, hogy az érintettek többsége hosszú ideig marad munka nélkül. A tartós munkanélküliek többsége esetében nagyon kevés az esély, az önálló (támogatás nélküli) elhelyezkedésre. Jellemző és figyelmeztető adat, hogy a munkanélkülivé válók többsége már nem először kerül a nyilvántartásba, tehát visszatérő.

Kialakult egy réteg, mely, ha talál is munkát, akkor is csak rövid ideig tudja megtartani állását. Az életkor növekedésével a tartós munkanélküliség valószínűsége is nő. Az elhelyezkedés szempontjából a leginkább veszélyeztetettek az aluliskolázottak, a fiatal pályakezdők, a GYES-ről, GYED-ről visszatérők, illetve az 50 éven felüliek. A város komoly munkahely hiánnyal küzd.

A következő táblázatban az látható, hogy Kunszentmiklós Város illetékességi területén a rászorultak milyen pénzbeli ellátásokat és milyen arányban vettek igénybe.

Mutató megnevezése	2004	2005	2006	2007
Időskorúak járadéka	15	19	22	22
Ápolási díj	52	63	46	54
Átmeneti segély	382	389		202
Aktív korúak rendszeres szociális segélye	245	239	193	203
Lakásfenntartási támogatás	14	14	75	84
Köztetetések száma	1	5	0	4
Közügyellátás alanyi jogon (betegség miatt)	239	242	253	214
Közügyellátás normatív vagy méltányossági jogon (szoc. rászorultság miatt)	267	248	132	90
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	811	750	587	573
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	33	18	16	28

(Forrás: KSH T-STAR)

Az elmúlt években a szociális törvény alapján adható támogatások jelentősen megnöttek. Az ellátások összefüggnek a lakosság romló egészségi állapotával és a munkanélküliséggel. A város lakás állománya 3493 db, melynek több mint negyede 28,6%-a alacsony komfort fokozatú. 49 darab önkormányzati tulajdonú lakásból 22 db szociális bérlakás. A lakásállomány 1,4% önkormányzati.

Kunszentmiklós népességének etnikai összetétele

összesen	szerb	német	cigány	román	szlovák	ukrán
9103	1	11	302	1	3	7
100 %	0.01%	0.12 %	3.31 %	0.01 %	0.03 %	0.07 %

(Forrás: Etnikai- Nemzeti Kisebbségkutató Intézet - MTA, 2001.)

A városban jelentős roma kisebbség él. Számuk a törvényi előírásoknak megfelelően nincs nyilvántartva, a becsült adat 1500-1600 fő, azaz az összes népesség körülbelül 18 százaléka. A roma lakosság 80%-a szakképzetlen, jelentős részük alacsony iskolázottságú, nyolc általános vagy ennél kevesebb osztállyal rendelkezik.

Az aktív korú lakosság kb. 85%-a munkanélküli, rendszeres szociális segélyben részesül. A roma családokban az átlagos gyerekszám 3-5 között mozog.

A munkanélküli regisztrációból és segélyekből kikerülő roma családoknak a város évente a költségvetés jelentős hányadát osztja ki segélyként.

A cigányság korfája eltér a város lakosságára általában jellemzőktől. Körükben ugyanis alacsony az idősök száma, mely betudható a cigány lakosok rossz egészségi állapotának, az ebből következő magas halálozási aránynak.

Így figyelni kell arra, hogy a városban élő cigány lakosok körében a biológiai és szociális életkor a városi átlagéletkortól eltérő (házasságkötés, családalapítás, öregség értelmezése). A migráció gyakoribb, mint a város lakosságának körében.

II.3.2. Képzettség és foglalkoztatás

A kunszentmiklósi munkaerő-piaci helyzetre jellemző, hogy magas a munkanélküliek száma: a munkavállaló korú népesség 9,8%. Ez az arány némi javulást mutat az 1996-os adathoz képest, amely 10,9% volt. A jobb arányszám mögött nem a munkahelyek számának növekedése húzódik meg, inkább az elvándorlás, illetve az inaktívok számának növekedése. A munkaerő-piaci helyzet súlyosságát ugyanis nemcsak a munkanélküliek magas száma, hanem az is jelzi, hogy az érintettek többsége hosszú ideig marad munka nélkül. A tartós munkanélküliek többsége esetében nagyon kevés az esély, az önálló (támogatás nélküli) elhelyezkedésre.

Jellemző és figyelmeztető adat, hogy a munkanélkülivé válók többsége már nem először kerül a nyilvántartásba, tehát visszatérő. Kialakult egy réteg, mely, ha talál is munkát, akkor is csak rövid ideig tudja megtartani állását. Az életkor növekedésével a tartós munkanélküliség valószínűsége is nő. Az elhelyezkedés szempontjából a leginkább veszélyeztetettek az aluliskolázottak, a fiatal pályakezdők, a GYES-ről, GYED-ről visszatérők, illetve az 50 éven felüliek. A város komoly munkahely hiánnyal küzd.

A városban élő jelentős számú roma lakosság foglalkoztatási esélyei az átlagosnál is rosszabbak, melynek egyik oka aluliskolázottságuk. Igen kevés a magasabb vagy szakmailag képzett. A leginkább aggasztó az, hogy a többségük az általános iskolát sem végezte el.

A személyi jövedelemadó mutató számai alapján megalapítható, hogy a város kedvezőtlenebb helyzetben van, mint a megye egésze, de a kistérség adatainál kedvezőbb a helyzete.

2005. évi adatok	Bács-Kiskun megye	Kunszentmiklósi kistérség	Kunszentmiklós
1000 lakosra jutó SZJA fizető	402 fő	391 fő	395 fő
SzJA alapot képező jövedelem egy állandó lakosra	469.164 Ft	413.376 Ft	434.312 Ft
SZJA egy állandó lakosra	80.506 Ft	58.613 Ft	64.486 Ft

(Forrás: KSH T-STAR)

A város egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által nem keresett szakképzettséggel rendelkezők kiszorulnak a munkaerőpiacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá.

Kunszentmiklós Város foglalkoztatási helyzete:

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Munkavállaló népesség száma (fő)	Területi mutató %
2001	467	5 579	8,37
2002	525	5 579	9,41
2003	560	5 655	9,90
2004	551	5 656	9,74
2005	535	5 700	9,38
2006	557	5 696	9,78
2007	686	5 741	11,95
2008	625	5 689	10,99

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

2009-ben Kunszentmiklós város elkészítette közfoglalkoztatási tervét, melynek célja, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, annak érdekében, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak. Az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók számára ugyanis a nyílt munkaerőpiacra való visszakerülés első lépcsőjét a közfoglalkoztatásban való részvétel jelentheti. Azoknak a személyeknek, akik életkorukból, egészségi állapotukból, egyéni élethelyzetükből adódóan nem tudnak munkát vállalni, továbbra is rendszeres szociális segélyre lesznek jogosultak. A terv a szociális törvény (1993. évi III. tv.) szerinti előírásoknak megfelelő tartalmi elemekkel készült.

Az Önkormányzat által rendszeres szociális segélyben részesítettek száma a decemberi hónapokban történt utalások tükrében:

	2006. dec. hó	2007. dec. hó	2008. dec. hó
Férfi	91	104	106
Nő	102	99	97
Összesen	193	203	203
Ebből:			
Egészségkárosodott	14	12	11
Nem foglalkoztatott	179	185	185
Támogatott álláskereső	0	6	7

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

A segélyben részesülők száma 2008. december végén 203 fő volt. Közöttük 174 főnek 8 általános vagy annál kevesebb az iskolai végzettsége. Nekik nincs esélyük a munkaerőpiacon elhelyezkedni. Az ő foglalkoztatásukat az Önkormányzatnak kell megoldani.

2008. évben közhasznú és közcélú foglalkoztatás keretében a rendszeres szociális segélyben részesülők 39 %-át be tudtuk vonni a foglalkoztatásba, átlagosan 60 napra terjedő időszakra.

Közcélú foglalkoztatás

Kunszentmiklós Város Önkormányzata a 2009. január 1. napjától életbe lépett új szabályozásnak megfelelően, a foglalkoztatottság szempontjából hátrányos helyzetű munkaképes személyek részére megszervezni a közfoglalkoztatást, közcélú munkavégzés keretében.

A közfoglalkoztatási tervben a foglalkoztatás időtartamát a jogszabálynak megfelelően a foglalkoztatottak többségénél napi 6 órás, és évi 90 munkanapos időszakra terveztük a munkavégzést.

Feladatok:

Helyi közszolgáltatások:

- Köztisztasági feladatok: közterület takarítás, buszmegállók, utak, járdák, parkok, terek, gépkocsi parkolók takarítása.
- Útkarbantartás: helyi közutak, járdák, javítási-karbantartása, hó- és síkosság mentesítés.
- Fűkaszás, parlagfű irtás: közterületeken, utak, járdák mentén, önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású ingatlanokon végzett időszakos kaszálás, gyomirtás.
- Parkgondozás: közterületeken utak, járdák mentén, önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású ingatlanokon, parkok, terek, növényvédelmi, kertészeti, munkáinak elvégzése, temetők rendben tartásában közreműködés.
- Temetők karbantartásában közreműködés.
- Csapadékvíz elvezető árkok karbantartása.

Épület karbantartás: Önkormányzati intézmények és létesítmények belső, külső állagmegóvási-karbantartási munkái.

Adminisztrációs feladatok: önkormányzati fenntartású intézmények irodahelyiségeiben betanítható feladatkört ellátó adminisztratív alkalmazottak.

A fentiekén kívül az önkormányzati oktatási intézményeknél portás, koordinátor, konyhai kisegítő és gondnoki feladatok ellátása.

II.3.3. A szociális és egészségi helyzet

Az önkormányzati adatszolgáltatás alapján Kunszentmiklós Város Önkormányzata a közoktatási feladatok közül helyben látja el az óvodai nevelést, az 1-4 évfolyamos általános iskolai oktatást, az 5-8 évfolyamos általános iskolai oktatást. Az óvodai ellátást a Varga Domokos Általános Művelődési Központ, három feladat-ellátási helyen egy beóvodázási körzetben végzi. Az általános iskolai ellátást is a Varga Domokos Általános Művelődési Központ biztosítja, három feladat-ellátási helyen egy beiskolázási körzetben.

A városban 1997. óta működik a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, melynek fenntartója Kunszentmiklós Város Önkormányzata. 2005. július 1-e óta mikrotérségi társulás keretében Kunpeszéken és Tasson is az intézmény látja el e feladatokat.

Bölcsőde a városban nem található, családi napközit egy egyesület működtet. A 0-3 éves gyermekek napközi elhelyezése csak részben megoldott, további férőhelyek megteremtése szükséges. Házi gyermekfelügyelet a településen nem található, bár igény jelentkezik iránta. Hasonlóképpen családok átmeneti otthona sem található a településen.

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Kecskeméten működik, a nevelési tanácsadó Kalocsán van. Ide nehezen vagy egyáltalán nem tudnak elmenni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a szakemberek nem jönnek ki helyben elvégezni a vizsgálatokat.

A városban fogyatékkal élők száma 509, melynek az eloszlását a következő táblázat mutatja:

Fogyatéék típusa	A fogyatékkal élők létszáma (fő)
Látássérült	45
Hallássérült	40
Értelmi fogyatékos	49
Mozgássérült	25
Megváltozott munkaképességű	350

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

Az adatokból tükröződik, hogy a város számára komoly kihívást jelent a közintézmények akadálymentesítése, illetve a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának elősegítése.

Az akadálymentesített középületek száma egy (Sportcsarnok), de rámpák segítségével a bejutás az épületekben biztosított. Az elkövetkező 2 évben tervezett akadály-mentesítési munkálatokban érintett intézmények: Egészségügyi Központ, Varga Domokos ÁMK, Önkormányroda, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat. Konkrét pályázati anyag benyújtásra került a Egészségügyi Központ és a Családsegítő Központ tekintetében.

A városban működő Egységes Pedagógiai Szakszolgálat az ÁMK tagintézménye. Kunszentmiklóson és a mikrotérségben ellátja a korai fejlesztést, a fejlesztő felkészítést és a logopédiát, valamint az integrált SNI gyermekek rehabilitációs óráit is biztosítja. Az SNI-s gyermekek fejlesztése az óvodában is megtörténik. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek DIFER vizsgálata szintén.

Az egyes ellátási formákat városunk önkormányzata a saját intézményeivel biztosítja, úgy mint Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat valamint Egyesített Szociális Intézmény. A város önkormányzata az ellátási kötelezettségen felül biztosítja a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást valamint ápolást-gondozást biztosító bentlakásos intézményt is fenntart az Időskorúak Otthonát és Fogyatékosok Otthonát.

Kunszentmiklóson a romák aránya a teljes népességből 3,31%. A város két szegregált területtel rendelkezik, melyek számos szociális és társadalmi problémával rendelkeznek.

A hátrányos helyzetű népesség helyzetével bővebben a IV. fejezet és az V. fejezetben az Anti-szegregációs Terv foglalkozik.

II.3.4. Civil szféra szerepe

A civil szerveződések fontos szerepet töltenek be a helyi társadalomban, így az önkormányzat számára fontos, a velük való együttműködés. Az önkormányzat számára rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi eszközökkel, intézményi és intézményen kívüli formákban támogatja működésüket.

Ugyanakkor a civil szervezetek segíthetnek a város közössége szempontjából lényeges információk továbbadásában, a reakciók visszaáramoltatásában, a vélemények és javaslatok megfogalmazásában.

Kunszentmiklós számos civil szervezettel rendelkezik:

- Polgárőr Egyesület
- Városi Tűzoltóság Kunszentmiklós
- Megértés Alapítvány
- Felső-Kiskunsági Számítógép Barátok Egyesülete (Fekszbe)
- Kunszentmiklói Szülők Egyesülete
- Puszta Rádió
- Puszta Hangja Egyesület
- Kunszentmiklói Megmaradás
- Hagyományőrző Néptánc Egyesület
- Erőforrás Alapítvány
- Darts Vader Club Kunszentmiklós
- Kunszentmiklói Fogyatékosokért Alapítvány
- Baksay Sándor Művelődési és Hagyományőrző Társaskör
- Öreg Motorok Baráti Köre
- Magyar Vöröskereszt Városi Szervezete
- ÁMK Nyugdíjas Klub
- Leány Tánc csapat
- Iloncsuk Szabadcsapat Egyesület
- Felső-Kiskunság Vagyonbiztonságáért Alapítvány
- Óskeresztyén Apostoli Egyház
- Nagycsaládosok Egyesülete
- Múzeumbaráti kör
- Evangéliumi Pünkösdi Gyülekezet
- Magyarországi Jehova Tanúi Egyház
- Közösen Kunbábonyért Egyesület
- Szappanos Lukács Népdalkör

- Pro Bibliotheca Alapítvány
- BKM Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
- Blumberg Baráti Kör
- Városszépítők Egyesülete
- Kiss József Daloskör
- Jóbarátok Nyugdíjas Club (Tasskertes)
- Szebb Öregkort Alapítvány
- Tass-Kertesi Óvodáért alapítvány
- Pro-talentum alapítvány
- Életfa alapítvány
- Szentmiklósi Big-Band Egyesület
- Napsugárka alapítvány
- Lófogó Egyesület
- "Értelmes életért" Alapítvány

II.4. KUNSZENTMIKLÓS KÖRNYEZETI JELLEMZŐI

II.4.1. Természeti környezet elemzése, zöldfelületek

Kunszentmiklóst északról, keletről és délről körbeöleli a Felső-Kiskunsági puszta, mely 11 061 hektár kiterjedésű, ebből 6 432 ha esik a város külterületére. A terület a Kiskunsági Nemzeti Park része. Felszínét szinte határtalan rétek-legelők uralják. Északi részén vízzel borított laposok, nagyobb vízállások szakítják meg a puszta háborítatlanságát. Sok helyen, főleg a nyári időszakban, vakítóan fehér vakszik-foltok – az úgynevezett "sóvirágzás" – árulkodnak a talaj magas sótartalmáról, szikes jellegéről. Tájképileg is igen különlegesek a szikes puszták.

A talajadottságok miatt a szikesek növénytakarásait sósűrű fajok alkotják. A szikes legelők jellemző növényfaja a veresnadrág csenkesz. A fehér virágú pozsgás zsáza mellett nyár közepén üde színfolt a pusztán a lila virágú közönséges sóvirág. A szárazabb szikpadkák és vakszikek elterjedt növénye a bárányparéj, és a gyógyászatban is ismert orvosi székfű. Ősszel a nedves szikeseken tömegével virágzik a lila virágú sziki őszirózsa.

A szikesek madárvilága gazdag. A puszták környékén jelentős fehér gólya állomány fészkel. A szikes réteken költ a fokozottan védett tűzok. A hazai állomány jó része a kiskunsági pusztákon fészkel.

A nemzeti parkban folyó tűzokvédelmi program biztosítja e ritka madár természetes táplálkozó-dürgő és fészkelő helyének zavartalanságát. A 2005-ben idült Európai Unió Tűzok Life Program központja is a Felső-Kiskunsági szikes pusztá.

A nagy kiterjedésű nyílt puszták terített asztalt kínálnak a ragadozó madaraknak. A szigetszerű facsoportokban telepesen költ a kék vércse, mely szarkák és varjak elhagyott fészkeiben neveli fiókáit. A környék leggyakoribb ragadozó madara az egerészölyv. A fogoly és a fűrj ma már ritka lakója a pusztáknak. A kis termetű széki lilé és a székcicsér a gyér növényzetű szikesek lakója. A nagyobb vízborítások, mint Kisapaj térsége, Szúnyog-pusztá, Csárdalapos, és Pozsáros április-májusig megmaradó vizei kedvező költő és táplálkozó helyet biztosítanak a vízi madarak számára (cankók, godák, búbicek, gémfélék, récék, stb.).

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban Tvt.) értelmében, a törvény erejénél fogva védett ún. ex lege szikes tavakból 231 ha természetvédelmi terület található Kunszentmiklós területén.

A környék lakói nagyrészt a 13. században betelepített kunok leszármazottai. Ma is őrzik őseik emlékét, mentalitását. Kunszentmiklós kultúrtörténeti emléke a város közelében található Nyakvágó csárda, mely eredeti berendezésével és kiállítási tárgyaival a 19. századi pásztor-betyár világ hangulatának őrzője.

A nemzeti park kunszentmiklósi kiállító helye a Virágh-kúria. Helytörténeti, néprajzi és természettudományos kiállítása képet ad a környék múltjáról. A védett terület északi részén, Apaj község határában, az egykori halastavak és rizskazetták rekultivációjával természetközeli állapotú vizes élőhely alakult ki. A gátakon vezető Réce tanösvényen nagy élményt jelent a vízimadarak megfigyelése. A tanösvény mindkét végén madármegfigyelő torony áll, ahonnan a madarak zavarása nélkül gyönyörködhetünk az élővilágban. Az apaji pusztán vagy ezer szürke marha legel. Az állományt Szomor Dezső gazdálkodó tartja, aki szívesen lát vendégeket is birtokán.

Zöldterületek

Kunszentmiklós esetében táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület legeltetett gyepekhez csatlakozik. **A városi zöldfelületek nagysága 43 897 m² volt 2007-ben** (Forrás: KSH T-STAR).

Kunszentmiklós belterületének zöldfelületi rendszerét az alábbi jellemzők alkotják:

- Városközponti településszerkezeti értékű közpark a Kálvin téren és a lefedett Bakér mentén.
- A városközpontban új közpark alakítható ki a Szent István téren a piac kihelyezésével.
- Egyéb, jellemzően lakóterületi közparkok, összesen mintegy 2 ha területtel.
- Lakótelepi zöldfelületek összesen 4 ha területtel.
- Strand – 0,8 ha
- Sportterület - 4,2 ha
- Temetők – 8 ha
- Közterületi fásítások, fasorok

A város zöldfelületi rendszerének területi elemeit az útfásítások kapcsolják szerves egységbe.

II.4.2. Épített környezet, helyi építészeti értékek vizsgálata

A gazdag történelmi múltú Kunszentmiklós jellegzetes alföldi kisváros. A településnek jelenleg 8 országos védettségű (műemlék) épülete van. Ezek közül 4 található a városközpontban: a késő barokk Református templom, a klasszicista Városháza, a Virágh kúria és a szintén klasszicista ókollégium, ezeken kívül védett a város Vasútállomása valamint a külterületeken található Nyakvágó Csárda, és a Selyem tanyák.

A város történelmi múltját és építészeti kultúráját magában hordozó, és a város identitását meghatározó épületcsoportok, épületek, építmények, illetve azok egyes részei megőrzése érdekében, a helyi védelemre javasolt épített értékek védelme külön önkormányzati rendeletben kerül szabályozásra. A védelem biztosítja védett építészeti értékek fennmaradását, megőrzését, rendeltetésnek megfelelő használatát.

Településképvédelem

A várossziluett védelme érdekében a belterületen és annak 1 km-es körzetében megvalósuló 15 m-nél magasabb építmény csak településképi hatástanulmány alapján helyezhető el.

Helyi védelem alatt áll:

- I. Világháborús emlékmű
- II. Világháborús emlékmű
- Wesselényi u. - Apostol Pál u. - Mészöly Pál u. - Damjanics u. - Szondi u. - Baksay u. - Kossuth Lajos u. - Bibó K. u. által körbehatárolt terület

Műemléki védelem alatt áll:

- Lakóház, Kunadacs
- Nyakvágó-csárda (múzeum)
- Református ógimnázium – Öreggimnázium
- Református templom
- Selyem I. tanya
- Selyem II. tanya
- Városháza
- Vasútállomás
- Virágh-kúria (múzeum)

Régészeti értékek védelme

Nyilvántartott belterületi lelőhelyek:

- Széchenyi u. 27. 427 hrsz.
- Gimnázium 1825 hrsz.
- Öregtemető-halom 1480/3 hrsz.
- Szabadszállási út, Gyártelep 387/6 és 387/5 hrsz. határán

Külterületi lelőhelyek:

- Kunbábony, Rideg-dűlő 0311/67 hrsz.
- Nyakvágó csárda 028/1 hrsz.
- Leshegy-Homokbánya 0225/29 hrsz.
- Szedria 0186/14 hrsz.
- Kiskunsági TSz 0283/27 hrsz.
- Kígyós I. 0145 hrsz.
- Kígyós II. 0145 hrsz.
- Nyakvágó 028/1 hrsz.
- Kunbábony–Tehénjárás, Szujkó-dűlő 0263/21 hrsz., 0263/18 hrsz. határán
- Böször 0105/1 hrsz.
- Nagy-tanya 086/1 hrsz.
- Homokbánya 0400/34
- A település területén található természetes vízfolyások magas partvonulatai a 2001. évi LXIV. tv. szerint régészeti érdekű területek

VÁROSHÁZA

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, egyemeletes, kontyolt nyeregtetős épület. DK-i, utcai homlokzatán kis kiüléssű középrizalit, ÉNy-i, udvari homlokzatán egy tengely mélységű középrizalit, mindkettő timpanonnal. Az utcai timpanonban a város címere. Nagyméretű, félköríves záródású bejárata a középtengelyben. Földszinti ablakai félköríves záródású tükrörben, a lunettákban rozettákkal. Kapualja csehsüveg boltozatos. Földszintje egytraktusos, oldalfolyosós elrendezésű, a folyosó donga-, a helyiségek csehsüveg - és dongaboltozatosak. Emelete kéttraktusos, középfolyosós helyiségekkel, nyílászárók egy része, 19. század. Épült 1825-ben.

elrendezésű, tükröboltozatos

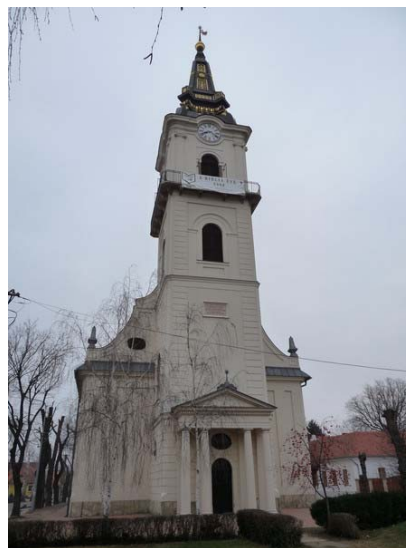
VIRÁGH-KÚRIA

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. K-i, Kossuth Lajos u. felé eső homlokzatán négyoszlopos tornác, a középső oszloppár fölött timpanonnal. A tornacról nyíló bejárata félköríves záródású, a lunettában VP monogramos kovácsoltvas ráccsal. Ny-i, hátsó homlokzatán kis kiüléssű középrizalit, félköríves záródású ablakokkal. Kéttraktusos elrendezésű, síkmennyezetes helyiségekkel, egykor szabadkéményes konyhával. Kályhafülkék, 19. századi nyílászárók. Építtette Virágh Pál főbíró 1820 körül. A 19. század végén a nemes Tóth család birtokába került. A két világháború között fürdővendéglő működött az épületben, 1945 után gazdasági célokat szolgált. 1982-ben helyreállították. 1984-ben felújították, azóta helytörténeti múzeum működik benne.

REFORMÁTUS TEMPLOM

Szabadon álló, egyhajós, szegmentíves záródású templom, DNy-i homlokzata előtt tűzkiáltó erkélyes toronnyal, a záródás fölött kontyolt nyeregtetővel. Falfelülete lizénástükrös, a torony homlokzatai vakolatsávós kialakításúak. A torony bejárata előtt négyoszlopos, a hajó DK-i oldalán a hajó záradékaiban nyíló bejáratok előtt kétoszlopos, timpanonos portikuszok. A DK-i bejárat zárókövében évszám: 1791. A torony DNy-i falán, a karzatszint felett, valamint a hajó DK-i falán építési emléktábla: 1819-1820 és 1788-1791. Csehsüveg boltozatos belső tér, mindkét végén karzat. A torony aljában magyar nyelvű sírkő a 18. század első feléből, valamint építési emléktábla: 1754. Orgona: 1908 (Angster-gyár). Korábbi, 1754-ben épült templom falainak felhasználásával épült 1789-1791 között (építész: Rabl Károly). 1819-1820-ban tornyát megmagasították, s valószínűleg klasszicista portikuszai is ekkor épültek.

REFORMÁTUS ÓGIMNÁZIUM

ÉNy-i homlokzatával a ref. templomra (trsz.: 633) néző, szabadon álló, U alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. Utcai homlokzata lizénás-tükrös tagolású. Néhány lépcsőfokkal megemelt bejárata középtengelyben, félköríves záródású tükröben. A bejárat mellett emléktábla: 1735-1997. Nyílásai részben átalakítva. Az udvari homlokzatok előtt falazott pilléres tornác. Egytraktusos belső elrendezésű, síkmennyezetes helyiségekkel, az utcai szárnyban egy csehsüveg boltozatos helyiség. Épült Szőnyi Virág Mihály lelkész kezdeményezésére 1735-ben. A 19. század közepén bővítették. Az 1920-as években új fedélszéket kapott. 2002-2003-ban felújították, és jelentősen átépítették. A telken további épületek: ref. parókia és újgimnázium, 20. század eleje.

NYAKVÁGÓ CSÁRDA

Kunszentmiklóstól 7 km-re, a Szabadszállásra vezető út mentén álló csárda, melléképület és pince együttese, udvarán gémeskúttal és kemencével. A csárda téglalap alaprajzú, földszintes épület, K-i homlokzata D-i végén a homlokzat síkjától kissé előrelépő épületrésszel, azonos gerincmagasságú és ereszszelességű, náddal fedett nyeregtetővel. A melléképület és a pincelejárát szintén nyeregtetős, náddal fedett. Egytraktusos elrendezésű, az út felé szoba, konyha, szoba, a másik végén két helyiségből álló kocsmá. A helyiségekben gerendás deszkamennyezet, a konyha egykori szabadkéménye lefedve, az

utolsóban kármentő. A nyílászárók újak. A török idők alatt lóváltó helyként működött, később kocsiszínnel, istállóval, jégveremmel bővítették. A Pest - Pétervárad közötti postaút állomása volt. Nevét egy 1801-ben történt bűnesetről kapta: egy reggelen elvágott nyakkal találták Halász Györgynét, a korcsmáros feleségét. 1978 óta a Kiskunsági Nemzeti Park múzeumot működtet benne. Népi műemlék.

II.4.3. Lakásállomány vizsgálata

Kunszentmiklós rendezési terve központi belterületként a történeti belvárost és az ahhoz nyugatról kapcsolódó Tasskertes településrészt említi. Egyéb belterületként Kunbábony és Bösztör településekkel számol.

A szorosan vett városközpont: Erzsébet-, Kálvin-, és Szent István tér környezetében és azok rávezető útjai mentén az üzletek számának gyarapodásával csökkenhet a lakásszám, de egyidejűleg a terjengős telkek beépítésével, a gazdálkodáshoz kötődő építmények átépítésével a városmag folyamatos gyarapodása tervezett.

A minőségi átépítésből következően csökkenhet a Rákóczi, Árpád, Miklóssy és Endréd utcák közötti terület lakásszáma. A lakótelepek területi fejlesztése nem tervezett, de a lakótelepek revitalizációjával, tetőtérben kialakítható új lakásokkal számol a terv. A népességszám enyhe emelkedése - a gyakorlatilag stagnáló lakásszám ellenére - indokolja a lakóterületi fejlesztéseket. Adatok a kunszentmiklói lakásállományról:

	2005.	2006.	2007.
Lakásállomány	3539	3541	3541
Épített lakások száma (üdülők nélkül)	10	2	0
Az év folyamán megszűnt lakások száma (üdülők nélkül)	6	0	0

II.4.4. A települési infrastruktúra vizsgálata

Vízellátás

A város ivóvizét a Tass - Gudmon-foki parti szűrőű vízbázis biztosítja. Innen távvezetéken keresztül jut el az ivóvíz a városi tisztítóműbe. A vízbázis védőidom kijelölése megtörtént, kunszentmiklói területeket nem érint. A szolgáltatott víz minősége minden paraméter tekintetében megfelel a 201/2001 (X. 25.) KR-ben foglaltaknak. Havária esetére illetve tartalékként rendelkezésre áll egy 300 m talpmélységű mélyfúrású (6. számú) kút is, de a belőle nyerhető víznek a vas és a mangán tartalma meghaladja a határértéket.

A település ivóvízhálózatának a hossza 48,7 km, ami 86,03%-os lefedettséget jelent. A lakossági vízbekötések száma 2 886 db, az egyéb bekötéseké 124 db. A településnek nincs külön lekötött vízigénye. A vízbázisról öt település nyeri az ivóvizét, és az együttes lekötött vízigény 1200000 m³.

A zavartalan vízellátáshoz szükséges víznyomást egy 34 m magas, 500m³ térfogatú vasbeton víztorny biztosítja.

Közüemi ivóvízvezeték hálózat hossza	63 km
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége	286 000 m ³
Összes szolgáltatott víz mennyisége	346 000 m ³
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma	3081 db

(Adatok a kunszentmiklósi vízellátásról, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

Szennyvízhálózat

Kunszentmiklós szerepel a 25/2002. (II. 27.) KR 2. számú mellékletében, vagyis a települési szennyvizek közműves szennyvízelvezetését, a szennyvizek biológiai tisztítását, illetőleg ártalommentes elhelyezését meg kell valósítani. A település szennyvíztisztító teleppel rendelkezik. A város első 150 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telepe 1971-ben épült meg, az abban az időszakban általánosan alkalmazott oxidációs – árkos, totáloxidációs technológiával. A mintegy 20 000 m² alapterületű bekerített tisztítótelep a településtől É-ÉNY-i irányban az 5203 számú közút mellett fekszik.

A szűk településközpont kiterjedő gravitációs csatornahálózatban összegyűjtött szennyvizet MOBA átemelővel DN 150-es nyomócsövön juttatták ki a telepre. A közművek kiépítésével párhuzamosan a kapacitás növelésére is szükség volt, és a 80-as évek elején, azonos tisztítás technológiával bővítették ki. A telep jelenlegi kapacitása 450 m³/d, 700 mg/l KOI minőségű szennyvíz tisztítása. A tisztítótelep üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális létesítmények úgymint villamos energia, út, ivóvíz, telefon is megvalósultak. A szennyvíz a kézi tisztítású síkrács, osztómű vízszintes tengelyű, felületi levegőztetésű oxidációs árok, Dortmundi Ülepítő, fertőtlenítő egységekből álló tisztítórendszeren a befogadóig gravitációs úton halad át. A tisztított szennyvíz befogadója a XXXI. számú belvízcsatorna, amely VI-os vízminőségvédelmi kategóriába tartozik a 3/1984 (II. 07.) OHV rendelkezés 1. számú melléklete szerint. A képződő fölös iszap víztelenítése gravitációs sűrítése után szikkasztóágyakon történik. Ezt követően az iszap Kecskemétre a BÁCSVÍZ Rt. telepére kerül, ahol rothasztás majd stabilizálást követően az NTSZ által bevizsgált területekre kerül ki tápanyag utánpótlás céljából.

A szennyvízcsatorna hálózat hossza 8 038 m, keresztmetszete 150 - 300 mm. A városban található 3 435 lakásból 1 691 van a vízhálózatra, és 449 a csatornahálózatra kötve. A meglévő, összesen 450 m³/d névleges kapacitású telepre 300 - 450 m³/d szennyvíz érkezik a csatornahálózat végátemelőjéről. A fentiek alapján a lakások 13 %-a, a vezetékes vízzel rendelkezők 26 %-a csak, ami a csatornára kapcsolt, és így is a meglévő telepet terhelő szennyvíz mennyisége 300 m³/d. A tervezett bővítéssel, környező települések rákötésével és az ipari park beindításával a tisztítandó szennyvíz mennyisége eléri az 1 000 m³/d értéket. A BÁCSVÍZ Rt, mint a vízellátási- és szennyvízelvezető-tisztító rendszer üzemeltetője sok évtizedes széleskörű tapasztalata alapján, a tervezési feladatoknál 1 000 m³/d csatornahálózati és 100 m³/d tengelyen szállított szennyvízzel számolnak.

Ipari eredetű szennyezőforrások elenyészők. Az ipari park területén két cég alkalmaz vegyszeres technológiát, de környezetszennyezésre nem volt eddig példa az esetükben. A sajtüzem szennyvizét annak rendkívül magas KOI tartalma miatt a telep nem tudja fogadni, nekik önállóan kell megoldani a szennyvizük elhelyezését, amire haladékokat és mindössze egy autófényező vállalkozóval fordultak elő környezetvédelmi problémák, amelyet a környezetvédelmi hatósággal együtt sikerült megoldani.

Az uszoda és a gyógymedence vizét a Bak – érbe vezetik, amelyik keresztül folyik a városon. E vizek sótartalma rendkívül magas így csak hígítva lehet a csatornába vezetni, ami nem egyszerű feladat, hiszen minden víz sótartalma a határérték körüli.

Közcatornában elvezetett összes szennyvíz mennyisége	100 000 m ³
Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza	9 km
Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások száma	507 db

(Adatok a kunszentmiklói szennyvízhálózatról, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

A város adatszolgáltatása alapján a következő utcákban van szennyvízcsatorna: Damjanich, Endrédy István, Kálvin tér, Petőfi lakótelep.

Csapadékvíz-elvezetés

A település csatornázottsága jelenleg 15% körüli. A Tass-Kertes, a Katolikus templom körüli rész (Székalja) csatornái és a Bak – ér bizonyos szakaszai le lettek fedve, vízfolyás nincs benne, ezért az ide lenyúló kertek vízelvezetése nem megoldott. A vízelvezető rendszerek korszerűtlensége, tisztítatlansága, valamint az útburkolat deformációi következtében esős időben a város egyes területeinek megközelítése eléggé nehézkes, amelynek a terület fekvése sem kedvez. A lefolyás elégtelensége miatt a csatornahálózatban kialakuló pangó vizek további közegészségügyi problémákat okoznak.

A településnek van elkészített belvízvédelmi terve. A csapadékvíz elvezetés nem megoldott, amely összefügg a belterületi utak állapotával is. A város Önkormányzata évek óta tervezi a csatornahálózat további kiépítését, melynek vonzataként a tisztítótelep bővítése is szükséges. A jelenlegi rendszer kora, állapota, szűk kapacitása, határfoka, a város iparosítási törekvései ugyancsak sürgetik a telep bővítését.

Hulladékkezelés

Szervezett hulladékgyűjtés régóta folyik a városban, helyi eszközökkel, önkormányzati tulajdonú lerakókba. A folyékony hulladék elhelyezése ugyanígy történik, ahol az elhelyezett hulladékot nem kezelik. A hulladéklerakó semmilyen környezetvédelmi normának nem felel meg. A város csatornázottság 15% körüli, amelyből befolyó szennyvizet a Bácsvíz Rt. tulajdonában lévő szennyvíztisztító fogadja. A szennyvíztisztításnál határérték túllépés nem történt.

A településen éves szinten 67.682 kg veszélyes hulladék keletkezik. Ezek közül legjelentősebbek az üzem- és kenőanyagok illetve az ezekkel szennyezett egyéb anyagok, valamint az elhullott állatok és ezek testrészei (35.528 kg). Ezek elszállítására a Solti ATEV-vel kötött szerződés alapján történik. Minden egyéb esetben az érintett szervezetek eleget tesznek nyilvántartási, jelentési és kezelési kötelezettségeiknek.

Összes elszállított települési szilárd hulladék	14 281 m ³
A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék	4 952 km
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma	2 893 db

(Adatok a kunszentmiklói hulladékkezelésről, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

Települési környezet tisztasága, zöldfelület gazdálkodás

A zöldterületek nagysága 91 000 m², amelyből 64 000 m² rendszeresen gondozott. A zöldfelület védelme és gondozása az Önkormányzat Kht-jának feladata. Évente kétszer lomtalanítási akciókat szerveznek. Adatok a kunszentmiklósi tisztított közterületekről:

Rendszeresen tisztított közterület	125 000 m ²
Rendszeresen tisztított közterületből a burkolt belterületi utak területe	120 000 m ²

(Kunszentmiklós tisztított közterületei, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

Gázellátás

A vezetékes gáz 90%-os lefedettségű. Emellett a lakosság különösen a külterületeken a gáz mellett a szénét is alkalmazza. Az intézmények helyi gázfogadókkal és gázkazánokkal oldják meg a fűtésüket. Az alternatív energiák felhasználása még nem indult meg.

Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül)	4 899 000 m ³
Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül)	3 290 000 m ³
Az összes gázcsőhálózat hossza	76 km
Összes gázfogyasztók száma	2 890 db
Gázzal fűtött lakások száma	2 660 db

(Adatok a kunszentmiklósi gázellátásról, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

Villamosenergia-ellátás

A közvilágítás és a település elektromos ellátása teljes körű, a szolgáltatást az E.ON Tiszántúli Áramszolgáltató Zrt. biztosítja.

Háztartási villamosenergia fogyasztók száma	3 851 db
A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége	9 097 000 m ³
Villamosenergia-fogyasztók száma	4 102
Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége	16 008 000 kWh

(Adatok a kunszentmiklósi villamosenergia-ellátásról, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

Távközlés

A vezetékes telefonhálózat kiépítettsége teljeskörű a városban. A mobil távközlési szolgáltatók adótornyai megtalálhatóak a településen.

Pormentes utak

A város adatszolgáltatása alapján a következő utcák szilárd burkolattal ellátottak: Ady Endre, Akácfa, Alkotmány, Árpád, Baross, Báthory, Béke, Bem, Bercsényi, Bolyó János, Búzavirág, Buzogány, Büge, Csap, Dárda, Délbáb, Délvidék, Dobó Katalin, Dózsa György, Endrédi István, Erkel Ferenc, Fenyő, Fördös Lajos, Gál Sándor, Gárdonyi Géza, Hajnal, Hargita köz, Hársfa, Határ, Hold, IV. Kun László tér, Jókai, Kalap, Kálvin tér, Kaszás, Keskeny, Kinizsi, Kis, Kócsag, Kökény, Kölcsey, Kőrös, Kötő, Kötöny, László Károly, Liszt Ferenc, Madách Imre, Május 1., Malom, Mikszáth Kálmán, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Művész, Nádas, Nap, Orgona, Óvoda, Ozsváth, Ősz,

Papréti, Petőfi ltp., Pipa, Pípiacs, Rigó, Síp, Szappanos Lukács, Székely, Szél, Szélmalom, Szélső, Szenttamási, Szép, Szippankó, Szív, Szondy György, Szűk, Táncsics Mihály, Téglagyár, Tél, Temető, Tiszavirág, Tölgyfa, Tulipán, Újtemető, Virág, Vörösmarty, Zsák utca.

Lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, és rezgésvédelem

Kunszentmiklós védett természeti területei a zaj- és rezgésvédelmi szempontból a fokozottan védett kategóriába, míg az egyéb területei „Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepsterű beépítésű)” területi funkcióba sorolandók.

Ennek megfelelően kerültek meghatározásra a zajterhelési határértékek, megkülönböztetve az üzemi létesítményekben folytatott tevékenységből származó és a közúti közlekedésből származó zajokat. Zajterhelés szempontjából jelentős ipari és mezőgazdasági üzemek Kunszentmiklós közigazgatási területén belül nem találhatók.

A településen három nagyobb út (5205; 5211; 5203) halad át, amelyek teherforgalma csúcsidőben jelent némi határértékek túllépést zajterhelés és a forgalommal együtt járó rezgés szempontjából. A település szerkezete egyenlőre nem teszi lehetővé az átmenő forgalom belterületi korlátozását, de lakossági kezdeményezésre a jegyzőnél eljárás nem indult. Megoldást csak egy elkerülő út megépítése jelenthet, amelyhez jelentős források szükségesek.

II.5. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK VIZSGÁLATA

II.5.1. Oktatás-nevelés helyzete

Bölcsődei nevelés

Kunszentmiklóson jelenleg nem található bölcsőde, családi napközit egy egyesület működtet. A 0-3 éves gyermekek napközi elhelyezése csak részben megoldott, további férőhelyek megteremtése szükséges.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata új bölcsőde építésére adott be pályázatot a DAOP-2009-4.1.3/B jelű pályázatra. A városban már régóta nagy igény van a 0-3 éves kisgyermek elhelyezésére. A bölcsőde építéséhez először az óvoda melletti telket kívánja megvenni az önkormányzat, majd erre pályázati forrásból egy 4 csoportot befogadó épületet szeretne felépíteni. A beruházás összköltsége előre láthatóan bruttó 166 millió Ft lenne.

Óvodai nevelés

Az óvodai ellátást a Varga Domokos Általános Művelődési Központ, három feladatellátási helyen egy beóvodázási körzetben végzi. Az óvodai férőhelyek száma 295 fő, 12 csoportszobában, 3 óvodai épületben, 1 kihelyezett csoportban 308 főnek biztosítanak ellátást.

Óvodai feladatellátási helyek száma	2
Óvodai férőhelyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt)	355
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel)	295
Az óvodai gyermekcsoportok száma	12
Óvodapedagógusok száma (gyógyypedagógia neveléssel együtt)	21

(Adatok a kunszentmiklói óvodai nevelésről, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

2009-ben a potenciális óvodás gyermekek szülei kiértékelésre kerültek beiratkozás időpontjáról. 15 család nem élt a beiratkozás lehetőségével. 20 család jelezte óvoda igényét, ahol a gyermek még nem töltötte be a 3. életévét. Helyhiány miatt óvodáskorú gyermek elutasításra nem került. Az óvodás kort el nem érők életkoruk miatt elutasításra kerültek.

Alapfokú oktatás

Az alapfokú oktatást az Általános Művelődési Központ Általános Iskolája látja el 44 tanteremmel, 748 tanulóval. Alapfokú művészeti oktatásban 343 fő tanuló részesül.

Az általános iskolás korúakon kívül középiskolás korúaknak a kollégiumi ellátást a Szent István Alapítványi Kollégium és Óvoda biztosítja az Arizsak Képzési Alapítvány fenntartásában, mely 120 férőhelyes, és jelenleg 120 kollégista és 25 Óvodai gyermeknek biztosít ellátást. Az Alapítvány valamennyi gyermeknek ingyenes étkezést biztosít.

Általános iskolai feladatellátási helyek száma	2
Általános iskolai osztályteremek száma	46
Az általános iskolai osztályok száma	34
Általános iskolai tanulók száma	806

Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma	126
Általános iskolai főállású pedagógusok száma	55
Naponta bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	70
Általános iskolában tanuló 1-4. évfolyamosok száma a nappali oktatásban	415
Általános iskolában tanuló 5-8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban	391

(Adatok a kunszentmiklói alapfokú oktatásról, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

Középiskolai képzés

Középfokú oktatási intézmény a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola 15 tantermes, nappali tagozaton 310 főt, szakmai képzésben 107 főt, levelező tagozaton 60 főt oktatnak. Kollégiuma 40 férőhelyes, jelenleg 32 főnek biztosít ellátást.

Egyházi fenntartású középfokú oktatási intézmény a Kunszentmiklói Református Kollégium, melynek tagintézménye a Fördös Lajos Általános Iskola, ahol jelenleg 166 tanulót oktatnak, és a Baksay Sándor Gimnázium, ahol 328 főt oktatnak nappali tagozaton, esti és levelező tagozat jelenleg nem működik.

A Szent Imre Szakképző Iskola azzal a céllal jött létre, hogy a térségben betöltse a hiányzó szakmák képzését. 8. osztály elvégzése után lehetősége van a tanulónak elvégezni a 9. és 10. osztályt (akár egy év alatt), majd szakmát tud szerezni. Ha 10. osztály után iratkozik be az iskolába, szakmák közül választhat. Ha érettségije van, akkor akár felsőfokú szakmát is szerezhet. A SZISZI fenntartója a Községi Információs Térség Alapítvány.

Gimnáziumi feladatellátási helyek száma	1
Szakközépiskolai feladatellátási helyek száma	1
Szakiskolai és speciális szakiskolai feladatellátási helyek száma	2
Középiskolai osztálytermek száma	20
Középiskolai osztályok száma	24
Szakiskolai és speciális szakiskolai osztálytermek száma	15
Szakiskolai és speciális szakiskolai osztályok száma	13
Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolcévfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt)	615
Nappali tagozatos gimnáziumi tanulók száma (a hat-, nyolcévfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt)	420
Nappali tagozatos szakközépiskolai tanulók száma	195
Nappali tagozatos , szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma	283
Nappali tagozatos , kilencedik évfolyamos középiskolai tanulók száma	123
Érettségi vizsgát tett személyek száma a nappali oktatásban	96
Naponta bejáró középiskolai tanulók száma	302
Nappali tagozatos egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók száma a felsőfokú oktatási intézményekben (kihelyezett tagozatok szerint)	0

(Adatok a kunszentmiklói középfokú oktatásról, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

A közművelődési feladatokhoz művelődési központ, 41.041 kötetes könyvtár, néptáncsoport, népdalkör, citerazzenekar, és helytörténeti múzeum áll rendelkezésre.

II.5.2. Egészségügyi ellátás helyzete

Háziorvosi szolgálat

A városban az alapellátás megoldott 5 felnőtt háziorvos és két gyermek háziorvos működik, megfelelő a védőnői és a fogászati ellátási is. Ügyeleti ellátás is működik. A városban a mentőállomáson 1 mentőautó áll szolgálatban.

Járóbeteg szakellátás

A járóbeteg szakellátás szolgáltatási színvonala alacsony, mindössze 3 féle szakellátás érhető el, 22 szakorvosi órában. A lakosság a hiányzó szakellátásokat Kecskeméten veheti igénybe.

Fekvőbeteg szakellátás

A fekvőbeteg ellátás területileg a kecskeméti Megyei Kórházhoz tartozik.

Működő háziorvosok száma	2
Működő házi gyermekorvosok száma	2
Községi betegápolók száma	5
A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma	4
A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	2
Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	4
A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen	40 388
A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen	19 182
Betöltött védőnői álláshelyek száma	4

(Adatok a kunszentmiklósi egészségügyi ellátás helyzetéről, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

II.5.3. Szociális ellátás helyzete

Az egyes ellátási formákat Kunszentmiklós önkormányzata a saját intézményeivel biztosítja, úgy mint Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat valamint Egyesített Szociális Intézmény.

A város fenntartásában 1997. óta működik a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, mely 2005. július 1-e óta mikrotársulási társulás keretében Kunpeszéken és Tasson is ellátja ezen feladatokat.

Két ápolást-gondozást biztosító bentlakásos intézményt is fenntart a város: az Időskorúak Otthonát és a Fogyatékosok Otthonát. A város önkormányzata az ellátási kötelezettségen felül biztosítja a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is.

Tasskertesén egy üresen álló önkormányzati épületet szociális funkciókra használnak:

- heti 1 alkalommal nyugdíjas klub
- heti 2 alkalommal Tasskertes piac
- civil szervezeti használat (Szent Miklós Big Band próbaterme)

- idősek részére ebédbeosztás napi rendszerességgel

Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonok működő férőhelyeinek száma	80
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonokban gondozottak száma	84

(Adatok a kunszentmiklósi szociális ellátás helyzetéről, forrás: KSH T-STAR, 2007-es adatok)

II.5.4. Közigazgatás helyzete

Kunszentmiklós Város Önkormányzata legfőbb döntéshozó szerve a képviselő-testület, amely a polgármesterrel együtt tíz tagú; az egyéni választókeretektől és listáról bejutott képviselők alkotják. A polgármester munkáját egy alpolgármester segíti.

Üléseit az éves munkaterv alapján, illetve szükség szerint rendkívüli alkalmakkor tartják. A képviselő-testület munkáját a különböző létszámú szakszervezetek segítik.

A képviselő-testület alkotta szervezeti és működési szabályzatnak megfelelően a városháza osztályokra bontva látja el feladatát. A jegyzői hivatal készíti elő a képviselő-testületi üléseket, gondoskodik az ott hozott döntések kihirdetéséről.

Az Igazgatási osztályi belül működik a szociális csoport, az adócsoport, az okmányiroda és a kunszentmiklósi építésügyi hatóság, mely Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton és Tass települések kiemelt építésügyi hatósági feladatait látja el. A Pénzügyi osztályon belül működik könyvelési valamint a városüzemeltetési csoport. Ezen kívül a Titkárság és a Gyámhivatal működik a hivatal szervezeti keretein belül.

II.5.5. Környezetvédelem

2004-ben készült el Kunadacs, Kunszentmiklós és Szabadszállás települések közös környezetvédelmi programja.

A három település növény- és állatföldrajza a változatos földtani adottságok miatt fajokban rendkívül gazdag és értékes képet mutat. A települések fekvése érinti a Kiskunság három fő természetföldrajzi egységét, a homokhátságot, a hátságperemi turjánvidéket, és a Duna-völgyi szikes vonulatot. Ebből eredően a térségben változatos formái találhatók a homoki, lápi, és szikes élőhelyeknek. A védett fajokban való gazdagság különösen indokolja a településeket jelentősen érintő Kiskunsági Nemzeti Park területegységeinek, valamint több kisebb-nagyobb természetvédelmi területnek a kijelölését

A nemzeti jogszabályokon túlmenően külön ki kell emelni az Európai Unió csatlakozásunkból eredő természetvédelmi kötelezettségeket, azaz az EU élőhely- és fajvédelmi direktívái alapján kijelölés alatt álló NATURA 2000 területek hálózatát, amely területileg szintén jelentős mértékben érinti a három települést.

Az elmúlt években az összehangolt természetvédelmi munka eredményeként egyes állatfajok állományát sikerült stabilizálni, illetve növelni. Pl.: rétisas, parlagi sas, kerecsensólyom és szalakóta.

Ugyanakkor nem sikerült az érdemi előrelépés a tűzokvédelem terén és tovább folytatkozott a legveszélyeztetettebb értékeink sorába tartozó gerinces állatunk, a rákosi vipera állománya is, amelynek védelmét a jövőben prioritásként kell kezelni. Az élőhelyek védelmének köszönhetően néhány veszélyeztetett denevérfaj - így a tavi denevér, a nagy patkósorrú denevér és a csonkafülű denevér - hazai állománya kismértékben emelkedett. Nem történt azonban előrelépés a gerinctelen állatok védelme terén annak ellenére, hogy például a nappali lepkék közül számos faj speciális védelmi intézkedéseket igényelne.

A rendszerváltást követően a földtulajdoni szerkezet teljesen átalakult, ami a nagy kiterjedésű, összefüggő területek felaprózódásához vezetett. Az új tulajdonosok gyakran az előző gazdálkodási módnál intenzívebb területhasználatot követtek, illetve nagyon gyakori volt az is, hogy a korábbi földhasználati módot megváltoztatták. A földtulajdoni szerkezet és a földhasználati módok változásával - a természetvédelmi földhasználat kialakulásával - azonban kedvező folyamatok is megindultak, például a gyenge termőképességű területeken a tulajdonosok fokozatosan felhagynak a gazdálkodás erőltetésével. Az intenzív gazdálkodásból kikerülő további területek lehetőséget kínálnak a természetvédelmi, vidékfejlesztési és extenzív agrárgazdálkodási célok összehangolására, a meglévő tervek újragondolására, a korábban megsemmisített élőhelyek visszaalakítására is.

A természetvédelmi célkitűzések és a helyi lakosság érdekeltsége között esetenként diszharmónia, rosszabb esetben ellenséges viszony alakulhat ki (pl. libavonuláskor a madarak gazdasági károkozása, vegyszerhasználat korlátozása, terület kijelölések, mező- és erdőgazdálkodási korlátozás, termelési tilalmak vagy a termelésszerkezet jelentős megváltoztatásának előírása). A nemzeti park-igazgatóságok vagyonkezelésében levő területeken kívül ezek csak a gazdálkodók együttműködésével foganatosíthatók, amely ez utóbbiak számára gyakran gazdasági hátrányt jelent, amit kártalanítási eljárás keretében kompenzálni kell.

A környezeti döntések előkészítésében és a döntések végrehajtásában való társadalmi részvétel az EU elvárásai, az Aarhusi Egyezmény kötelezettségei, a hazai jogszabályok támogatják, de a társadalmi partnerek egyre növekvő mértékben igénylik is. Ennek alapja az átfogó, aktuális adatokkal feltöltött, működőképes információs rendszer, amely jelenleg nem áll rendelkezésre az érdekeltek rendszeres és eseti tájékoztatására. A társadalmi részvétel ösztönzését szolgáló intézkedések:

- A környezeti információkhoz jutás javítása.
- A civil szervezetek és a lakosság bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe.
- Praktikus eszköztárak összeállítása (a háztartások környezeti teljesítményének viszonyításához és ajánlások javító intézkedésekre).
- Civil szervezetek bevonása környezet- és természetvédelmi feladatok végrehajtásába, közreműködésük pénzügyi támogatása.
- A részvételre történő képesítés eszközzrendszerének kialakítása (tájékoztatás, képzés)

A másik fontos terület a környezeti nevelés, amely az érintett településeken rendkívül eshetőleges és mindössze az oktatási intézményekre korlátozódik. Mellettük a kulturális intézmények, a civil szervezetek és a családok szerepe is fontos.

Valamennyi korosztályra jelentős hatással van a tömegkommunikáció és a reklámtevékenység. Támogatni kell a környezettudatos életvitelt, a fenntartható fejlődés eszméjét bemutató programokat. A szemléletformálás alapfeltétele, hogy az állampolgárok, az önkormányzat és a gazdasági szféra szereplői tájékozottak legyenek a környezet állapotáról és a környezetvédelem szükségességéről, ezen túlmenően ismerjék az általuk is használt termékek környezeti kockázatait, a hulladékkezelés következményeit, illetve ezen kockázatok és következmények mérséklésének és kezelésének lehetőségeit.

A települések gazdasági és társadalmi adottságai is rendkívül hasonlóak. Gazdaságuk a mezőgazdaságra épül és rendkívül kiszolgáltatottak a keresleti viszonyoknak. Ebből adódhat az, hogy egyes feldolgozó iparágak hanyatlása jelentős hatással van a települések lakosságára. Erre tekintettel az önkormányzatok kiemelt feladatai közé tartozik a környezetvédelem érdekeit is szemelőtt tartó megélhetési formák felkutatása. Ennek alapja lehet a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által 2002-ben elkészített, az ökoturizmus 10 éves időtartamú fejlesztéséről szóló koncepciója. Ma már megvan a lehetősége annak, hogy a turisztikai fejlesztések pénzügyi forrásainak meghatározása során figyelembe vegyék az ökoturisztikai fejlesztéseket is. A természetvédelmi célú ökoturizmus a vidék gazdasága, a belföldi forgalom élénkítése és egyben az országimázs javítása szempontjából is fontos, valamint a külföldiek beutaztatását is elősegíti. A szolgáltatások bővítése, javítása, a turizmus és a helyi vendéglátás színvonalának emelése olyan gyakorlati szakmai feladat, amelynek megvalósítását az abban résztvevőknek a fejlesztési koncepcióhoz igazodva kell végezniük.

A kitűzött környezeti célok általában többféle - alkalmazhatóságában és költséghatékonyságában eltérő - beavatkozással, intézkedéssel érhetők el. Ezek közül a környezeti, társadalmi-szociális és a gazdasági értelemben bizonyíthatóan leghatékonyabb eszközöket kell kiválasztani. Egy-egy cél eléréséhez olyan eszköztárat kell kialakítani, amely a szemléletformálásra, a környezettudatosság növelésére, a tervezésre és hatékony végrehajtására, az önkéntes környezetvédelmi közreműködés ösztönzésére, valamint a megvalósítás nyomon követésére és ellenőrzésére is kiterjed.

A programban kitűzött célok megvalósítására az önkormányzatok saját forrásait ki kell egészíteni egyéb külső forrásokkal is. Ennek megvalósításához rendelkezésre áll a központi költségvetés címzett és céltámogatási rendszere, amelyekre az önkormányzatok nyújthatják be igényeiket. Ezen felül az Európai Unió forrásait is igénybe lehet venni, amely az egyes feladatok megvalósításához pályázati rendszer formájában, viszonylag csekély önerőt megkövetelve biztosít pénzügyi lehetőséget. E források bevonásához pályázatokat kell készíteni, amely pályázatok felkészült tanácsadókat kívánnak. Indokolt lehet egy a települések, de sokkal inkább a kistérség iránt elkötelezett, professzionális szervezet létrehozása, amelynek kiemelt feladata lenne a fejlesztési elképzelésekben kitűzött feladatok forrás oldalának előteremtése.

Az elérni kívánt környezetvédelmi célok, megvalósítandó feladatok:

- Hulladékgazdálkodási stratégia kidolgozása
- Szelektív hulladékgyűjtés, hulladékhasznosítás
- Belvízi biztonság megteremtése
- Csapadékvíz elvezető rendszerek korszerűsítése
- Homokhátsági területek vízgazdálkodásának fejlesztése

- Felszíni és felszín alatti vizek vízminőségének védelme
- Pontszerű talajszennyezések visszaszorítása
- Regionális szennyvízgyógytárolás
- Környezetbarát termálvíz-gazdálkodás
- A működő és felhagyott hulladéklerakók környezetre gyakorolt hatásának feltárása
- Települések környékén többfunkciós parkerdő telepítése
- Nem-motorizált közlekedés fejlesztése – kerékpárutak építése
- Környezetkímélő gépjárművek beszerzésének önkormányzati támogatása
- A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátása
- Megújuló energiaforrások alkalmazásának támogatása
- A fenntartható település
- Települési zöldterületek növelése
- Allergén gyomok terjedésének visszaszorítása
- Felkészülés a rendkívüli környezeti veszélyhelyzetek elhárítására
- A természetvédelmi, vízgazdálkodási és talajtani érdekeket figyelembe vevő gazdálkodás ösztönzése
- Gazdálkodók tájékoztatásának kistérségi szintű megszervezése, korszerű, kistérségi programkoordinációs rendszer kiépítése
- Védett értékek szélesebb körű ismertetése
- A vizes és a füves élőhelyek védelme
- Biodiverzitás fenntartása
- Lakossági veszélyes hulladékok gyűjtésének megszervezése
- Kistérségi környezeti információs rendszer kialakítása
- Környezetvédelmi tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása
- Környezeti állapotjelentés készítése
- Települési környezetvédelmi „Zöld-díj” alapítása
- Helyi értékvédelem
- Műemlékek, műemlék jellegű építmények megőrzése

II.5.6. Közlekedés helyzete

Kunszentmiklós Budapest agglomerációs körzetéhez közel esik, azonban a közlekedési kapcsolatok fejletlensége miatt ezt a helyzeti előnyét nem tudta kihasználni.

A város Budapesttől 68,2 km-re délre található, a fővárosból 1 óra 13 perc alatt érhető el. Az M0-ás körgyűrűről a Szigetszentmiklós/Taksony leágazásnál letérve érhető el. Az M5-ös autópályáról a Majosháza – Kiskunlacháza – Dömsöd - Tass útvonalon, a tassi-ráckevei Duna-ágtól kelet felé haladva (8 km, 13 perc) közelíthető meg. A megyeszékhelytől, Kecskemét felől (58,3 km 52 perc) észak-nyugatra, az M5-ös autópályáról és az 50-es főútról Lajosmizse irányából, illetve Hetényegyháza – Kerekegyháza - Kunadacs települések érintésével érhető el.

Budapest-Baja közötti 51-es úton is meg lehet Kunszentmiklóst, a dömsödi leágazásnál Apaj felől vagy Tasson keresztül. Kecskemétről pedig a Dunaföldvár felé haladó 52-es útról letérve, Kerekegyházán, Kunadacson át vezet az út a városba.

Közúthálózat

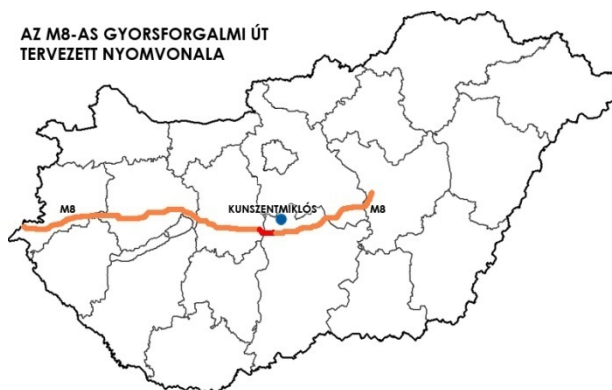
Kunszentmiklós első és másodrendű főútvonallal, valamint háromszámjegyű úttal nem rendelkezik.

Az átmenő, állami kezelésben lévő utak:

- 5203 sz. Kiskunlacháza – Izsák összekötő út
- 5205 sz. Örkény – Tass összekötő út
- 5211 sz. Kunszentmiklós-Kerekegyháza összekötő út
- 52311 sz. Kunszentmiklós-Tass állomáshoz vezető út

Kunszentmiklós igazgatási területét érintő, egyetlen térségi jelentőségű tervezett közlekedéshálózati elem az M8-as gyorsforgalmi út. Ez az országos és megyei tervben is régóta szerepel. Jelenlegi legfrissebb (2006) nyomvonala a Trt. T-1-es tervlapján látható. Az M8-as gyorsforgalmi út a város elérhetőségét mindenképpen javítani fogja országos szinten is, de a lakott terület közúti forgalmára jelentős hatással feltehetően nem lesz.

AZ M8-AS GYORSFORGALMI ÚT
TERVEZETT NYOMVONALA

A lakott terület és a városközpont szempontjából a legjelentősebb közúthálózati elem a korábbi rendezési tervben szereplő gyűrű irányú gyűjtőút, amelyet elsősorban a közúthálózat szerkezeti hiányossága indokol. Ennek, a hálózaton megjelenő nagy forgalom esetén elsődleges funkciója a városközpont tehermentesítése, és a településrészek közvetlenebb megközelítésének javítása. Ennek aktualizálása és a nyomvonal felülvizsgálata a jelenleg érvényben lévő Trt.-ben megtörtént.

A tervezett hálózati elemek mellett elengedhetetlen a Rákóczi, Damjanich, Kecskeméti utca csomópontjainak valamint a Baksay, Kossuth L. utca csomópontjainak és ezek környezetének korszerűsítése illetve átépítése.

A perifériális helyzetből és a fejlesztések elmaradásából adódóan a város infrastruktúrájának bizonyos részei meglehetősen korszerűtlenek így fenntartásuk, működtetésük jelentős többletköltséget jelent az önkormányzatnak. A belterületi utak hossza 50.772 m, amelyből mindössze 17.850 m rendelkezik szilárd burkolattal. Az úthálózat állapota több helyen katasztrofális és javításuk egyes esetekben egyben baleset-elhárítás is. A városon átmenő közlekedési utak jelentős forgalomterhelést okoznak a központban. Az utak javításával, burkolásával ez jelentősen csökkenne, mivel alternatívát jelentene az átmenő forgalom számára a központtal szemben. Az utak állapota összefügg a vízelvezetés átgondolatlanságával és állapotával.

Jelenleg rengeteg probléma forrása a tulajdonviszonyok rendezetlensége. Az állami utak területe – a város központját kivéve – követi a helyrajzi szám szerinti területet. Ez azt jelenti, hogy a város legnagyobb utcáin (Rákóczi, Damjanich, Kossuth, Kecskeméti, Baksay) az állam „faltól falig” tulajdonos. Ennek eredményeképp az járdák, árkok és egyéb úttartozékok kezelésének ügye véleményes. Az utak szétmérése távlatilag megkerülhetetlen lesz. Az állami utak állapota

Általánosan nagyon sok kívánnivalót hagy maga után. Rendre elmaradnak a padkanyesések, a padkán kialakult vályúban megáll a víz és a dinamikus terhelés miatt letörik/lesüllyed az út széle. Általánosan elmondható, hogy az állami – önkormányzati útkapcsolatok forgalmilag rendezettek és azt a kezelő rendszeresen ellenőrzi.

Az önkormányzati utak, terek tekintetében szélsőséges különbségek tapasztalhatók. Sok a nagyon rossz állapotú út, nem megfelelő vízelvezetés. Több utca esetében (Szent Flórián, Keskeny, stb.) felmerült az egyirányúsítás lehetősége. Ezt – szakemberek bevonásával - egyenként mérlegelni kell. Egyébként az önkormányzati utak forgalmi viszonyai is rendezettnek mondhatók. Éves szinten 15-20 táblát kell pótolni illetve elhelyezni.

Parkolás

A közúthálózat korszerűtlenségéhez társul a belvárosi terület parkolási lehetőségeinek teljesen esetleges mivolta, szabályozatlansága – következésképpen a szabályok számonkérhetetlensége. A szabálytalanul parkoló autók nemegyszer a tűzoltóságot is gátolták feladatai ellátásában, ami katasztrófa helyzetben végzetes következményekkel járhat.

Tömegközlekedés

Kunszentmiklós városban a tömegközlekedés a periférikus elhelyezkedésű vasútvonalon kívül kizárólag buszközlekedés formájában valósul meg. A Kunság Volán Zrt. évente megküldi kérdőíveit az önkormányzat számára a buszközlekedéssel kapcsolatban egyeztetés céljából.

A város belterületén a helyközi és távolsági tömegközlekedést lebonyolító autóbuszjáratok jelenleg csak a szegély melletti megállóban vagy leálló sávban kialakított megállóban tudnak várakozni, az utasforgalomtól függően sokszor hosszabb ideig is, jelentősen lassítva ezzel a forgalmat és balesetveszélyt is jelentenek. A megállóban hiányoznak vagy leromlott állapotúak a fedett utasvárók, nem egységesek, más-más terv szerint, más-más anyagból készültek. Az érintett megállók mind a település főbb közlekedési útvonalain találhatóak, csúcsidőszakokban jelentősebb forgalommal terheltek.

Kunszentmiklósról helyközi autóbuszjáratok a központból indulnak Budapest, Dunaföldvár, Tass, Dömsöd, Gyöngyös, Kalocsa, Kecskemét, Kerekegyháza, Soltszentimre, Szabadszállás irányába.

Kunszentmiklóst érintő forgalmi adatok:

- Kunszentmiklósról induló járatok száma: 85 db
- Felszálló utasszám: 1990 fő
- Leszálló utasszám: 2041 fő
 - Ebből jegyes utas: 567 fő
 - Dolgozói bérletes utas: 443 fő
 - Tanuló bérletes utas: 754 fő
 - 65 éven felüli utas: 226 fő

Kerékpáros közlekedés

A kistérség fejlesztési koncepciójában szerepel Tass és Kunszentmiklós között kerékpárút létesítése, mely Kunszentmiklóst Tasskertesen keresztül kötné össze Tass községgel.

Vasúti közlekedés

A vasút vonalvezetését tekintve előnyös helyzetben van a város, hiszen Kunszentmiklós és Szabadszállás területén a Budapest - Kelebia - Belgrád fővonal halad keresztül. A vonalon elővárosi forgalomban napi 20 pár személyvonat közlekedik (munkanapokon Budapest irányába eggyel több), egy órás ütemes menetrend alapján Kőbánya-Kispest és Kunszentmiklós-Tass között. A távolsági forgalmat 1 személy-, 10 gyors-, és a Belgrád felé tartó "Avala" és "Belgrád" nemzetközi InterCity vonat bonyolítja le. A kunszentmiklói vasútállomás épülete műemléki védetség alatt áll, mely 1990-ben lett teljesen felújítva. Valamennyi vonatjáráshoz van autóbusz-csatlakozás, helyi vagy helyközi járással.

Az OtrT-ben távlatban szerepel a Budapest – Kelebia nagysebességű vasútvonal, amely a nemzetközi vasútvonal része. Ennek Kunszentmiklós térségében jelenleg három nyomvonalváltozata létezik. Bármely változat megépülése esetén a nyomvonal által érintett közutakkal csak különszintű keresztezések létesíthetők. Ezért a vasút által esetleg elvágott településrészek közútkapcsolatára távlatban figyelemmel kell lenni.

Közbiztonság helyzete

Az ismertté vált bűncselekmények száma 2003 óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, köztük a lakosság közbiztonság érzetét meghatározó vagyon elleni bűncselekmények száma is.

Ismertté vált bűncselekmények						Készült:	
KUNSZENTMIKLÓS helység területén						2008.4.14	
						15:57	
Btk. Megnevezés	2003.1	2004.1	2005.1	2006.1	2007.1		
	2003.12	2004.12	2005.12	2006.12	2007.12		
1--- SZEMÉLY ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	25	15	12	15	17		
2--- KÖZLEKEDÉSI BŰNCSELEKMÉNYEK	26	28	30	27	22		
3--- A HÁZASSÁG, CSALÁD, IFJÚSÁG, NEMI ERKÖLCSEK ELLENI BCS-K	5	3	4	1	5		
4--- ÁLLAMIGAZASÁGSZOLG., KÖZÉLET TISZTASÁGA ELLENI BCS-K	36	6	11	4	11		
5--- KÖZREND ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	58	115	128	82	86		
6--- GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK	2	6	6	6	6		
8--- VAGYON ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	371	241	167	163	117		
9--- HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	14	2	0	0	0		
ÖSSZESEN:	537	416	358	298	264		

Ismertté vált helyi lakosok által elkövetett bűncselekmények						Készült:	
KUNSZENTMIKLÓS helység területén lakók						2008.4.14	
						15:57	
Btk. Megnevezés	2003.1	2004.1	2005.1	2006.1	2007.1		
	2003.12	2004.12	2005.12	2006.12	2007.12		
1--- SZEMÉLY ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	18	19	14	17	20		
2--- KÖZLEKEDÉSI BŰNCSELEKMÉNYEK	18	27	27	28	18		
3--- A HÁZASSÁG, CSALÁD, IFJÚSÁG, NEMI ERKÖLCSEK ELLENI BCS-K	6	4	3	0	2		
4--- ÁLLAMIGAZASÁGSZOLG., KÖZÉLET TISZTASÁGA ELLENI BCS-K	35	12	11	1	4		
5--- KÖZREND ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	125	163	183	138	99		
6--- GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK	1	1	3	6	10		
8--- VAGYON ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	267	152	144	89	51		
9--- HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK	28	0	0	0	0		
ÖSSZESEN:	498	378	385	279	204		

II.6. MEGELŐZŐ FEJLESZTÉSEK KUNSZENTMIKLÓS VÁROSÁBAN

A következőkben, a városban az elmúlt esztendőben lezajlott városfejlesztési akciókat, jelentősebb beruházásokat és megvalósult korszerűsítéseket mutatjuk be. Edelőny az eddigi fejlesztési lehetőségek érdekében igen nagyban támaszkodott uniós forrásokra, pályázati finanszírozásra annak érdekében, hogy a város által korábban beütemezett fejlesztések megvalósuljanak.

Pályázat címe	Pályázató szervezet megnevezése	Pályázat egyedi azonosító száma	Városrész	Összes költség	Igényelt támogatás
1999					
Iskola életveszély elhárítása			Városközpont		6 762 000 Ft
2001					
Röntgenfilm hívó	Központi címzett és céltámogatás		Városközpont		5 026 000 Ft
2002					
Szociális bérlakás építése (4 db)	Széchenyi terv		Tasskertes		17 700 000 Ft
Szociális bérlakás építése (5 db)	Széchenyi terv		Tasskertes		13 415 000 Ft
Játszóter építés	ISM játszóterépítési program		Városközpont		4 000 000 Ft
2003					
Virágh Gadeon és Csillag utca felújítása	Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Tanács		Városközpont	27 790 410 Ft	2 779 041 Ft
Varga Domokos ÁMK klimatizálása	Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Tanács		Városközpont	775 000 Ft	7 750 000 Ft
Béke, Wesselényi és Sugár utca felújítása	Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti Területfejlesztési Hivatal		Városközpont	25 701 000 Ft	2 570 000 Ft
2004					
Orvosi ügyelet vizesblokk felújítás	Egészségügyi Minisztérium		Városközpont		600 000 Ft

2005					
Mentőállomás építése Kunszentmiklós-on		TRFC/DA/t/030 0055/2005	Városházponton	79 874 000 Ft	
Miklóssy János Sportközpont Sportcsarnokának akadálymentesítése		HU200 -004-347-02-1/2/3/024	Városházponton	15 827 000 Ft	
Leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatását segítő program Kunszentmiklós-on		ROP-3.2.2.-05/1-2005-03-0013/34	Városházponton	21 660 000 Ft	
2006					
Központi orvosi rendelő építészeti kialakítása mentőállomás épületén belül		19.503-6/2005-0003EGP	Városházponton	12 000 000 Ft	
Térségi jelentőségű vásártér felújítása	Mezőgazdasági és vidékfejlesztési Hivatal	AVOP-3.5.2-2006-09-0658/7.04	Deli városrész	4.000.000 Ft	3.400.000 Ft
2007					
Egészségügyi központ akadálymentesítése	Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Kht.	DAOP-4.3.1.	Városházponton	17.852.040 Ft	14.916.444 Ft
A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása Kunszentmiklós-on	ESZA Kht.	FOG-AKM-07-0014.	Városházponton	3.946.271 Ft	3.355.826 Ft
Helyi Önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatása (Bírószék épületének felújítása)	Magyar Államkincstár	CÉDE-2007	Városházponton	6.000.000 Ft	3.000.000 Ft

2008					
Iskolafejlesztés Kunszentmiklós-on	Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatás-kezelő Igazgatósága	TIOP-1.1.107/1-20080813	Városház		90 db iskolai munkaállomás csomag (PC); 9 db tantermi csomag; 2 db szavazó csomag; 2 db alkalmazás szerver csomag
Petőfi ltp. Óvoda nyílászáró-cseréje	Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács	DA-HÖF CÉDE 2008	Petőfi lakótelep		Költségvetés készítése folyamatban
Magyar-Magyar találkozó Kunszentmiklós Bösztörpusztán	Magyar Gazdaságfejlesztési Központ	2008-TUDAL-2-0804-7	Külterület	6.000.000 Ft	3.000.000 Ft
Városháza tetőfelújítása	Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium	A1000N6820	Városház	17.698.127 Ft	12.000.000 Ft
2008. évben megrendezésre kerülő rendezvények támogatása (XIV. Szentmiklósi Napok)	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat		Városház	2.500.000 Ft	300.000 Ft
Széchenyi utca és Baksay-Szécsi telep összekötő járdák építése	Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács	0300009/08TEKI	Déli városrész, városház	3 809 076 Ft	2 666 353 Ft
Szennyvíztisztító telep és csatornahálózat bővítés Kunszentmiklós-on	Környezet és Energia Operatív Program (KEOP)KvVMFI	KEOP – 7.1.2.0.-2008-0028	Minden városrész	145 000 000 Ft	123 250 000 Ft
2009					
Kompetencia alapú oktatás bevezetése Kunszentmiklós-on	Oktatási és Kulturális Minisztérium	TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0064	Városház	31 931 100 Ft	31 931 100 Ft
Vásártér felújítása Kunszentmiklós-on	MVH	2054378915	Déli városrész	7 276 328 Ft	5 821 062 Ft

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

II.7. SWOT-ANALÍZIS

Erősségek

- Kistérségi vezető szerepekör
- Táj, természeti, turisztikai adottságok gazdagsága
- Lovas turizmus fejlődése
- A természeti környezet elemei
- Vizek mennyisége, minősége
- felszín alatti vizek, ivóvízbázisok, felszíni vizek, védett tavak vízfolyások, csatornák, öntözési lehetőség
- Aktív munkaerő megléte
- Magántulajdonon alapuló érdekelttség
- Speciális foglalkozások, népi iparművészeti hagyományok
- Oktatási intézmények megléte
- Az épületállomány értékei (építészeti értékek, védendő település- szerkezet), kora, állaga, komfortja
- Intézményi ellátottság
- Ipari park megléte
- Közlekedési infrastruktúra
- Energia infrastruktúra
- Helyi kiépített rendszerek

Gyengeségek

- Földrajzi elhelyezkedés
- Szállásférőhelyek és vendéglátó kultúra hiánya
- Térség-specifikus helyi idegenforgalmi kínálat hiánya
- Foglalkoztató központok hiánya
- Munkanélküliség növekedése
- Előregedő népesség
- A képzetlenségből fakadó alkalmazkodási nehézségek
- A mezőgazdasági termelés hanyatlása
- Területhasználat és látogathatóság korlátozottsága
- Helyközi kapcsolatok biztosítása: közúthálózat, kerékpárutak
- Belterületi utak állapota
- Szervezettségi, érdekeltégi viszonyok, tőkehiány
- Kézműipar hanyatlása
- A különböző tájhasználati módok ellentétes érdekei
- Közmű-és közüzemi ellátásban meglevő hiányok (csatornázatlanság, minőségi problémák)
- Képzettségi problémák
- Társulások hiánya

Lehetőségek

- A falusi és ökoturizmus fejlesztése
- Idegenforgalmi infrastruktúra fejlesztés
- Országos és regionális támogatások rendszere
- Tájhasználati módok és kultúrák felélése
- Felnőttképzés erősödése, országos és megyei képzési programok,
- Közlekedési infrastruktúra országos fejlesztése (Duna-híd, M8)
- Megújuló energiaforrások felhasználásának támogatása
- Regionális (kistérségi) vízközmű rendszerek
- Az intézményi rendszer újraszervezésére (kistérségi együttműködés szervezetei, céltársulások, tanácsadó irodák)
- A turizmus, az idegenforgalom országos fejlesztései
- Korszerű szövetkezési formák elterjesztésének támogatási rendszerei
- Pénzüntézetek (kistérségi bankok, speciális biztosítók, vállalkozás fejlesztési szervezetek)

Veszélyek

- A homokhátság vízutánpótlásának megoldatlansága
- A helyi foglalkoztatás lehetőségeinek korlátozottsága
- Munkanélküliség növekedése
- Szegregáció veszélyének növekedése
- A települési elkerülő útszakaszok hiánya, közlekedési infrastruktúra fejlesztések csúszása
- A környezetvédelmi és a gazdálkodási érdekek ellentéte
- A helyi hatáskörű szervezetek közötti koordinálatlanság